

SODNI SVET

LETNO POROČILO 2018

Sodni svet Republike Slovenije

LJUBLJANA 2019

SODNI SVET

LETNO POROČILO
SODNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE
2018

Sodni svet RS, Trdinova ulica 4, 1000 Ljubljana
telefon: +386 (0) 1 43-41-860 • e-pošta: sodni.svet@sodisce.si

KAZALO VSEBINE

Uvodne besede predsednika Sodnega sveta Republike Slovenije

A. POROČILO O DELU SODNEGA SVETA	9
1 PREDSTAVITEV IN ORGANIZACIJA	9
1.1 Predstavitev	9
1.2 Poslanstvo in pristojnosti	10
1.3 Delovna telesa	12
1.4 Strokovna služba	12
1.5 Kadrovski pogoji	13
1.5.1 Generalni sekretar in dodeljeni sodniki	13
1.5.2 Javni uslužbenci	14
1.5.3 Ocena ustreznosti strokovne službe	14
1.6 Prostorski in ostali pogoji za delo	16
1.6.1 Prostorski pogoji	16
1.6.2 Tehnična, računalniška in programska oprema	17
1.7 Finančna sredstva	18
1.7.1 Zaključni račun	18
1.7.2 Ocena ustreznosti finančnih sredstev in pogojev finančnega poslovanja	20
2 SODNI SVET	21
2.1 Sestava	21
2.2 Seje	23
2.2.1 Redne in izredne seje	24
2.2.2 Dopisne seje	24
2.3 Odločitve o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov	25
2.3.1 Imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč	25
2.3.2 Izbira kandidatov za prosta sodniška mesta	26
2.3.3 Razrešitve sodnikov ter prenehanja sodniške službe in sodniške funkcije	28
2.3.3.1 Razrešitve sodnikov	28
2.3.3.2 Prenehanja sodniške funkcije ali službe	29
2.3.4 Nezdržljivost sodniške funkcije	29
2.3.5 Ocenjevanje in napredovanje sodnikov	30
2.3.5.1 Negativne ocene sodniške službe	30
2.3.5.2 Zahteve za predčasno izdelavo ocene sodniške službe	30
2.3.5.3 Hitrejša in izjemna napredovanja	30
2.3.6 Dodelitve sodnikov	31
2.3.7 Mirovanja sodniške funkcije	32
2.3.8 Druge odločitve v zvezi s položajem sodnikov	33

2.3.8.1	Predlogi za odpravo kršitev neodvisnosti	33
2.3.8.2	Pritožbe sodnikov	33
2.3.8.3	Sodniške štipendije	35
2.4	Delo Sodnega sveta na področju sodniške etike.....	36
2.5	Delo Sodnega sveta na disciplinskem področju	37
2.5.1	Imenovanje disciplinskih organov.....	37
2.5.2	Pobude za uvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike.....	38
2.5.3	Izvrševanje dokončnih odločb o disciplinskih sankcijah	38
2.5.4	Suspenz	38
2.6	Splošni akti	38
2.7	Mnenja	39
2.8	Načelna stališča o razmerah v sodstvu in položaju sodnikov	40
2.9	Sodelovanje z drugimi organi in organizacijami v Republiki Sloveniji.....	42
2.10	Mednarodno sodelovanje.....	43
2.10.1	Sodelovanje v Evropski mreži Sodnih svetov	43
2.10.2	Obiski tujih delegacij, organizacije mednarodnih srečanj	43
2.11	Sodno varstvo.....	44
2.11.1	Sodno varstvo zoper odločitve Sodnega sveta in njegovih delovnih teles	44
2.11.2	Tožbe Sodnega sveta	44
2.12	Javnost delovanja in odnosi z javnostmi	45
2.12.1	Javnost delovanja.....	45
2.12.2	Odnosi z javnostmi.....	46
3	KOMISIJA ZA ETIKO IN INTEGRITETO.....	46
3.1	Predstavitev	46
3.2	Pristojnosti in naloge.....	47
3.3	Delo	47
3.3.1	Seje.....	48
3.3.2	Akti in aktivnosti	48
3.3.3	Pobude in zahteve	48
3.3.4	Smernice in priporočila	49
3.3.5	Izobraževanje in usposabljanje sodnikov	50
3.3.6	Splošni akti.....	51
3.4	Javnost delovanja in odnosi z javnostmi	51
3.4.1	Javnost delovanja.....	51
3.4.2	Odnosi z javnostmi.....	51
4	DISCIPLINSKI ORGANI	52
4.1	Predstavitev	52
4.1.1	Disciplinsko sodišče	53
4.1.2	Disciplinski tožilec.....	54

4.2	Pristojnosti in naloge.....	54
4.2.1	Pristojnosti in naloge disciplinskega tožilca.....	54
4.2.2	Pristojnosti in naloge disciplinskega sodišča	54
4.3	Delo	55
4.3.1	Delo disciplinskega tožilca	55
4.3.2	Delo disciplinskega sodišča.....	56
5	VOLILNA KOMISIJA	57
5.1	Predstavitev	58
5.2	Pristojnosti in naloge.....	59
5.3	Delo	59
B.	OCENA STANJA V SODSTVU	60
6	ANALIZA STANJA V LETU 2018	60
7	DRUGA PRIPOROČILA SODNEGA SVETA PO POSAMEZNIH PROBLEMSKIH PODROČJIH	64
7.1	Proračunska problematika	64
7.2	Problematika plač sodnikov	64
7.3	Problematika alternativnega reševanja sodnih sporov	65
7.4	Problematika družinskopravnega področja	66
7.5	Prostorska problematika, oprema sodišč in varnost na sodiščih.....	67
7.6	Mreža sodišč	67
7.7	Kadrovska problematika	67
7.7.1	Število sodnikov	67
7.7.2	Izbirni postopki za sodniška mesta	68
7.7.3	Imenovanje vrhovnih sodnikov.....	68
7.8	Zakonodajnopravno področje.....	68
7.9	Položaj sodnikov.....	69
7.10	Prenos pristojnosti za odločanje v zadevah, ki niso sojenje, s sodišč	69
7.11	Problem sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev.....	69
8	SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV.....	70

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Sprejeti proračun 2018	18
Tabela 2:	Tabelarični prikaz sprejetega in veljavnega proračuna 2018 ter realizacije 2018.....	19
Tabela 3:	Prikaz odstopanj realizacije od sprejetega proračuna po proračunskih postavkah in strukturi deleži za leto 2018.....	20
Tabela 4:	Seje Sodnega sveta v številkah	25
Tabela 5:	Napredovanja sodnikov v številkah	31
Tabela 6:	Odločitve o položaju sodnikov v številkah.....	35
Tabela 7:	Sodno varstvo zoper odločitve Sodnega sveta in njegovih delovnih teles v številkah	45
Tabela 8:	Odnosi z javnostmi v številkah.....	46
Tabela 9:	Komisija za etiko in integriteto v številkah	52
Tabela 10:	Disciplinski organi v številkah	56

Uvodne besede predsednika Sodnega sveta Republike Slovenije

Letno poročilo Sodnega sveta za leto 2018 se nanaša na obdobje, v katerem sta Sodni svet kot predsednika vodila dr. Marko Novak in dr. Barbara Nerat, katerima se ob tej priložnosti zahvaljujem za predano in odgovorno delo.

Kot je razvidno iz letnega poročila, se obremenitev Sodnega sveta povečuje, kar je mogoče pripisati po eni strani novi zakonski ureditvi po Zakonu o sodnem svetu, po drugi strani pa tudi prizadevanjem članic in članov Sodnega sveta, da se pristojnosti in naloge izvršujejo čim bolj natančno, skrbno in tudi sicer na način, ki opravičuje visoko stopnjo zaupanja v ta ustavni organ.

Na podlagi izkušenj v preteklem letu pa se kaže zazreti predvsem v prihodnost, kjer je tako pred Sodnim svetom kot tudi sodstvom kot celoto vrsta izzivov. V zvezi s tem si bo Sodni svet prizadeval za tvorno sodelovanje predvsem z Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in ostalimi sodišči kot tudi z Ministrstvom za pravosodje, seveda z ohranjanjem svoje neodvisnosti, pa vendar v duhu skupnega iskanja rešitev za izboljšanje delovanja sodstva.

Na prvem mestu je zagotovitev ustreznega položaja sodnikov in ustreznega sistema nagrajevanja, pa tudi nadzora nad njihovim delom. Za delovanje pravne države je ključnega pomena, da sodno funkcijo opravljajo najboljši pravni strokovnjaki, ki jih mora opravljanje tega poslanstva napolnjevati z zavzetostjo in ponosom. To pa terja tudi od okolja, da zagotovi za to ustrezne pogoje, tako glede ustreznih prostorskih kapacitet, ki bo v Ljubljani zagotovljena šele z izgradnjo dolgo načrtovane sodne palače, kot tudi z vidika njihovih možnosti izobraževanj in seznanjanj z novimi spoznanji teorije in prakse doma in v tistih državah Evropske unije, po katerih se želimo zgledovati.

Enako velja za sistem nagrajevanja, saj mora biti tak, da zagotovi interes najboljših pravnih in sodnikov, da se za prosta mesta sodnic in sodnikov prijavijo in v sodstvu tudi ostanejo. Plačilo za delo sodnika ni strošek za javna sredstva, temveč je investicija v pravno državo. Tega se mora zavedati tudi politika, ki mora zaradi obstoja dejanske konkurence za najboljše pravne kadre vzpostaviti ustrezno nagrajevanje sodnikov s tem, da ga utemelji na primerjavi z dohodki v drugih pravniških poklicih in ne z nesmiselnim vezanjem na druge, politične funkcije, kar ga posledično ohranja v nezadostni in neprimerni višini. Seveda pa bo moralo tudi sodstvo zagotavljati svojo lastno kredibilnost s tem, da se bo na nepravilnosti in nezakonnosti dela sodnikov, pa tudi sodne uprave in njenih nosilcev, tudi samo ustrezno odzivalo in sprejemalo za to potrebne ukrepe. V okviru svojih pristojnosti bo tudi Sodni svet tem pojavom posvetil posebno pozornost in po potrebi ustrezno ukrepal.

Po drugi strani pa je treba bistveno poenostaviti tudi same postopke izvolitev in imenovanja, ocenjevanja in napredovanja, v določeni meri pa tudi sankcioniranja neustreznega dela sodnikov, saj navedeni postopki praviloma trajajo (pre)dolgo in ob tem terjajo nesorazmerno veliko kapacitet tako znotraj samega sodstva kot tudi s strani Sodnega sveta. Med nadaljnjimi cilji pa je nedvomno treba omeniti tudi reorganizacijo mreže sodišč, saj se že ob sedanjem delu pojavljajo disfunkcije, ki jih zaznava tudi Sodni svet.

V prihodnjem času si bo Sodni svet prizadeval še naprej opravljati svojo funkcijo v skladu s svojimi ustavnimi in zakonskimi dolžnostmi na način, ki bo zagotavljal kar najvišjo stopnjo učinkovitosti in kvalitete dela. Pri tem je še naprej ponujena pot skupnega sodelovanja vsem, ki si tudi prizadevajo doseči navedene cilje nadaljnje izgradnje pravne države in neodvisnega sodstva.

dr. Erik Kerševan, vrhovni sodnik
predsednik Sodnega sveta RS

Moška slovnična oblika izrazov, ki se nanašajo na osebe, je v besedilu uporabljena kot nevtralni izraz za moške in ženske.

A. POROČILO O DELU SODNEGA SVETA

1 PREDSTAVITEV IN ORGANIZACIJA

1.1 Predstavitev

Sodni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju Sodni svet) je samostojen in neodvisen državni organ, ki opravlja naloge, določene z zakonom, varuje samostojnost in neodvisnost sodne veje oblasti ter skrbi za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov ter javnega ugleda sodstva (prvi odstavek 2. člena Zakona o sodnem svetu).

Sodni svet je bil ustanovljen leta 1990 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o rednih sodiščih¹ z namenom obravnave temeljnih vprašanj s področja kadrovske politike sodišč. Ustavni položaj mu je bil podeljen naknadno s sprejemom Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju Ustava) in njegovo umestitvijo v sistem organizacije državne oblasti (130., 131. in 132. člen Ustave).

Sodni svet je državni organ sui generis, ki ga ni mogoče uvrstiti v nobeno izmed treh vej državne oblasti. Njegov položaj in pristojnosti v temeljnih okvirih izhajata iz 130., 131. in 132. člena Ustave. Konkretno pa njegov položaj, pristojnosti, organizacijo in sestavo, postopek in pogoje za izvolitev članov, trajanje njihovega mandata, prenehanje funkcije in druga vprašanja, povezana z delovanjem Sodnega sveta, ureja Zakon o sodnem svetu.

Zakon o sodnem svetu je bil sprejet 25. 4. 2017, začel je veljati 20. 5. 2017, uporablja pa se od 20. 11. 2017 (v nadaljevanju ZSSve).²

Od sprejema ZSSve je status Sodnega sveta celostno urejen v samostojnem zakonu, kar Sodni svet že v normativnem pogledu postavlja ob bok ostalim ustavnim in drugim državnim organom v sistemu zavor in ravnovesij med različnimi vejami oblasti. ZSSve je Sodnemu svetu podelil tudi finančno neodvisnost, saj kot samostojni in neposredni proračunski uporabnik z dvotretjinsko večino glasov vseh članov sprejme predlog finančnega načrta za svoje delovanje za vsako proračunsko obdobje in ga posreduje Vladi Republike Slovenije (drugi odstavek 56. člena ZSSve).

Pristojnosti Sodnega sveta so se vse od njegove ustanovitve v letu 1990 pomembno širile, najprej s številnimi spremembami področne zakonodaje, zlasti Zakona o sodiščih (v nadaljevanju ZS) in Zakona o sodniški službi (v nadaljevanju ZSS), nazadnje pa tudi s sprejemom ZSSve. Z vsemi temi spremembami se je vloga Sodnega sveta kot varuha samostojnosti in neodvisnosti sodne veje oblasti na eni ter skrbnika kakovosti dela sodišč in sodnikov in javnega ugleda sodstva na drugi strani ne samo krepila, temveč tudi pomembno konkretizirala.

¹Uradni list RS, št 8/90

²Uradni list RS, št. 23/2017

Temeljni, ustavno opredeljeni vlogi Sodnega sveta, sta izbira in predlaganje kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo (130. člen Ustave) ter predlaganje razrešitev sodnikov v primerih, če pri opravljanju sodniške funkcije kršijo Ustavo ali huje kršijo zakon (132. člen Ustave). V sistemu delitve oblasti Sodni svet zagotavlja ustavno predvideno sodelovanje med zakonodajno in sodno vejo oblasti pri kadrovskih odločitvah v sodstvu. Z njegovim kadrovskim delovanjem je sodstvu zagotovljena specifična demokratična legitimnost. Sodni svet, izhajajoč iz svojega ustavno opredeljenega položaja, v okviru svojih pristojnosti odloča oblastno, avtoritativno in strokovno avtonomno, s tem pa tudi neodvisno od treh ustavno opredeljenih vej oblasti, s čimer v odločilni meri prispeva tako k zagotavljanju neodvisnosti sodstva in sodnikov kot k zagotavljanju kakovostnega izvrševanja sodne oblasti.

1.2 Poslanstvo in pristojnosti

Ustava položaja in poslanstva Sodnega sveta izrecno ne opredeljuje. Navedeno je opredelil ZSSve, ki v 2. členu določa, da je Sodni svet samostojen in neodvisen državni organ, ki opravlja naloge, določene z zakonom, varuje samostojnost in neodvisnost sodne veje oblasti ter skrbi za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov ter javnega ugleda sodstva. Vloga Sodnega sveta in izvor avtoritete, ki jo Sodni svet predstavlja v sodni veji oblasti oziroma v sistemu delitve oblasti, pa je utemeljena tudi na njegovi sestavi in organih oziroma subjektih, ki volijo člane Sodnega sveta.

Po svoji ustavno določeni funkciji je Sodni svet predlagalno telo, vendar sta mu že ZS in ZSS, nato pa tudi ZSSve določili še vrsto drugih pristojnosti, ki so tesno povezane s temeljnimi ustavnimi načeli, ki na eni strani jamčijo neodvisnosti sodstva (125. člen Ustave) in na drugi strani učinkovito in kvalitetno sodno varstvo (23. člen Ustave).

V letu 2018 je imel Sodni svet naslednje temeljne pristojnosti (23. člen ZSSve):

Glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- podaja predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika Vrhovnega sodišča,
- predlaganje Državnemu zboru kandidate za imenovanje na mesto Vrhovnega sodnika,
- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča,
- izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
- predlaganje Državnemu zboru kandidate za izvolitev v sodniško funkcijo oziroma imenovanje sodnikov na razpisana sodniška mesta,
- podaja obrazloženega mnenja v postopku razrešitve predsednika Vrhovnega sodišča,
- seznanitev Državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
- podaja predloga Državnemu zboru za razrešitev sodnika,
- izdaja ugotovitelne odločbe o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe;

1. Glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki:

- odločanje o nezdržljivosti sodniške funkcije,
- odločanje o napredovanju v višji sodniški naziv,
- odločanje o hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, na položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
- odločanje o izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv,

- odločanje o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
 - odločanje o predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,
 - odločanje o pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
 - odločanje o premestitvi sodnika,
 - odločanje o dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju Ustavno sodišče), Vrhovno sodišče, višje sodišče, v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo Sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
 - odločanje o oprostitvi opravljanja sodniške službe,
 - odločanje o dodelitvi sodniških štipendij;
2. Glede profesionalne sodniške etike in integritete:
- sprejem kodeksa sodniške etike,
 - imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,
 - podaja zahteve za obravnavo etičnih vprašanj pred Komisijo za etiko in integriteto;
3. Glede disciplinske odgovornosti sodnikov:
- imenovanje disciplinskih organov,
 - podaja pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika,
 - izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, če mu je bila po zakonu, ki ureja sodniško službo, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,
 - odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika Vrhovnega sodišča,
 - odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika Vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;
4. Druge naloge:
- sprejem meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra in meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe,
 - sprejem navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,
 - podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,
 - podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč,
 - podaja predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,
 - podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč in k predlogu finančnega načrta za sodišča,
 - podaja mnenja Državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodniško službo,
 - podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,
 - podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,
 - podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega postopka zoper

sodnika.

1.3 Delovna telesa

Samostojna delovna telesa pri Sodnem svetu so Komisija za etiko in integriteto (49. člen ZSSve in 12. člen Poslovnika Sodnega sveta, v nadaljevanju Poslovnik)³ in disciplinski organi (38. člen ZSSve in 14. člen Poslovnika).

Na podlagi 22. člena ZSSve Sodni svet imenuje tudi člane Volilne komisije, pristojne za izvedbo volitev članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov in volitev članov personalnih svetov sodišč. Sodni svet komisiji zagotavlja tudi strokovno in administrativno podporo, kar le-ti prav tako daje položaj neke vrste samostojnega delovnega telesa znotraj Sodnega sveta.

Komisijo za etiko in integriteto sestavlja pet sodnikov. Disciplinski organi so Disciplinsko sodišče, ki ima devet članov, ter Disciplinski tožilec in namestnik Disciplinskega tožilca. Volilna komisija ima predsednika in štiri člane ter njihove namestnike.⁴

1.4 Strokovna služba

Strokovno, administrativno in tehnično podporo Sodnemu svetu, Komisiji za etiko in integriteto, disciplinskim organom in Volilni komisiji zagotavlja strokovna služba Sodnega sveta (v nadaljevanju strokovna služba; 54. člen ZSSve, 9. člen Poslovnika).

Strokovno službo vodi generalni sekretar Sodnega sveta (v nadaljevanju generalni sekretar), ki v sodelovanju s predsednikom Sodnega sveta (v nadaljevanju predsednik) organizira delo Sodnega sveta (4. člen ZSSve, 8. člen Poslovnika). Generalni sekretar je dodeljeni sodnik, ki ima najmanj naziv okrožni sodnik (prvi odstavek 4. člena ZSSve).

V strokovno službo so lahko dodeljeni sodniki (četrti odstavek 54. člena ZSSve). Sodniki, dodeljeni v strokovno službo, opravljajo naloge tajnika Komisije za etiko in integriteto, tajnika disciplinskih organov, namestnika generalnega sekretarja in druge zahtevnejše strokovne naloge na področju delovnih nalog in projektov Sodnega sveta (8., 13. in 16. člen Poslovnika).

V strokovni službi so zaposleni javni uslužbenci. Notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest določa Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest pri Sodnem svetu. Sistemizacija je prilagojena nalogam strokovne službe in delovnim procesom Sodnega sveta ter je oblikovana tako, da zagotavlja čim učinkovitejšo izrabo človeških virov.

Strokovna služba je v letu 2018 opravljala naloge v okviru dveh notranjih organizacijskih enotah, in sicer v uradu predsednika in v strokovni službi v ožjem smislu.

³Poslovnik sodnega sveta, sprejet na na 109. seji 7. decembra 2017; objavljen v Uradnem listu RS, št. 74/2017 in na spletni strani Sodnega sveta

http://www.sodni-svet.si/images/stories/Poslovnik_Sodnega_sveta_7_12_2017.pdf.

⁴Več o položaju, pristojnostih in delu delovnih teles Sodnega sveta v nadaljevanju letnega poročila.

V okviru urada predsednika javni uslužbenci opravljajo delovne naloge s področja tajniških opravil; s področja prevzema in odprave pošilk ter arhiviranja dokumentov; administrativne naloge na področju priprave gradiv za seje Sodnega sveta in njegovih delovnih teles; naloge s področja vodenja spisov in vpisnikov; administrativne in protokolarne naloge na področju sodelovanja Sodnega sveta z ostalimi organi in organizacijami v Sloveniji in na področju mednarodnega sodelovanja Sodnega sveta ter administrativne naloge na področju odnosov z javnostmi.

Delo v strokovni službi v ožjem smislu je bilo v letu 2018 organizirano po posameznih delovnih področjih, in sicer na pravnem, finančno-računovodskem, kadrovskem, statistično-analitičnem področju ter na področju mednarodnega sodelovanja in odnosov z javnostmi.

Slika 1: Organigram strokovne službe

1.5 Kadrovski pogoji

1.5.1 Generalni sekretar in dodeljeni sodniki

Generalni sekretar ima v razmerju do zaposlenih in dodeljenih v strokovni službi položaj predstojnika, razen glede imenovanj in razrešitev, ki so v pristojnosti predsednika (drugi odstavek 4. člena ZSSve in 4. člen Akta o organizaciji in sistemizaciji Sodnega sveta). Sekretar vodi strokovno službo, izvršuje zadeve uprave Sodnega sveta, pripravlja splošne akte organa, organizacijska navodila o delu, strokovno gradivo in podlage za delo Sodnega sveta. V letu 2018 je naloge generalne sekretarke do 31. 5. 2018 opravljala višja sodnica mag. Jonika Marflak Trontelj, od 1. 6. 2018 dalje pa okrožna sodnica Maja Rozman.

V strokovno službo so bile v letu 2018 dodeljene okrožna sodnica Špela Jakopič do 31. 10. 2018, okrožna sodnica Maja Rozman do 31. 5. 2018, okrožna sodnica Alenka Klemenčič od 1. 7. 2018 dalje in okrajna sodnica Daša Sikošek od 1. 5. 2018 dalje. Dodeljene sodnice so za Sodni svet pripravljale strokovno najbolj zahtevna poročila, analize pravne problematike, osnutke predlogov sklepov in odločb Sodnega sveta ter vlog v upravnih sporih; pripravljale so odgovore in poročila v okviru mednarodnega sodelovanja ter druge najzahtevnejše strokovne naloge s področja pristojnosti Sodnega sveta. Opravljale so tudi delo tajnika Komisije za etiko in integriteto in tajnika disciplinskih organov ter namestnika generalnega sekretarja.

Povprečno število dodeljenih sodnikov v letu 2018 je znašalo 3,43, njihova dejanska prisotnost pa 74,15 %.

1.5.2 Javni uslužbenci

Na podlagi potrjenega kadrovskega načrta za 2018/2019 in veljavnega Akta o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest Sodnega sveta je bilo na dan 31. 12. 2018 v strokovni službi sistematiziranih 11 uradniških in strokovno tehničnih mest javnih uslužbencev, in sicer 2 pravosodna svetnika (s PDI) II, 1 višji pravosodni svetovalec (s PDI), 1 svetnik v pravosodju (za kadrovsko področje), 1 svetnik v pravosodju (za finančno-računovodsko področje), 1 analitik VII/2-1 za področje statistike in informatike, 1 finančnik VII/1, 1 višji pravosodni sodelavec (vodja urada Sodnega sveta), 1 višji pravosodni sodelavec (tajnik urada) in 2 sodna zapisnikarja.

Na dan 31. 12. 2018 je bilo na Sodnem svetu zaposlenih osem javnih uslužbencev. Povprečno število zaposlenih javnih uslužbencev v letu 2018 je bilo 8,34, njihova dejanska prisotnost pa 83,76 %.

Delovno mesto svetnika v pravosodju za finančno-računovodsko področje je bilo zaradi spoštovanja delovnopравnih rokov za izvedbo javnih razpisov prostega delovnega mesta in odpovednih rokov nezasedeno več kot pol leta, in sicer od 1. 1. 2018 do 17. 4. 2018 ter od 2. 10. 2018 do 31. 12. 2018, kar je v veliki meri oteževalo finančno poslovanje organa. Poleg tega organ zaradi prostorske stiske vse do selitve v nove poslovne prostore v avgustu 2018 ni mogel realizirati preostalih dveh zaposlitev po potrjenem kadrovskem načrtu. Takoj po selitvi v nove poslovne prostore so bila razpisana tri delovna mesta, in sicer za svetnika v pravosodju (PDI)-II, pravosodnega svetnika za finančno računovodsko področje in sodnega zapisnikarja. Do realizacije navedenih zaposlitev je prišlo v prvi polovici 2019.

1.5.3 Ocena ustreznosti strokovne službe

V letu 2018 je poleg rednih delovnih obveznosti, s katerimi se je zagotavljalo tekoče (vsebinsko) delo Sodnega sveta in njegovih delovnih teles, prišlo do sinergije več organizacijskih in kadrovskih sprememb/okolščin, ki so za zaposlene in dodeljene v strokovni službi pomenile dodatne delovne naloge: s 1. 6. je mesto generalne sekretarke prevzela nova oseba; več kot polovico leta je bilo nezasedeno delovno mesto svetnika v pravosodju za finančno-računovodsko področje; povprečno (dejansko) število zaposlenih javnih uslužbencev je bilo 8,34 od 11 sistematiziranih; kadrovskega načrta zaradi prostorske stiske ni bilo mogoče v celoti realizirati; aprila 2018 je Sodni svet izvedel volitve članov Sodnega sveta in članov personalnih svetov večine sodišč v državi; julija je prišlo do menjave dela sestave Sodnega

sveta in posledično tudi sestave disciplinskega sodišča; v juliju in avgustu se je Sodni svet preselil v nove poslovne prostore; Sodnemu svetu je zaradi povečanega obsega dela proti koncu leta zmanjkalo sredstev za redno delovanje. Obenem se je celostno gledano obseg dela Sodnega sveta kot celote v primerjavi s predhodnim poročevalskim obdobjem nekoliko povečal: za 147 % se je povečalo število razpisnih postopkov za sodniška mesta; za 93 % se je povečalo število razpisanih prostih sodniških mest; za 14 % se je povečalo število sprejetih odločitev v zvezi s položajem sodnikov; povečalo se je število podanih zahtev po Zakonu o medijih (v nadaljevanju ZMed) in Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ); povečalo se je število vloženih tožb zoper odločitve Sodnega sveta in njegovih delovnih teles; povečal se je obseg dela Komisije za etiko in integriteto; v polnosti so začeli delovati disciplinski organi.

Strokovna služba je kljub vsem tem dejavnikom s povečanim obsegom dela in nadurami zaposlenih in dodeljenih ter dodatno pomočjo uslužbencev posameznih oddelkov Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju Vrhovno sodišče) in Okrožnega sodišča v Ljubljani zastavljene cilje in naloge na pretežnem področju realizirala ter uspela zagotavljati redno poslovanje Sodnega sveta in njegovih delovnih teles.

Sodni svet ocenjuje, da kadrovski okvir po potrjenem kadrovskem načrtu 2018/2019 še vedno ne omogoča ustrezne administrativno-tehnične in strokovne podpore Sodnemu svetu in njegovim delovnim telesom. Dolgoročno namreč ni mogoče zagotavljati vseh vidikov poslovanja organa s povečanim obsegom dela in nadurami zaposlenih. Prav tako ni optimalno, da se za tekoče poslovanje na različnih segmentih delovanja organa v večjem obsegu najema zunanje sodelavce. Za strokovno podporo Sodnemu svetu in njegovih delovnih teles sta bila v strokovni službi v letu 2018 zgolj dva strokovna sodelavca in 3 dodeljene sodnice. Velik del tega strokovnega potenciala se je moral koristiti za organizacijske potrebe Sodnega sveta in njegovih delovnih teles. Strokovna služba je zato lahko le v zelo omejenem obsegu nudila strokovno podporo članom Sodnega sveta in njegovih delovnih teles glede obravnavnih zadev na sejah. Glede na neprofesionalno naravo funkcije članov vseh teles Sodnega sveta bi bilo treba zagotoviti, da se za seje v naprej pripravljajo poročila z analizo zakonodaje, sodne prakse in prakse Sodnega sveta za vse zadeve iz pristojnosti Sodnega sveta in njegovih delovnih teles, česar pa v danem kadrovskem obsegu ni bilo mogoče zagotavljati oziroma se je to zagotavljalo v zelo omejenem obsegu.

Kot državni organ je Sodni svet dolžan tudi po organizacijski plati izpolnjevati številne zahteve posameznih področnih predpisov, ki urejajo finančno poslovanje; kadrovske zadeve; varstvo dokumentarnega gradiva; varstvo osebnih podatkov; zagotavljanje integritete organa; opravila v zvezi z upravljanjem premoženja, ki ga imajo v uporabi ... To so dodatne zahteve, ki jih mora organ izpolnjevati poleg rednega izvrševanja svojih temeljnih pristojnosti (tj. vsebinskega dela). In tudi za tovrstne naloge so potrebni določeni kadrovski resursi.

V primerjavi z drugimi manjšimi samostojnimi in neodvisnimi državnimi organi, kot so Varuh človekovih pravic, Komisija za preprečevanje korupcije, Državna revizijska komisija, Informacijski pooblaščenec, ima Sodni svet dvakrat, celo do trikrat manjše število podpornega strokovno in administrativno-tehničnega kadra.⁵

⁵Primerjati podatke o kadrovski zasedbi navedenih organov, kot izhajajo iz njihovih letnih poročil za leto 2017.

Dodatna težava, s katero se v tem pogledu Sodni svet sooča pa je tudi dejstvo, da si glede na obseg poslovanja ne more zagotoviti več zaposlenih na določenih področjih poslovanja. Tako ima Sodni svet na primer na kadrovskem področju, področju finančnega poslovanja in področju informatike zaposleno le eno osebo, kar se je v poročevalskem letu izkazalo zlasti neugodno na finančno-računovodskem področju.

Iz navedenih razlogov je imel Sodni svet v letu 2018 z Vrhovnim sodiščem sklenjen sporazum o sodelovanju, po katerem je Vrhovno sodišče na finančnem, informacijskem in administrativnem področju zagotavljalo Sodnemu svetu pomoč v primeru povečanega obsega dela ali odsotnosti zaposlenih in dodeljenih v strokovni službi. Sredstva za povečan obseg dela javnih uslužbencev Vrhovnega sodišča, ki so izvajali pomoč, je zagotavljal Sodni svet. Vrhovno sodišče pa Sodnemu svetu že ves čas brezplačno zagotavlja tudi informacijsko-aplikativno podporo, tako da mu omogoča uporabo elektronskih vpisnikov za poslovanje z dokumentarnim gradivom, ter sistemsko podporo na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije. Pomoč Okrožnega sodišča v Ljubljani je bila v celoti na ravni konstruktivnega (neodplačnega) odnosa med organoma.

1.6 Prostorski in ostali pogoji za delo

1.6.1 Prostorski pogoji

Poslovni prostori Sodnega sveta so se v letu 2018 do avgusta nahajali na naslovu Trg OF 13 v Ljubljani in so bili v lasti Republike Slovenije. Sodni svet je imel v uporabi osem pisarn (z 11 delovnimi prostori), sejno sobo ter manjšo sistemsko sobo. Neto površina pisarn je znašala 206,11 m², skupna površina poslovnih prostorov pa 284,94 m². Navedeni prostori že nekaj časa niso bili več primerni za normalno poslovanje organa. Vse od ustanovitve v letu 1990 so se namreč pristojnosti, pa tudi pomen Sodnega sveta pomembno povečevali. Kljub temu se status članov Sodnega sveta do sedaj ni spremenil. Funkcijo opravljajo častno ob njihovih siceršnjih poklicnih obveznostih (odvetništvo, notariat, profesura in sojenje). Za kvalitetno in vsebinsko koherentno delo zato Sodni svet potrebuje močno strokovno podporo za analiziranje gradiv, pripravo poročil za sejo, izdelovanje osnutkov stališč in odločitev, pregled in študij strokovnih dilem itd. Stari prostori pa niso omogočali niti realizacije potrjenega kadrovskega načrta za 2018/2019. Zaposlenim in dodeljenim je primanjkovalo omar za shranjevanje tekočih in lastnih dokumentov, saj Sodni svet v njih ni imel ustreznega prostora za arhiviranje svojega gradiva. Sodni svet ima kot državni organ ustavnega ranga tudi čedalje več stikov in srečanj s predstavniki domačih in tujih državnih organov in organizacij. Stari prostori pa ne samo, da niso bili reprezentančno primerni za tovrstna srečanja, Sodnemu svetu tudi niso omogočali sprejemanja večjih delegacij in organizacije različnih srečanj (npr. delovnih skupin in sestankov izvršnega odbora Evropske mreže sodnih svetov; tujih večjih delegacij; posvetov s predstavniki sodišč).

V sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje, ki je po določbi drugega odstavka 3. člena ZSSve pristojno za zagotavljanje poslovnih prostorov za delovanje Sodnega sveta, se je Sodni svet avgusta 2018 preselil v nove poslovne prostore na Trdinovi 4, Ljubljana, ki jih je ministrstvo najelo za potrebe poslovanja Sodnega sveta. Sodni svet ima sedaj v uporabi enajst pisarn (s 17 delovnimi prostori), večjo sejno sobo, sprejemnico, čajno kuhinjo, lastne toaletne prostore in arhiv. Skupna površina novih prostorov znaša 463,50 m² in arhiv v izmeri 62,20 m².

Novi prostori so trenutno tako reprezentančno kot prostorsko primerni za poslovanje Sodnega sveta in omogočajo realizacijo potrjenega kadrovskega načrta za 2018/2019, ne dopuščajo pa morebitne nadaljnje kadrovske okrepitve, ki bi bila glede na trenutni obseg pristojnosti Sodnega sveta in neprofesionalno naravo funkcije članov Sodnega sveta in njegovih delovnih teles potrebna.

Z izpolnitvijo kadrovskega načrta za 2018/2019 in ob upoštevanju, da so na Sodni svet dodeljeni še trije sodniki (generalni sekretar ter tajnika disciplinskih organov in Komisije za etiko in integriteto), en prostor pa je namenjen poslovanju predsednika, preostaneta v novih prostorih le še dva delovna prostora za morebitno nadaljnjo kadrovske okrepitve Sodnega sveta.

1.6.2 Tehnična, računalniška in programska oprema

Praktično vsa računalniška oprema in multifunkcijske naprave ter programska podpora je bila v letu 2018 v večjem delu zastarela in dotrajana. Sodni svet je v letu 2018 razpolagal z 12 namiznimi računalniki za zaposlene, dodeljene sodnike in predsednika (leto izdelave: 2009, 2010 in 2011), vsi v celoti amortizirani; 13 prenosnimi računalniki za člane Sodnega sveta, generalnega sekretarja in zapisnikarja na sejah (leto izdelave: 2004, 2005, 2006, 2009 in 2011), vsi v celoti amortizirani, dva od njih nedelujoča; 1 strežnikom, starosti 3 let, ki ustreza potrebam organa; 1 brezprekinitvenim napajalnikom (UPS), starosti 6 let, potrebnim obnove ali menjave; 1 mrežnim stikalom, starosti 5 let, ki ima 24 izhodov, od katerih so vsi zasedeni; 10 tiskalnikov (leto izdelave: 2001, 2005, 2008, 2009 in 2011). Zaposleni na računalnikih in člani na prenosnikih niso imeli nameščenega programa Word, kar je oteževalo zlasti sodelovanje z zunanji deležniki. V sejni sobi ni bila zagotovljena internetna povezava.

V avgustu 2018 se je Sodni svet, kot rečeno, preselil v nove prostore, v katerih ni bilo zagotovljene opreme za nemoteno in učinkovito izvajanje sej Sodnega sveta in njegovih delovnih teles. Sejna soba ni bila opremljena s konferenčnim sistemom za snemanje in ozvočenje; s sistemom za Power Point predstavitve; z računalniško opremo, potrebno za izvajanje obravnav v disciplinskih postopkih; z internetno povezavo; pa tudi ne z zagotovljeno mrežno povezavo s strežnikom. Zaposleni in dodeljeni niso imeli pisarniških stolov v pisarnah; novi prostori tudi niso imeli vzpostavljene in napeljene telefonske povezave z recepcijo.

V letu 2018 je zato Sodni svet pristopil k nakupu najnujnejše opreme (13 prenosnikov za člane Sodnega sveta in 13 delovnih postaj z monitorji za zaposlene in dodeljene; 15 pisarniških stolov za zaposlene; strokovna literatura in drobni inventar za protokolarne namene), zagotovil brezžične dostopne točke za dostop članov Sodnega sveta in njegovih delovnih teles ter zunanjih uporabnikov do interneta v sejni sobi in sprejemnici ter izvedel nujna vzdrževalna dela v novih prostorih.

Ostalih, prav tako nujnih investicij do konca leta 2018 ni bilo mogoče realizirati. Gre zlasti za nakup konferenčnega sistema in sistema za PowerPoint predstavitve v sejni sobi ter ureditev telefonske povezave prostorov z recepcijo. Navedenih investicij ni bilo mogoče realizirati, saj gre za večje projekte, ki terjajo poglobljen razmislek in posvetovanje, česar pa od avgusta (od selitve) do konca leta, ob vseh aktivnostih, povezanih s selitvijo, konstituiranjem nove sestave Sodnega sveta in izgubi osebe, usposobljene za rokovanje z javnimi financami, ni bilo mogoče izvesti na način, da bi bila spoštovana načela gospodarnega in zakonitega ravnanja s

proračunskim denarjem. Poleg tega v proračunu za leto 2018 Sodni svet niti ni imel dovolj sredstev za tovrstno večjo naložbo. Ustrezno opremljenost sejne sobe z ozvočenjem in snemalno napravo je Sodni svet v prehodnem obdobju zagotovil delno z opremo, ki jo je imel v uporabi od ministrstva že v starih prostorih, delno pa s podporo predsednika in tehnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Znatno (brezplačno) sistemsko in aplikativno podporo na področju infomacijsko-komunikacijske tehnologije pa Sodnemu svetu že dalj časa zagotavlja Vrhovno sodišče.

1.7 Finančna sredstva

1.7.1 Zaključni račun

Sodni svet je samostojni in neposredni proračunski uporabnik od 20. 11. 2017 (56. člen ZSSve). Leto 2018 je bilo prvo leto samostojnega finančnega poslovanja organa. Financiranje je potekalo izključno iz proračunskih virov po proračunskih postavkah in namensko v skladu z računovodskim načelom denarnega toka (plačane realizacije).

Sredstva so bila dodeljena s sprejetim proračunom za leto 2018 v znesku 501.655,00.

Tabela 1: Sprejeti proračun 2018

Vrsta postavke	Znesek v EUR
Plače	350.413,00
Materialni stroški	144.948,00
Investicije in investicijsko vzdrževanje	6.294,00

Med letom se je sprejeti proračun spreminjal tako, da so se sredstva prerazporejala med proračunskimi postavkami v skladu z veljavnim Zakonom o izvrševanju proračuna RS.

Na podlagi potreb, ki so nastale zaradi selitve v nove poslovne prostore, nakupov nujne strokovne literature, izplačila stroškov sejnin članom Sodnega sveta in njegovih delovnih teles, je Ministrstvo za finance v septembru 2018 Sodnemu svetu dodelilo dodatna finančna sredstva v višini 73.266,00 €. Veljavni plan za leto 2018 je tako znašal 526.921,00 €.

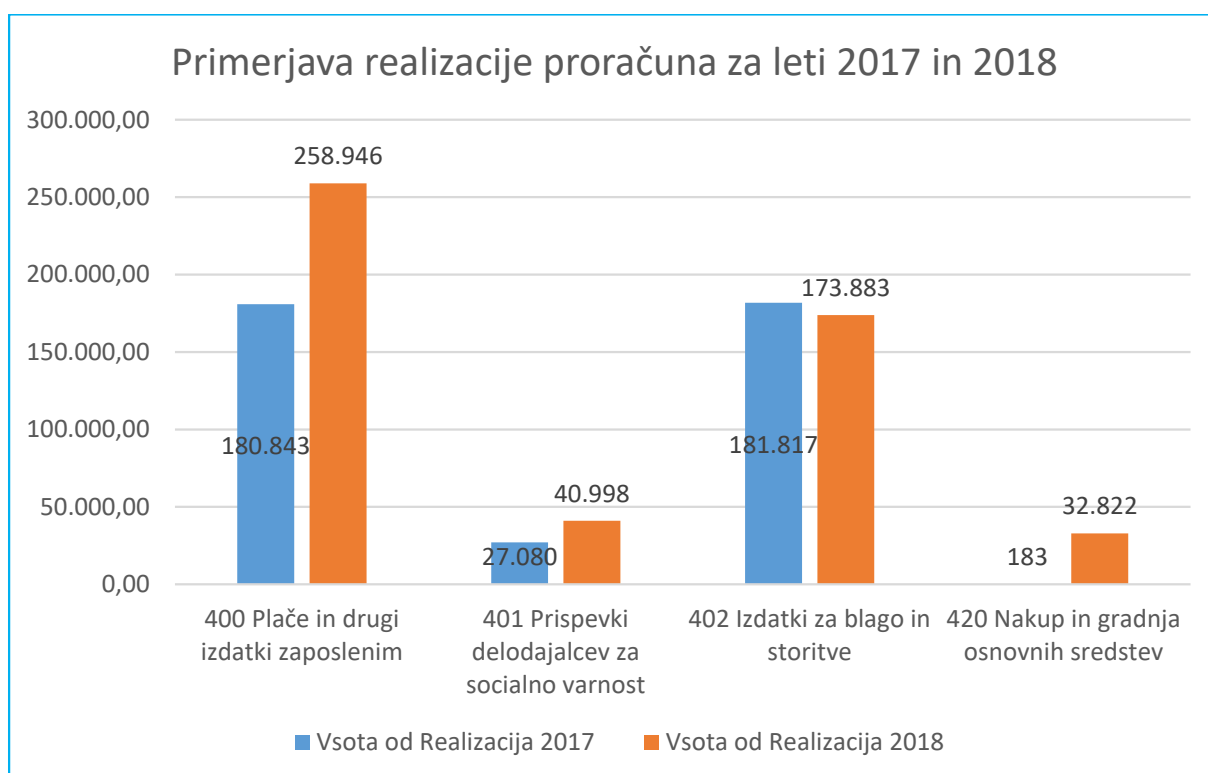
Ker je Sodni svet dodatna finančna sredstva prejel šele septembra 2018 do konca leta ni bilo mogoče izpeljati realizacije porabe v takšnem obsegu, kot je bilo prvotno predvideno. Sodni svet v letu 2018 ni uspel realizirati dveh dodatnih zaposlitev, ki so bile v letu 2018 predvidene po kadrovskem načrtu, saj stari prostori na Trgu OF 13 tega niso omogočali. Prav tako je do selitve v nove prostore prišlo šele konec avgusta, zaradi česar ni bilo mogoče realizirati vseh potreb iz naslova ustrezne opremljenosti novih prostorov. V letu 2018 je bilo tako porabljenih 506.649,10 € sredstev, prihodki so bili enaki odhodkom in so se namensko porabili.

Tabela 2: Tabelarni prikaz sprejetega in veljavnega proračuna 2018 ter realizacije 2018

Proračunska postavka	Vsota od Sprejeti proračun 2018	Vsota od Veljavni plan 2018	Vsota od Realizacija 2018
Plače	350.413,00	302.413,00	299.943,33
Materialni stroški	144.948,00	191.519,59	173.883,42
Investicije in invest. vzdrževanje	6.294,00	32.988,41	32.822,35
Skupna vsota	501.655,00	526.921,00	506.649,10

V primerjavi s preteklim letom 2017 (389.923,15 €) so se prihodki v letu 2018 (506.649,10 €) povečali za 29,94 %, v primerjavi s sprejetim proračunom pa za 1,00 %, veljavni proračun pa je bil realiziran v višini 96,16 %.

Graf 1: Primerjava realizacije 2018 z letom 2017

Do zmanjšanja sredstev na plačah in drugih izdatkih zaposlenih (podskupina kontov 400) v višini 51.279,41 € oz. 16,53 % manj, kot je bil sprejeti proračun 2018, je prišlo zaradi dejstva, ker organ v letu 2018 iz objektivnih razlogov (izpolnjene prostorske kapacitete v starih prostorih in spoštovanje rokov delovnopravne zakonodaje za izvedbo javnih razpisov za nove zaposlitve po selitvi v nove prostore) ni uspel realizirati vseh potrebnih zaposlitev po potrjenem kadrovskem načrtu.

Do povečanja sredstev na podskupini kontov 402 izdatki za blago in storitve v znesku 28.935,42 € oz. za 19,96 % višja realizacija od sprejetega proračuna 2018, je prišlo zaradi stroškov, povezanih s selitvijo Sodnega sveta v nove poslovne prostore; višjih stroškov

upravljanja in obratovanja, tekočega vzdrževanja in zavarovanja novih poslovnih prostorov; ter povečanja stroškov zaradi večjega obsega poslovanja na račun novih pristojnosti, ki jih je konec leta 2017 organu poveril ZSSve.

Povečanje sredstev na podskupini kontov 420 nakup in gradnja osnovnih sredstev v znesku 26.528,35 € oz. realizacija je bila višja za 421,49 % od sprejetega proračuna, je v letu 2018 pomembno zaznamovala selitev v nove poslovne prostore v avgustu 2018 in dotrajanost računalniške opreme.

Tabela 3: Prikaz odstopanj realizacije od sprejetega proračuna po proračunskih postavkah in strukturi deleži za leto 2018

Proračunska postavka	Vsota od Sprejeti proračun 2018	Vsota od Realizacija 2018	Vsota od Odstopanja REAL-SP	% Spremembe odstopanj REAL2018 od SP18	Struktura realizacije PU
6728 Plače	350.413,00	299.943,33	-50.469,67	-14,40%	59,20%
6729 Materialni stroški	144.948,00	173.883,42	28.935,42	19,96%	34,32%
6730 Investicije in invest. vzdr.	6.294,00	32.822,35	26.528,35	421,49%	6,48%
Skupna vsota	501.655,00	506.649,10	4.994,10	1,00%	100,00%

1.7.2 Ocena ustreznosti finančnih sredstev in pogojev finančnega poslovanja

Kot navedeno, so se pristojnosti Sodnega sveta vse od njegove ustanovitve v letu 1990 pomembno širile. Dodatno so se razširile tudi s sprejemom ZSSve v letu 2017. Sredi leta 2018 se je izkazalo, da dodeljena sredstva v znesku 501.655,00 € ne bodo zadoščala za povečan obseg pristojnosti Sodnega sveta ter zagotavljanje ustreznih prostorskih in drugih pogojev za nemoteno delo do konca leta, zaradi česar so bila Sodnemu svetu v septembru dodeljena dodatna sredstva v višini 73.266,00 €. Ob pripravi zaključnega računa 2018 in sprejemanju rebalansa proračuna za 2019 pa se je izkazalo, da bo Sodnemu svetu tudi v letu 2019 zaradi povečanega obsega dela brez dodatnih sredstev zmanjkalo sredstev za redno poslovanje že sredi leta 2019. Posledično je bilo Sodnemu svetu za leto 2019 z rebalansom proračuna 2019 odobrenih dodatnih 110.000,00 EUR sredstev.

Upravičena pričakovanja javnosti in vseh treh vej oblasti po učinkovitem in kvalitetnem delu Sodnega sveta, na kar je opozoril tudi odstop članice dr. Verice Trstenjak, bodo poleg kadrovske okrepitve strokovne službe terjale tudi določene premike na vsebinskem področju dela Sodnega sveta. Sodni svet ima po določilu petega odstavka 18. člena ZSS v izbirnih postopkih za sodniška mesta možnost opravljati psihološke preizkuse ter preizkuse strokovnega znanja, osebnostnih lastnosti, sposobnosti in veščin kandidatov, česar brez ustreznih finančnih in kadrovskih resursov do sedaj ni bilo mogoče izvajati.

Zlasti neugodna pa je bilo za finančno poslovanje organa v letu 2018 okoliščina, da je imel organ le pet mesecev zaposleno osebo, usposobljeno za izvajanje proračunsko-računovodskih opravil. Leto in pol samostojnega proračunskega poslovanja izkazuje, da ni najbolj ustrezno, da ima organ za tako pomembno področje, kot je finančno poslovanje, zaposleno le eno osebo. Po drugi strani zaposlitev več oseb, usposobljenih za finančno-računovodsko poslovanje, glede na obseg poslovanja organa, ekonomsko in organizacijsko ne bi moglo biti opravičljivo. V tem pogledu bi bila organizacija skupnih služb na nivoju državnega aparata za več manjših državnih organov na področjih, kot so finančno-računovodsko poslovanje, kadrovske zadeve, informacijska podpora, dobrodošla.

2 SODNI SVET

2.1 Sestava

Sodni svet sestavlja enajst članov. Pet članov izvoli na predlog Predsednika republike Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju Državni zbor) izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov, šest članov izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo (131. člen Ustave in 10. člen ZSSve).

Funkcija člana Sodnega sveta je častna in se opravlja nepoklicno. Člana Sodnega sveta, ki sodeluje pri delu Sodnega sveta, ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju (11. člen ZSSve).

Mandat člana Sodnega sveta traja šest let. Vsaka tri leta se izvolijo dva ali trije člani Sodnega sveta, ki jih izvoli Državni zbor, ter trije člani Sodnega sveta, ki jih izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo (12. člen ZSSve).

Predsednika in podpredsednika izvolijo člani izmed sebe s tajnim glasovanjem in z dvotretjinsko večino vseh glasov. Predsednik zastopa Sodni svet in vodi njegovo delo ter usmerja sodelovanje Sodnega sveta z drugimi organi. V njegovi odsotnosti ga nadomešča podpredsednik (13. člen ZSSve in 7. člen Poslovnika).

V letu 2018 se je mandat iztekel šestim članom Sodnega sveta (dr. Marku Novaku, Marjanu Fegušu, dr. Mateji Končina Peternel, Milanu Petku, Bojanu Podgoršku in Janezu Vlaju). V aprilu 2018 je Državni zbor na predlog Predsednika republike izvolil tri nove člane Sodnega sveta izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov, sodniki pa so izmed sebe izvolili tri člane sodnike, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo.

Prva seja nove sestave Sodnega sveta je bila 5. 7. 2018, na kateri so člani izvolili novo predsednico in podpredsednika.

Sestava Sodnega sveta od 1. 1. 2018 do 5. 7. 2018:

1. predsednik: dr. Marko Novak, profesor na Evropski pravni fakulteti v Novi Gorici
2. podpredsednica: mag. Jana Petrič, višja sodnica svetnica na Višjem sodišču v Kopru

3. član: Marjan Feguš, odvetnik v Celju
4. članica: Albina Hrncar Pečnik, višja sodnica na Okrožnem sodišču na Ptuj
5. članica: dr. Mateja Končina Peternel, vrhovna sodnica svetnica na Vrhovnem sodišču
6. članica: dr. Barbara Nerat, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Mariboru
7. član: Milan Petek, okrožni sodnik na Okrajnem sodišču v Novi Gorici
8. član: Bojan Podgoršek, notar v Ljubljani
9. članica: Maja Praviček, odvetnica v Mariboru
10. član: prof. dr. Grega Strban, profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani
11. član: Janez Vlaj, vrhovni sodnik svetnik na Vrhovnem sodišču.

Sestava Sodnega sveta od 5. 7. 2018 do 31. 12. 2018:

1. predsednica: dr. Nerat, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Mariboru
2. podpredsednik: prof. dr. Grega Strban, profesor in dekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani
3. članica: Martina Colnar, okrajna sodnica svetnica na Okrajnem sodišču v Ljubljani
4. član: Vladimir Horvat, vrhovni sodnik na Vrhovnem sodišču
5. članica: Albina Hrncar Pečnik, višja sodnica na Okrožnem sodišču na Ptuj
6. član: dr. Erik Kerševan, vrhovni sodnik na Vrhovnem sodišču
7. članica: mag. Jana Petrič, višja sodnica svetnica na Višjem sodišču v Kopru
8. članica: Maja Praviček, odvetnica v Mariboru
9. član: Andrej Rozman, notar v Idriji
10. član: mag. Emil Zakonjšek, odvetnik v Ljubljani
11. članica: dr. Verica Trstenjak, profesorica na Univerzi v Mariboru, Univerzi v Ljubljani, Novi univerzi, Univerzi na Dunaju (članica od 5. 7. 2018 do 31. 12. 2018).

Članica dr. Verica Trstenjak je 3. decembra 2018 podala odstopno izjavo z obrazložitvijo, da trenutni položaj Sodnemu svetu po njeni oceni ne omogoča kakovostnega in odgovornega dela. Glede na mnenja in stališča, ki so se pojavila ob njenem odstopu, je v zvezi z njenim odstopom Sodni svet na 9. seji 13. decembra 2018 sprejel naslednjo izjavo za javnost:⁶

"Sodni svet se ves čas intenzivno ukvarja z vprašanji poslovanja in metodami dela. Posebno skrb posveča postopkom kandidature in izbire sodnic in sodnikov. Merila za izbiro sodnic in sodnikov so bila sprejeta (glede na priporočila GRECA iz leta 2012) leta 2015 in 2017. Objavljena so na spletni strani Sodnega sveta, v njih pa so podrobno določeni kriteriji za izbiro (kot npr. delovne sposobnosti in strokovno znanje, osebnostne lastnosti, socialne veščine in sposobnosti opravljanja nalog vodstvenega mesta). Sodni svet ne odloča o kandidaturi zgolj na podlagi razgovorov s kandidatkami in kandidati. Časovni okvir trajanja razgovorov je določen okvirno, predvsem zaradi urnika vabljenja kandidat in kandidatov, posamezni razgovori pa niso omejeni zaradi poteka časa. V postopku kandidature je pred razgovori zbrano obsežno gradivo o kandidatkah in kandidatih, o uspehih študija in kasnejšega izobraževanja, o njihovem delu, pridobijo se mnenja o dosednji delovni uspešnosti, kandidatke in kandidati izpolnijo obsežen vprašalnik in predložijo vzorec svojega dela. Pred razgovorom na Sodnem svetu razgovor s kandidatko ali kandidatom opravi tudi predsednik sodišča skupaj z vodjo oddelka, na katerega kandidira. Predsednik sodišča izdelava poglobljeno pisno oceno posamezne kandidatke ali kandidata. Vse to gradivo je podlaga za razgovor na Sodnem svetu, pri katerem

⁶Izjava je objavljena na spletni strani Sodnega sveta: http://www.sodnisvet.si/doc/lzjava_13_12_2018.pdf

sodeluje tudi predsednik sodišča. Enako podroben postopek velja tudi za sodnice in sodnike, ki kandidirajo na višja mesta ali vodstvene funkcije sodišč. Pri njih so podlaga za izbiro Sodnega sveta zlasti pretekle ocene njihovega dela. Razgovor s kandidatkami in kandidati je zgolj zaključna faza temeljitega izbirnega postopka. Izbrana kandidatka ali kandidat mora pri glasovanju dobiti absolutno kvalificirano večino (dve tretjini glasov vseh članov). Sodni svet je namreč sestavljen iz enajstih članov, šest, ki jih izvolijo sodnice in sodniki, ter pet, ki jih izvoli Državni zbor. To pomeni, da sodnice in sodniki sami ne morejo odločiti o izbiri.

Vse od ustanovitve so se pristojnosti Sodnega sveta ves čas širile, še posebej s spremembami Zakona o sodiščih in v letu 2017 sprejetim Zakonom o sodnem svetu. Med novimi pristojnostmi sta zlasti pomembni pristojnost vodenja disciplinskih postopkov zoper sodnice in sodnike in možnost vlaganja zahtev za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki urejajo položaj sodstva. Poleg tega deluje pri Sodnem svetu tudi Komisija za etiko in integriteto, ki prispeva h krepitvi profesionalne etične zavesti sodnic in sodnikov ter ugleda sodstva.

Sodni svet nadvse resno, predano, učinkovito in strokovno opravlja vse naloge, za katere je pristojen. Pri tem pričakuje, da bo razširjenim pristojnostim sledila tudi okrepitev na kadrovskem in finančnem področju."

Državni zbor je na predlog Predsednika republike na seji 5. marca 2019 za čas do izteka mandata, za katerega je bila s Sklepom o izvolitvi treh članov Sodnega sveta⁷ izvoljena in imenovana dr. Verica Trstenjak, za novega člana Sodnega sveta imenoval dr. Saša Preliča, profesorja na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru.⁸

2.2 Seje

O zadevah iz svoje pristojnosti Sodni svet odloča na sejah in dopisnih sejah (26. člen ZSSve in 17. člen Poslovnika). Redne seje potekajo po terminskih načrtih, ki jih Sodni svet sprejme praviloma dvakrat letno. Seje Sodnega sveta sklicuje predsednik.

Sklici sej ter dnevni redi in zapisniki sej so javni. Objavljajo se na spletni strani Sodnega sveta in intranetni strani sodišč, ob upoštevanju predpisov o varstvu osebnih podatkov.⁹

O najpomembnejših odločitvah, kot so npr. odločitve o imenovanju in razrešitvi predsednika in podpredsednika sodišča, o sprejemu Poslovnika, o predlogih za izvolitev sodnikov ter o imenovanjih in napredovanjih sodnikov, Sodni svet odloča z dvotretjinsko večino vseh članov, tj. z 8 glasovi (29. člen ZSSve in 35. člen Poslovnika). S tem je zagotovljena večja legitimnost odločitev Sodnega sveta, saj člani sodniki, ki so v Sodnem svetu zastopani večinsko (6 članov je izvoljenih iz vrst sodnikov), ne morejo sami sprejemati odločitev, ki so pomembne za delovanje sodstva in položaj sodnikov.

⁷Uradni list RS, št. 29/2018

⁸Uradni list RS, št. 14/2019

⁹ <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/sporocila>

Pred sejo morajo člani pregledati in se seznaniti z obsežnim gradivom, da lahko odgovorno odločajo in sprejemajo odločitve (gradivo posamezne seje praviloma obsega več tisoč strani). Glede na to, da člani Sodnega sveta funkcije ne opravljajo poklicno, je to dodatna obveznost ob njihovih siceršnjih poklicnih dolžnostih. Vendar je potrebno podariti, da člani Sodnega sveta odločitve sprejemajo s potrebno odgovornostjo in skrbnostjo, saj se zavedajo pomena odločitev za uspešno in neodvisno delovanje sodstva. Vsak član Sodnega sveta pa mora odgovorno presoditi, ali lahko, glede na svoje poklicne obveznosti in druge obremenitve, v danih pogojih in organizaciji dela Sodnega sveta, posveti dovolj časa pripravi na seje in aktivnemu in odgovornemu sodelovanju na sejah in sprejemanju odločitev.

2.2.1 Redne in izredne seje

V letu 2018 so seje Sodnega sveta potekale v prostorih Sodnega sveta, praviloma na 14 dni s pričetkom ob 14. uri. Izvedenih je bilo enaindvajset rednih in ena izredna seja, ki so v povprečju trajale 6 ur. V času sodnih počitnic Sodni svet ni zasedal.

Na enaindvajsetih rednih in eni dopisni seji je Sodni svet sprejel 138 odločitev o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov, kar je za 14 % več kot v predhodnem poročevalskem obdobju. Poleg odločanja o pravicah, obveznostih in pravnih koristih je Sodni svet na svojih sejah sprejemal tudi mnenja o zakonodajnih predlogih, odgovarjal na predloge, pobude in zahteve strank, sprejemal splošne pravne akte iz svoje pristojnosti, odločal o sodelovanju Sodnega sveta na mednarodnem področju in na področju sodelovanja z ostalimi državnimi organi ter o strateških vprašanjih s področja sodstva.

Sodni svet je v postopkih izbire kandidatov za prosta sodniška mesta ter prosta mesta predsednikov in podpredsednikov sodišč opravil razgovore s 116 kandidati za sodniška mesta ter s 24 kandidati za mesta predsednikov in podpredsednikov sodišč, kar je skupno za 1,4 % manj kot v predhodnem poročevalskem obdobju, vendar je obenem izbral za 10 % več kandidatov za vodstvena in sodniška mesta.

Na izredni seji se je Sodni svet seznanil s poročilom Volilne komisije o izidu glasovanja na volitvah članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov, ki so potekale 19. 4. 2018, in obravnaval pritožbi zoper navedeno poročilo.

2.2.2 Dopisne seje

V primerih, ko redne seje Sodnega sveta ni mogoče sklicati pravočasno, lahko Sodni svet o zadevah iz svoje pristojnosti odloča tudi na dopisni seji (17. člen Poslovnika).

V letu 2018 je Sodni svet izvedel eno dopisno sejo, na kateri je obravnaval predlog za razpis volitev članov personalnega sveta, s čimer se je zagotovil pravočasen razpis teh volitev.

Tabela 4: Seje Sodnega sveta v številkah

ZŠ		2017	2018	Razlika v %
1	Redne seje	23	21	-8,7
2	Dopisne seje	2	1	-50,0
3	Izredne seje	/	1	/
4	Skupno število sej	25	23	-8,0
5	Povprečno trajanje rednih in izrednih sej	5ur	6ur 10m	23,3
6	Število opravljenih razgovorov	142	140	-1,4
	a. Razgovori s kandidati za sodniška mesta	124	116	-6,45
	b. Razgovori s kandidati za vodstvena mesta	18	24	33,3
7	Skupno število izbranih kandidatov za vodstvena in sodniška mesta	39	43	10,3
	a. Izbrani kandidati za vodstvena mesta	15	17	13,3
	b. Izbrani kandidati za sodniška mesta	24	26	8,3
8	Odločitve o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov	121	138	14,0
11	Udeležba predsednikov oziroma podpredsednikov sodišč	18	14	-22,2
12	Udeležba ministra za pravosodje	1	/	/

2.3 Odločitve o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov

2.3.1 Imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč

Predsednika Vrhovnega sodišča imenuje Državni zbor na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, po predhodnem mnenju Sodnega sveta in občne seje Vrhovnega sodišča; predsednike drugih sodišč pa imenuje Sodni svet po predhodnem mnenju ministra, pristojnega za pravosodje, predhodnem mnenju predsednika Vrhovnega sodišča in predhodnem mnenju predsednika neposredno višjega sodišča oziroma predsednika okrožnega sodišča za imenovanje predsednika okrajnega sodišča, ki je organizacijska enota tega okrožnega sodišča (prvi in drugi odstavek 62a. člena ZS).

O razrešitvi predsednika Vrhovnega sodišča odloči Državni zbor na obrazložen predlog ministra, pristojnega za pravosodje, po predhodnem obrazloženem mnenju Sodnega sveta in občne seje Vrhovnega sodišča; o razrešitvi predsednikov ostalih sodišč pa odloča Sodni svet, ki mora pred odločitvijo pridobiti mnenje ministra, pristojnega za pravosodje, in predsednika Vrhovnega sodišča (peti in šesti odstavek 64. člena ZS).

Za imenovanje in razrešitev podpredsednika sodišča se uporabljajo določbe ZS o predsedniku sodišča (enajsti odstavek 62b. člena ZS).

Sodni svet je v letu 2018:

- zaključil 18 postopkov za izbiro kandidatov za vodstvena mesta sodišč, vodenih na podlagi pozivov sodnikom k prijavi na vodstvena mesta, ki so bili objavljenih v letih 2017 in 2018;
- imenoval 11 predsednikov okrožnih oziroma okrajnih sodišč ter delovnega sodišča;
- imenoval 5 podpredsednikov okrožnih sodišč in Okrajnega sodišča v Ljubljani;
- predlagal Državnemu zboru v imenovanje podpredsednika Vrhovnega sodišča;
- 1 postopek za izbiro predsednika okrajnega sodišča se je zaključil neuspešno, saj Sodni svet na razpis prijavljenega kandidata ni izbral;
- začel 1 postopek razrešitve predsednika sodišča, ki se v letu 2018 še ni zaključil.

Za šestletni mandat so bili na vodstvena mesta na sodiščih imenovani predsedniki okrajnih sodišč v Celju, Piranu, Radovljici, Šmarju pri Jelšah, Tolminu in Velenju; predsedniki okrožnih sodišč v Celju, Kranju, Novi Gorici in Novem mestu ter predsednik delovnega sodišča v Kopru; podpredsedniki okrožnih sodišč v Kopru, Mariboru in na Ptuju ter dva podpredsednika Okrajnega sodišča v Ljubljani.

Državni zbor je na predlog Sodnega sveta na seji 29. 1. 2019 za podpredsednika Vrhovnega sodišča imenoval vrhovnega sodnika svetnika dr. Miodraga Đorđevića za dobo 6 let.¹⁰

2.3.2 Izbira kandidatov za prosta sodniška mesta

V letu 2018 je bilo objavljenih 37 razpisov za skupno 54 prostih sodniških mest, kar je za 147 % več razpisov in za 93 % več razpisanih prostih sodniških mest kot v preteklem poročevalskem obdobju, in sicer:

- 2 mesti vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču,
- 8 mest višjih sodnikov na višjih sodiščih v Celju in Ljubljani ter na Upravnem sodišču in Višjem delovnem in socialnem sodišču,
- 30 mest okrožnih sodnikov na okrožnih sodiščih v Celju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Novem mestu, Mariboru in Slovenj Gradcu ter na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani in na Delovnem sodišču v Mariboru,
- 14 mest okrajnih sodnikov na okrajnih sodiščih v Domžalah, Grosupljem, Kočevju, Kopru, Kranju, Mariboru, Novem mestu in na Ptuju.

Od navedenih 37 razpisov je bilo do konca leta 2018 zaključenih 10 izbirnih postopkov, v okviru katerih je Sodni svet opravil izbiro 14 kandidatov, in sicer:

- 1 kandidata na mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču,
- 2 kandidatov na mesta višjih sodnikov na Višjem sodišču v Celju in na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljevanju Upravno sodišče),

¹⁰Ur. l. RS, št. 7/2019

- 9 kandidatov na mesta okrožnih sodnikov na okrožnih sodiščih v Kopru, Ljubljani, Mariboru in Slovenj Gradcu,
- 2 kandidatov na mesta okrajnih sodnikov na okrajnih sodiščih v Kopru in Mariboru.

V letu 2018 je bilo zaključenih tudi 6 izbirnih postopkov za 12 prostih sodniških mest, ki so tekla na podlagi razpisov, objavljenih v letu 2017. Na podlagi teh razpisov je Sodni svet v letu 2018 izbral:

- 5 kandidatov za sodniška mesta višjih sodnikov na Višjem sodišču v Ljubljani in Upravnem sodišču,
- 7 okrajnih sodnikov na okrajnih sodiščih v Litiji, Ljubljani, na Ptujju in v Trbovljah.

Skupno je Sodni svet v letu 2018 zaključil 16 izbirnih postopkov za skupno 26 prostih sodniških mest.

Ob zaključku leta 2018 je ostalo odprtih 25 izbirnih postopkov, ki so bili v Uradnih listih RS objavljeni v letu 2018.

Predsedniki sodišč večkrat opozarjajo, da izbirni postopki za sodniška mesta predolgo potekajo, kar negativno vpliva na učinkovitost posameznih (zlasti manjših) sodišč, ki se v vmesnem času soočajo s kadrovskim mankom. Sodni svet se zaveda pomena odgovornosti za izbiro kandidatov za sodniška mesta, ki sta mu jo ustavodajalec in zakonodajalec poverila v 130. členu Ustave in 1. alineji prvega odstavka 28. člena ZS. Kdo so posamezniki, ki jim je zaupana odgovornost izvrševati naloge sodne veje oblasti, je za pravilno in učinkovito delovanje pravne države ključnega pomena. Vendar pa je treba upoštevati, da v izbirnih postopkih poleg Sodnega sveta sodelujeta še dva oziroma trije organi, vsak s svojo dinamiko poslovanja in obsegom dela. Poleg tega se, prav zaradi pomena odločitev o izbiri, pred končno izbiro, ki jo opravi Sodni svet, zbere obsežno gradivo o kandidatkah in kandidatih (o uspehih šolanja in kasnejšega izobraževanja, o njihovem dotedanjem delu, pridobijo se mnenja o dosednji delovni uspešnosti, kandidatke in kandidati pa morajo izpolniti obsežen vprašalnik in predložiti vzorec svojega dela); opravijo razgovori s kandidati; oblikujejo strokovna mnenja o njih.

Vrhovno sodišče razpiše prosto mesto, zbira prijave ter poskrbi za popolnost vlog in pridobitev vseh uradnih dokazil o izpolnjevanju pogojev posameznih kandidatov (15. člen ZSS). Vrhovno sodišče nato vse prijave, ki jih zaradi nepopolnosti ali nepravočasnosti ne zavrže, posreduje predsedniku sodišča, pri katerem je razpisano sodniško mesto (16. člen ZSS).

Predsednik sodišča je dolžan o vsakem kandidatu oblikovati obrazloženo mnenje o ustreznosti, ki se ga vroči kandidatu, ta pa ima možnost nanj podati obrazložene pripombe. V praksi predsedniki sodišč zaradi oblikovanja obrazloženih mnenj o kandidatih praviloma izvedejo razgovore z vsemi prijavljenimi kandidati. Predsednik sodišča nato oblikuje še dokončno mnenje in ga z vsem razpisnim gradivom pošlje Sodnemu svetu (četrti odstavek 16. člena ZSS).

Sodni svet, ki je pristojen za končno izbiro, postopek v skladu z uveljavljeno prakso in na podlagi četrtega odstavka 18. člena ZSS praviloma vodi v treh zaporednih fazah s postopnim izločanjem kandidatov, glede na izid prejšnje faze, ob hkratni skrbni presoji zakonsko določenih kriterijev za izbiro (28. člen ZSS). V prvi fazi se preveri izpolnjevanje formalnih razpisnih pogojev kandidatov. V drugi fazi Sodni svet na podlagi celotnega gradiva in

pridobljenih mnenj na seji opravi oceno primernosti kandidatov in v nadaljnjem koraku na razgovor povabi kandidate, ki glede na zakonske kriterije za izbiro izstopajo. Razgovoru z ožjim izborom kandidatov (tretja faza izbirnega postopka) sledi končna odločitev o izbiri. Pri izbiri Sodni svet upošteva merila in kriterije, ki so bila sprejeta na 107. seji 9. 11. 2017 in so objavljena na spletni strani Sodnega sveta.¹¹ Odločitev Sodnega sveta o izbiri oziroma neizbiri mora biti nato obrazložena (deveti odstavek 18. člena ZSS), neizbrani kandidati pa imajo v roku 30 dni možnost sprožiti upravni spor pred Vrhovnim sodiščem (36. člen ZSSve v zvezi z 21a. členom ZSS). V primeru, da Sodni svet za razpisano mesto izbere kandidata, ki je že izvoljen v sodniško mesto, ga sam imenuje na razpisano mesto (prvi odstavek 21. člena ZSS); po imenovanju se dejanska premestitev sodnika opravi 30. dan po pravnomočnosti odločbe o imenovanju. Če Sodni svet izbere kandidata, ki še ni izvoljen v sodniško funkcijo, poda predlog Državnemu zboru, da se kandidat izvoli (prvi odstavek 19. člena ZSS); izvoljeni kandidat začne opravljati sodniško službo z dnem, ko pred predsednikom Državnega zbora poda zaprisego (23. člen ZSS).

Od razpisa prostega sodniškega mesta do dejanskega začetka dela izbranega zato lahko preteče več mesecev. Sodni svet je zato pri postavljanju svojih dolgoročnih ciljev izhajal iz zavedanja te problematike ter si kot prvi dolgoročni cilj določil skrajšanje poteka časa od razpisa do zasedbe sodniškega mesta, z namenom, da se čim hitreje zapolni prosto sodniško mesto.

Številke za 2018 kažejo,¹² da je Sodni svet sicer zaključil 4 razpisne postopke manj kot v preteklem poročevalskem obdobju, vendar je obenem odločil o izbiri 26 kandidatov (kar je za 2 več kot v preteklem obdobju) in obenem izvedel tudi dva postopka imenovanja predsednikov oz. podpredsednikov sodišč več kot v preteklem obdobju. Tudi sicer pa je sprejel za 14 % več odločitev v zvezi s položajem sodnikov.

2.3.3 Razrešitve sodnikov ter prenehanja sodniške službe in sodniške funkcije

2.3.3.1 Razrešitve sodnikov

Razrešitev sodnika s funkcije je v pristojnosti Državnega zbora na obvestilo oziroma predlog Sodnega sveta (77. do 78. člen ZSS v zvezi 132. členom Ustave).

Sodni svet v letu 2018 ni podal nobenega predloga Državnemu zboru za razrešitev sodnika (drugi in tretji odstavek 78. člena ZSS).

Prav tako ni prejel nobenega obvestila o izreku pravnomočne obsodilne sodbe zoper sodnika zaradi naklepno storjenega kaznivega dejanja z zlorabo sodniške funkcije, zato o tem ni posredoval nobenega obvestila Državnemu zboru na podlagi drugega odstavka 77. člena ZSS.

¹¹http://www.sodnisvet.si/images/stories/datoteke/Merila%20za%20izbiro%20kandidatov%20za%20sodnisko%20mesto_nov_2017.pdf

¹² Tabela 6: Odločitve o položaju sodnikov v številkah

2.3.3.2 Prenehanja sodniške funkcije ali službe

Sodniku preneha sodniška funkcija po samem zakonu v taksativno naštetih primerih:

- če ne priseže najpozneje v šestdesetih dneh od dneva izvolitve v sodniško funkcijo, razen če ne priseže iz razlogov, na katere sam ne more vplivati,
- če izgubi državljanstvo Republike Slovenije,
- če izgubi poslovno sposobnost ali zdravstveno zmožnost za opravljanje službe,
- če se odpove sodniški službi s pisno vlogo, ki se pošlje Sodnemu svetu po predsedniku sodišča,
- če se odpravi sodišče in sodniku ni mogoče zagotoviti, da nadaljuje z opravljanjem sodniške službe v drugem sodišču,
- če sprejme funkcijo, začne opravljati dejavnost ali sklene delovno razmerje oziroma kljub prepovedi opravlja delo, ki ni združljivo s sodniško funkcijo,
- če iz ocene njegove službe izhaja, da ne ustreza sodniški službi,
- če mu je izrečena disciplinska sankcija prenehanja sodniške funkcije.

Sodniku preneha sodniška služba (ne pa tudi sodniška funkcija) prav tako po samem zakonu z upokojitvijo, vendar najpozneje, ko dopolni 70 let starosti (drugi odstavek 74. člena ZSS).

V obeh primerih Sodni svet o nastopu razlogov za prenehanje izda zgolj ugotovitveno odločbo o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe (76. člen ZSS).

Sodni svet je v letu 2018 izdal 21 ugotovitvenih odločb o prenehanju sodniške funkcije oziroma o prenehanju sodniške službe:

- 16 zaradi upokojitve,
- 1 zaradi izgube poslovne oziroma zdravstvene zmožnosti za opravljanje sodniške funkcije,
- 1 zaradi nezdržljivosti funkcije (sklenitev delovnega razmerja),
- 1 zaradi izrečene in potrjene negativne ocene sodniške službe,
- 2 zaradi podane izjave o odpovedi sodniški funkciji.

2.3.4 Nezdržljivost sodniške funkcije

Sodnik ne sme opravljati funkcij ali dejavnosti, ki so po določbi Ustave ali po določbah ZSS nezdržljive s sodniško funkcijo (3. člen ZSS).

O sprejemu dela, ki ga sodnik lahko opravlja poleg sodniške službe, mora sodnik predhodno pisno obvestiti predsednika sodišča, predsednik sodišča pa predsednika neposredno višjega sodišča. Če predsednik sodišča meni, da gre za delo, ki ga sodnik po določbah ZSS ne sme opravljati, predlaga Sodnemu svetu, da odloči o nezdržljivosti dela s sodniško funkcijo, in o tem obvesti sodnika. Če Sodni svet odloči, da je delo nezdržljivo s sodniško funkcijo, ga sodniku prepove sprejeti (43. člen ZSS).

Sodni svet v letu 2018 ni prejel nobenega predloga v zvezi z nezdržljivostjo sodniške funkcije.

2.3.5 Ocenjevanje in napredovanje sodnikov

2.3.5.1 Negativne ocene sodniške službe

Delo sodnikov se redno spremlja in ocenjuje. Personalni svet izdelava za sodnike oceno sodniške službe vsaka tri leta, pred tem časom pa na zahtevo Sodnega sveta, predsednika sodišča, predsednika sodišča višje stopnje, ministra, pristojnega za pravosodje, ali sodnika samega. Za sodnika se v prvih treh letih opravljanja sodniške službe izdelava ocena sodniške službe vsako leto (prvi odstavek 31. člena ZSS).

Z oceno sodniške službe lahko personalni svet ugotovi (prvi odstavek 32. člena ZSS):

- da sodnik ne ustreza sodniški službi (negativna ocena sodniške službe),
- ne izpolnjuje pogojev za napredovanje,
- izpolnjuje pogoje za napredovanje (ocena za redno napredovanje),
- izpolnjuje pogoje za hitrejše napredovanje (ocena za hitrejše napredovanje) ali
- izpolnjuje pogoje za izjemno napredovanje v višji sodniški naziv (ocena za izjemno napredovanje).

Če iz ocene izhaja, da sodnik ne ustreza sodniški službi, mu sodniška funkcija preneha. Negativno oceno sodniške službe je treba pred njenim učinkovanjem predložiti v potrditev Sodnemu svetu. Če Sodni svet ocene ne potrди, personalni svet ponovno izdelava oceno sodniške službe, s katero ugotavlja, ali sodnik izpolnjuje pogoje za napredovanje (33. člen ZSS).

Sodni svet je v letu 2018 odločal o potrditvi negativne ocene sodniške službe v enem primeru. Oceno je potrdil. Odločitev je bila izpodbijana v upravnem sporu pred Vrhovnim sodiščem in pravnomočno potrjena.

2.3.5.2 Zahteve za predčasno izdelavo ocene sodniške službe

V postopkih po predlogih za napredovanje sodnikov in v enem od izbirnih postopkov za sodniška mesta je Sodni svet na podlagi 31. člena ZSS v 5 primerih zahteval predčasno izdelavo ocene sodniške službe.

2.3.5.3 Hitrejša in izjemna napredovanja

Z nastopom sodniške službe pridobi sodnik pravico do napredovanja v skladu s pogoji, ki jih določa ZSS (prvi odstavek 24. člena ZSS). Napredovanje zajema napredovanje v plačnih razredih znotraj razpona plačnih razredov za posamezni sodniški naziv ter napredovanje v višji sodniški naziv, napredovanje na višje sodniško mesto in napredovanje na položaj svetnika (drugi odstavek 24. člena ZSS). Napredovanje je vezano na pozitivno oceno sodniške službe.

O t. i. rednih napredovanjih v plačnih razredih in na položaj svetnika odločajo predsedniki sodišč; o vseh oblikah hitrejšega in izjemnega napredovanja (tj. napredovanju v višji sodniški naziv, o hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto ter o izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv) pa odloča Sodni svet (tretji odstavek 24. člena ZSS).

V letu 2018 je Sodni svet odločil o skupno 55 predlogih za hitrejše in/ali izjemno napredovanje sodnikov, kar je primerljivo predhodnemu poročevalskemu obdobju, in sicer o:

- 18 predlogih za hitrejše napredovanje v plačnih razredih, pri čemer je 16 ugodil, 2 pa zavrnil oz. zavrgel,
- 28 predlogih za hitrejše napredovanje na položaj svetnika, pri čemer je 25 ugodil, 3 pa zavrnil oz. zavrgel,
- 7 predlogih za hitrejše napredovanje v višji sodniški naziv, pri čemer je 6 ugodil in 1 zavrnil oz. zavrgel,
- 2 predlogih za izjemno napredovanje v višji sodniški naziv, pri čemer je oba predloga zavrnil oz. zavrgel.

Tabela 5: Napredovanja sodnikov v številkah

Napredovanje	2017	2018	Razlika v %
Plačni razredi	25	18	-28,0
Položaj svetnika	18	28	55,5
Višji sodniški naziv	7	7	0,0
Izjemno napredovanje	6	2	-66,7
Skupaj:	56	55	-1,8

2.3.6 Dodelitve sodnikov

Sodniki so lahko v času trajanja mandata (funkcije) dodeljeni na delo na drugo sodišče ali drug organ. V primeru dodelitve na drugo sodišče lahko še naprej bodisi v celoti opravljajo sodniško službo ali pa so zaradi opravljanja drugih nalog v celoti ali delno oproščeni opravljanja sodniške službe. V primeru dodelitve na delo na Ministrstvo za pravosodje, na Ustavno sodišče ali v strokovno službo Sodnega sveta na mesto generalnega sekretarja jim obveznosti iz sodniške službe mirujejo. Zakonska ureditev pozna štiri vrste, vsebinsko različnih oblik dodelitev sodnikov, in sicer:

1. dodelitve, ki med drugim opravljajo funkcijo mehanizma za izenačevanje obremenitev sodišč in pri katerih so dodeljeni sodniki lahko v celoti ali deloma oproščeni opravljanja sodniške službe (dodelitev okrajnih/okrožnih sodnikov na višje ali Vrhovno sodišče v skladu s 40. členom ZS v zvezi z 71. členom ZSS);
2. dodelitve, katerih temeljni namen je prav tako izenačevanje obremenitev sodišč, vendar pri njih dodeljeni sodniki brez izjeme polno opravljajo sodniško službo na dodeljenem sodišču (dodelitve višjih sodnikov za sojenje na Upravnem sodišču po 10. členu Zakona o upravnem sporu; dodelitve sodnikov v specializirane oddelke okrožnih sodišč za sojenje v zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj po 69a. členu ZSS; dodelitve sodnikov na drugo sodišče istega ali nižjega položaja brez privolitve po 67. in 67a. členu ZSS);
3. dodelitve v sodnouppravne strukture, ki so odraz t. i. sodne samouprave in pri katerih dodeljeni sodniki opravljajo organizacijske naloge po 71. členu ZSS (generalni sekretar Vrhovnega sodišča – 40. člen ZS; dodelitev sodnikov v strokovne službe Vrhovnega sodišča za izvedbo določenih organizacijskih projektov); pri teh dodelitvah so dodeljeni sodniki prav tako lahko v celoti ali deloma oproščeni opravljanja sodniške službe; ter
4. dodelitve izven sodstva v druge pravosodne organe, katerih cilj je v prenašanju strokovnega znanja s sodstva na pravni sistem kot celoto in obratno (direktor Centra za izobraževanje v pravosodju na Ministrstvu za pravosodje; vodja Službe za nadzor

organizacije poslovanja na Ministrstvu za pravosodje; dodelitve sodnikov na Ministrstvo za pravosodje za opravljanje zahtevnejših strokovnih nalog; dodelitve sodnikov na Ustavno sodišče; generalni sekretar in dodeljeni sodniki v strokovni službi Sodnega sveta); sodnikom, ki so dodeljeni na Ustavno sodišče ali na ministrstvo ter v strokovno službo Sodnega sveta na mesto generalnega sekretarja, pravice in obveznosti iz sodniške službe mirujejo v času dodelitve; sodniki, dodeljeni v strokovno službo Sodnega sveta, pa so lahko za ta čas v celoti ali deloma oproščeni opravljanja sodniške službe.

O vseh dodelitvah, z izjemo dodelitev sodnikov na drugo sodišče istega ali nižjega položaja brez privolitve po 67. in 67a. členu ZSS, odloča Sodni svet.

Na dan 31. 12. 2018 je bilo na druga sodišča in organe skupno dodeljenih 23 sodnikov, in sicer:

- 13 sodnikov na Vrhovno sodišče,
- 2 sodnika na Višje sodišče v Ljubljani,
- 2 sodnika na Upravno sodišče,
- 3 sodniki na Ministrstvo za pravosodje in
- 3 sodniki na Sodni svet.

V letu 2018 je Sodni svet odločal o 10 predlogih za dodelitev sodnikov na delo na drugo sodišče ali drug organ, kar je za 150 % več kot v predhodnem poročevalskem obdobju. Vsem predlogom je ugodil, in sicer:

- 3 sodniki so bili dodeljeni na Vrhovno sodišče,
- 1 sodnik je bil dodeljen na delo v specializirani oddelek Okrožnega sodišča v Kopru,
- 1 sodnik je bil dodeljen na Ministrstvo za pravosodje za opravljanje nalog direktorja Centra za izobraževanje v pravosodju,
- 3 sodniki so bili dodeljeni v strokovno službo Sodnega sveta za opravljanje nalog generalnega sekretarja ter tajnika Komisije za etiko in integriteto in disciplinskih organov,
- 2 sodnika sta bila dodeljena na delo na Upravno sodišče.

Dva sodnika sta bila hkrati z dodelitvijo oproščena opravljanja sodniške službe v obsegu 80 %, 6 sodnikov je bilo oproščenih opravljanja sodniške službe v celoti, za sodnika, ki sta bila dodeljena na delo v Center za izobraževanje v pravosodju za izvajanje nalog direktorja centra in v strokovno službo Sodnega sveta za izvajanje nalog generalnega sekretarja, pa je bilo na podlagi tretjega odstavka 71c. člena ZSS in sedmega odstavka 4. člena ZSSve odločeno, da jima obveznosti iz sodniške službe v času dodelitve mirujejo.

2.3.7 Mirovanja sodniške funkcije

Zakon določa, da sodniku v določenih primerih, ko je izvoljen ali imenovan na drugo funkcijo ali opravlja strokovna dela na drugih organih, sodniška funkcija ter vse pravice in dolžnosti iz sodniške službe mirujejo (40. člen ZSS), in sicer:

- če je izvoljen za predsednika republike, poslanca Državnega zbora, sodnika Ustavnega sodišča, sodnika mednarodnega sodišča ali na drugo mednarodno pravosodno funkcijo, predsednika vlade, varuha človekovih pravic oziroma njegovega namestnika, imenovan

za ministra ali državnega sekretarja, predsednika ali namestnika predsednika komisije za preprečevanje korupcije,

- če je izvoljen za poslanca evropskega parlamenta, evropskega varuha človekovih pravic ali imenovan za člana Evropske komisije ali
- če je napoten v mednarodno civilno misijo ali mednarodno organizacijo ali opravlja strokovne naloge na mednarodnem sodišču ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji s področja človekovih pravic.

O mirovanju sodniške funkcije po 40. členu ZSS v praksi odloča Sodni svet, kljub temu, da ZSS in ZSSve izrecne določbe o tem, kdo je pristojen za odločanje o mirovanju sodniške funkcije, nimata.

Sodni svet v letu 2018 ni prejel v odločanje nobenega predloga za mirovanje sodniške funkcije.

V letu 2018 je na podlagi predhodnih odločitev Sodnega sveta enemu sodniku do 14. 6. 2018 mirovala sodniška funkcija zaradi imenovanja na položaj kazenskega sodnika v projektu EUROLEX na Kosovu.

2.3.8 Druge odločitve v zvezi s položajem sodnikov

2.3.8.1 Predlogi za odpravo kršitev neodvisnosti

Sodni svet je na podlagi drugega odstavka 4. člena ZSS v letu 2018 v dveh primerih odločal o predlogih sodnikov za odpravo kršitev neodvisnosti, ki naj bi bile storjene z odločitvami nosilcev sodne uprave (tj. predsednikov sodišč). Oba predloga je zavrgel, saj je bilo ugotovljeno, da so bile zatrjevane nepravilnosti odpravljene že v ustreznih postopkih pred sodno upravo.

2.3.8.2 Pritožbe sodnikov

Sodni svet odloča o naslednjih pritožbah sodnikov:

- o pritožbah zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo glede uvrstitve v plačni razred (25. člen ZSS),
- o pritožbah zoper odločitve o suspenzu (96. člen ZSS),
- o pritožbah zoper odločitve predsednika Vrhovnega sodišča o dodelitvi po 67. in 67a. členu ZSS.

2.3.8.2.1 Pritožbe po 25. členu ZSS

Po določilu 25. člena ZSS se lahko sodnik v roku 8 dni pritoži zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo glede uvrstitve v plačni razred, o čemer odloča Sodni svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

Za odločitve iz prejšnjega odstavka so v določenih primerih pristojni predsedniki sodišč (npr. uvrstitev v višji plačni razred na podlagi ocene za redno napredovanje), v nekaterih pa Sodni svet (npr. odločitev o imenovanju na sodniško mesto; odločitve o predlogih za hitrejše in izjemno napredovanje). V obeh primerih je o pritožbah sodnikov zoper navedene odločitve na podlagi 25. člena ZSS odločal Sodni svet, in sicer kot drugostopenjski pritožbeni organ zoper odločitve predsednikov sodišč in kot pritožbeni organ zoper lastne odločitve. Slednje je

pomenilo, da je Sodni svet o odločal tudi o pritožbah zoper lastne odločitve z isto (dvotretjinsko) večino, kot je prvotno odločitev sprejel.

V letu 2018 je Sodni svet v 2 primerih odločal o pritožbah sodnikov na podlagi 25. člena ZSS. Ena pritožba je bila vložena zoper odločitev predsednika sodišča, druga pa zoper odločitev Sodnega sveta.

Ob obravnavi pritožbe zoper odločitev Sodnega sveta je Sodni svet na 2. seji 6. 9. 2018 sprejel stališče, da od sprejema ZSSve postopki v navedenih zadevah pred Sodnim svetom niso več dvostopenjski, temveč imajo sodniki zoper vse odločbe Sodnega sveta na voljo le eno pravno sredstvo, in sicer sodno varstvo v upravnem sporu pred Vrhovnim sodiščem po določilu 36. člena ZSSve. Sodni svet šteje, da je ZSSve kot kasnejši zakon določilo 25. člena ZSS v delu, ki se nanaša na odločitve Sodnega sveta v zvezi s premestitvami oziroma imenovanji na sodniška mesta, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in glede uvrstitev v plačne razrede, derogiral. To pomeni, da bo na podlagi 25. člena ZSS Sodni svet še naprej odločal o pritožbah sodnikov zoper odločitve predsednikov sodišč, zoper odločitve Sodnega sveta iz 25. člena ZSS pa je od uveljavitve ZSSve dovoljen upravni spor pred Vrhovnim sodiščem.

2.3.8.2.2 Pritožbe po 96. členu ZSS

Če je zoper sodnika uveden kazenski postopek zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja z zlorabo sodniške funkcije, *mora* predsednik Vrhovnega sodišča sodniku izreči začasno odstranitev iz sodniške službe (v nadaljevanju suspenz). Če je zoper sodnika uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katerega je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti, zaradi katere je sodnik lahko razrešen, predsednik Vrhovnega sodišča *lahko* izreče suspenz. O suspenzu predsednika Vrhovnega sodišča iz sodniške službe v primerih iz prejšnjih odstavkov odloči Sodni svet (95. člen ZSS).

Zoper odločitev o suspenzu, ki mora biti obrazložena, se sodnik lahko pritoži v petnajstih dneh od prejema odločbe na Sodni svet, predsednik Vrhovnega sodišča pa na Državni zbor (prvi odstavek 96. člena ZSS).

V letu 2018 je Sodni svet v enem primeru odločal o pritožbi zoper izrečeni suspenz. Suspenz je potrdil. V upravnem sporu je Vrhovno sodišče navedeno odločitev Sodnega sveta potrdilo.

2.3.8.2.3 Pritožbe po 67. in 67a. členu ZSS

Sodnik je lahko, tudi brez svoje privolitve, dodeljen, da opravlja sodniško službo na drugem sodišču istega ali nižjega položaja, za polni delovni čas ali za del polnega delovnega časa, če je to potrebno, da se omogoči redno izvajanje sodne oblasti pri sodišču; če je to potrebno, da se odpravijo zaostanki pri delu sodišča; če na sodišču, na katero je imenovan, zaradi začasnega zmanjšanelega pripada zadev ne more dosegati pričakovanega obsega dela (prvi odstavek 67. člena ZSS). O dodelitvi odloči predsednik Vrhovnega sodišča, na predlog predsednika sodišča, na katerega bo sodnik dodeljen, če to ni mogoče, pa na predlog predsednika sodišča višje stopnje (prvi odstavek 68. člena ZSS).

Sodnik, ki napreduje na višje sodniško mesto in ima v reševanju zadeve, ki so mu bile dodeljene v času opravljanja sodniške službe pred imenovanjem na razpisano višje sodniško mesto in so določene kot sodni zaostanek, je lahko pod pogoji iz 67. člena ZSS istočasno z imenovanjem na višje sodniško mesto dodeljen na prejšnje sodniško mesto. O dodelitvi odloči predsednik

Vrhovnega sodišča na predlog predsednika sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo pred napredovanjem na višje sodniško mesto (prvi on drugi odstavek 67a. člena ZSS).

Zoper odločitev predsednika Vrhovnega sodišča o dodelitvi po 67. in 67a. členu ZSS se dodeljeni sodnik lahko pritoži; o pritožbi odloči Sodni svet (drugi odstavek 68. člena in drugi odstavek 67a. člena ZSS).

V letu 2018 Sodni svet ni prejel nobene tovrstne pritožbe.

2.3.8.3 Sodniške štipendije

Sodnikom se lahko podelijo štipendije za podiplomski študij prava ter za specialistični študij prava v državi ali v tujini oziroma za strokovno usposabljanje na kakšnem drugem strokovnem področju, ki je povezano s sodniškim delom. Sredstva za sodniške štipendije se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije v okviru sredstev ministrstva, pristojnega za pravosodje (62. člen ZSS).

Štipendije se podeljujejo na podlagi razpisa ministrstva, pristojnega za pravosodje, ki zbere prijave in jih s svojim mnenjem posreduje Sodnemu svetu. Sodni svet odloči, katerim najboljšim kandidatom se glede na letna razpoložljiva sredstva za štipendije dodelijo štipendije (63. člen ZSS v zvezi z 11. alinejo 1. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve).

V letu 2018 Ministrstvo za pravosodje ni objavilo razpisa za sodniške štipendije, zato Sodni svet ni odločal o dodeljevanju štipendij sodnikom.

Tabela 6: Odločitve o položaju sodnikov v številkah

ZŠ	Odločitve	2017 ¹³	2018	Razlika v %
Izbirni postopki za vodstvena mesta				
1	Zaključeni postopki	16	18	12,5
2	Odločitve o imenovanju predsednikov sodišč	10	11	10,0
3	Odločitve o imenovanju podpredsednikov sodišč	5	5	0,0
4	Predlogi Državnemu zboru za imenovanje predsednika Vrhovnega sodišča	/	/	/
5	Predlog Državnemu zboru za imenovanje podpredsednika Vrhovnega sodišča	/	1	/
6	Izbira in imenovanje predsednikov in podpredsednikov (2 + 3 + 4 + 5)	15	17	13,3

¹³ Podatki povzeti iz Letnega poročila Sodnega sveta za leto 2017, stran 20, objavljen na spletni strani: http://www.sodni-svet.si/doc/Letno_porocilo_2017.pdf

Razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč				
7	Začeti postopki	/	1	/
Izbirni postopki za sodniška mesta				
8	Število razpisov	15	37	146,7
9	Število razpisanih prostih sodniških mest	28	54	92,9
10	Zaključeni postopki	20	16	-20,0
11	Število izbranih kandidatov	24	26	8,3
Razrešitve sodnikov ter prenehanja sodniške funkcije in službe				
12	Predlogi za razrešitev sodnikov	/	/	/
13	Ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije oz. službe	19	21	10,5
Druge odločbe o pravicah in obveznostih ter položaju sodnikov				
14	Odločbe o hitrejši in izjemnih napredovanjih	56	55	- 1,8
15	Odločbe o dodelitvah sodnikov	4	10	150,0
16	Odločanje o potrditvi negativne ocene sodniške službe	1	1	0,0
	a. Potrditev negativne ocene sodniške službe	/	1	/
	b. Ne potrditev negativne ocene sodniške službe	1	/	/
17	Odločitve o pritožbah in predlogih sodnikov za odpravo kršitev neodvisnosti	/	3	/
18	Mirovanja sodniške funkcije	2	/	/
19	Odločbe o nezdržljivosti sodniške funkcije	/	/	/
20	Zahteve za predčasno izdelavo ocene sodniške službe	/	5	/
Odločbe o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov (6 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 18 + 20)		121	138	14,0

2.4 Delo Sodnega sveta na področju sodniške etike

Sodniki so dolžni spoštovati kodeks sodniške etike pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje (53. člen ZSSve). Kodeks sodniške etike določa pravila za službeno in zasebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja neodvisnosti, nepristranskosti in poštenosti sodnikov ter ugleda sodniške službe. Gre za skupek elementarnih in prevladujočih moralnih norm o tem, kako naj sodnik ravna in se obnaša pri svojem delu in v zasebnem življenju, da bo izpolnil svoje sodniško poslanstvo in s tem opravičil zaupanje javnosti v sodstvo.

Na področju profesionalne sodniške etike ima Sodni svet naslednje pristojnosti:

- sprejem kodeksa sodniške etike (druga alineja 4. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve),
- imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto (tretja alineja 4. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve),
- podaja zahteve za obravnavo zadeve pred Komisijo za etiko in integriteto (drugi odstavek 52. člena ZSSve).

Sodni svet je že 11. junija 2015 sprejel Kodeks sodniške etike, nato pa na sejah 3. septembra 2015 in 19. novembra 2015 imenoval pet članov Komisije za etiko in integriteto za mandatno obdobje 2015-2021.

V letu 2018 je Sodni svet podal 2 zahtevi Komisiji za etiko in integriteto, in sicer eno glede vprašanja, kako morajo ravnati sodniki v sodnih postopkih, če so v njih udeleženi kot stranke postopka, in drugo glede primernosti političnega udejstvovanja sodnikov.

2.5 Delo Sodnega sveta na disciplinskem področju

Sodnik se mora svoji službi posvečati s polno predanostjo in izpolnjevati svoje obveznosti po svojih najboljših močeh. Hkrati mora tudi pri uresničevanju svojih pravic vselej ravnati tako, da varuje nepristranskost in neodvisnost sojenja ter ugled sodniške službe (2. člen ZSS).

Sodniku, ki svojih službenih dolžnosti ne opravlja vestno ter z naklepom ali iz malomarnosti krši sodniške dolžnosti, se lahko izreče disciplinska sankcija po postopku, ki je predpisan z zakonom (prvi odstavek 81. člena ZSS in 37. člen ZSSve).

V zvezi z disciplinsko odgovornostjo sodnikov ima Sodni svet naslednje pristojnosti (3. točka prvega odstavka 23. člena ZSSve):

- imenovanje disciplinskih organov,
- podaja pobud za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnike,
- izvršitev pravomočno izrečene disciplinske sankcije zoper sodnika (če so izrečene disciplinske sankcije ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče),
- odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika Vrhovnega sodišča (suspenz),
- odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika Vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe (pritožba zoper suspenz).

2.5.1 Imenovanje disciplinskih organov

Disciplinske organe (to so disciplinsko sodišče ter disciplinski tožilec in namestnik disciplinskega tožilca) imenuje Sodni svet za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja (38. člen ZSSve).

V letu 2018 je Sodni svet zaradi odstopnih izjav članov disciplinskih organov v petih primerih imenoval nove člane.

Zaradi zagotavljanja podpore delovanju disciplinskim organom so bili v letu 2018 ustrezno opremljeni tudi novi prostori za izvajanje disciplinskih obravnav in je bila s 1. 5. 2018 za dobo treh let imenovana tajnica disciplinskih organov, dodeljena okrajna sodnica Daša Sikošek.

2.5.2 Pobude za uvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike

V letu 2018 je Sodni svet pobudo za uvedbo disciplinskega postopka podal le v enem primeru, in sicer zaradi suma disciplinske kršitve po 14. točki drugega odstavka 81. člena ZSS (vedenje in ravnanje sodnika, ki je v nasprotju s sodniško neodvisnostjo ali s katerim se krši ugled sodniškega poklica).

Disciplinska tožilka je na podlagi prejete pobude vložila obrazložen predlog za izrek disciplinske sankcije na disciplinsko sodišče pri Sodnem svetu.

2.5.3 Izvrševanje dokončnih odločb o disciplinskih sankcijah

Sodni svet je v letu 2018 izdal dva sklepa o izvršbi, in sicer še na podlagi pravnomočnih in izvršljivih sklepov disciplinskega sodišča Vrhovnega sodišča:

- sklep, s katerim je odredil način izvršitve disciplinske sankcije premestitve na drugo sodišče za čas enega leta,
- sklep, s katerim je odredil znižanje plače za čas dveh mesecih v višini 10 %.

V zadevi, ki je bila v letu 2018 pravnomočno končana pred disciplinskim sodiščem Sodnega sveta, pa je bil kot disciplinska sankcija izrečen pisni opomin, kar pomeni, da izvršitev s strani Sodnega sveta ni bila potrebna.

2.5.4 Suspenz

V letu 2018 Sodni svet ni odločal o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika Vrhovnega sodišča, je pa v enem primeru odločal o pritožbi sodnika zoper odločitev predsednika Vrhovnega sodišča o začasni odstranitvi iz sodniške službe. Sodni svet je suspenz potrdil. Zoper navedeno odločitev Sodnega sveta je bila podana tožba v upravnem sporu pred Vrhovnim sodiščem, ki je odločitev Sodnega sveta potrdilo.

2.6 Splošni akti

Sodni svet je na podlagi ZSSve in ZS dolžan sprejeti naslednje splošne akte:

1. Kodeks sodnike etike (2. alineja 4. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve),
2. Merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto (1. alineja 4. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve),
3. Merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe (1. alineja 4. točke prvega odstavka 23. člena ZSSve),
4. Navodila o načinu volitev personalnih svetov (prvi odstavek 35. člena ZS) in
5. Poslovník Sodnega sveta (5. člen ZSSve).

Vsi naštetih akti, z izjemo Navodil o načinu volitev personalnih svetov, so bili sprejeti in objavljeni na spletnih straneh Sodnega sveta že v predhodnem poročevalskem obdobju.¹⁴ V letu 2018 je Sodni svet na 113. seji 1. marca 2018 sprejel tudi Navodila o načinu volitev personalnih svetov, ki so prav tako objavljena na spletnih straneh Sodnega sveta.¹⁵

Nadalje je Sodni svet na 5. seji 18. 10. 2018 na podlagi 5. člena ZSSve določil način obravnave vlog strank, ki se na Sodni svet obračajo z različnimi pritožbami, zahtevami in predlogi in v zvezi s katerimi Sodni svet nima posebnih pristojnosti. Iz sprejetega stališča izhaja, da bo Sodni svet še naprej vse vloge strank skrbno preučil, tako da strokovna služba člane Sodnega sveta z vlogami strank tekoče seznanila, vloge pa se uvrstijo na sejo zaradi temeljitejše obravnave le, če tako na podlagi 22. člena Poslovnika predlaga predsednik oziroma kateri od članov. Strokovna služba je zadolžena tudi za oceno, ali je v posamezni zadevi potreben odgovor stranki, in za pripravo osnutkov odgovorov strankam na njihove vloge.

2.7 Mnenja

Sodni svet je na podlagi 23. člena ZSSve in drugih področnih zakonov pristojen podati mnenje v naslednjih zadevah:

- mnenje k shemi organizacijskih enot sodišč,
- mnenje v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,
- mnenje k letnemu poročilu VSRS in ocena stanja v sodstvu,
- mnenje k predlogu finančnega načrta za sodišča,
- mnenje o odreditvi pripora oz. začetku kazenskega postopka zoper sodnika,
- mnenje na zahtevo ministra za pravosodje ali predsednika Vrhovnega sodišča,
- mnenje o kandidatih za sodnike mednarodnih sodišč,¹⁶
- mnenje o kandidatih za mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije¹⁷ in
- mnenje o številu pripravniških mest na sodiščih.¹⁸

V letu 2018 Sodni svet ni prejel zaprosila za podajo mnenja o shemi organizacijskih enot sodišč; mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču; mnenja o kandidatih za mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije in mnenja o številu pripravniških mest na sodiščih.

¹⁴Kodeks sodniške etike: <http://www.sodni-svet.si/#/kei/kodeks>

Merila z izbiro kandidatov za sodniško mesto: http://www.sodni-svet.si/images/stories/datoteke/Merila%20za%20izbiro%20kandidatov%20za%20sodnisko%20mesto_nov_2017.pdf

Merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe: http://www.sodni-svet.si/images/stories/datoteke/Merila%20za%20kakovost%20dela%20sodnikov%20za%20oceno%20sodniske%20sluzbe_nov_2017.pdf

¹⁵ Navodila o načinu volitev članov personalnih svetov: <http://www.sodni-svet.si/doc/navodila-za-izvedbo-volitev-clanov-personalnih-svetov-sodisc.pdf>

¹⁶6. člen Zakona o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč

¹⁷15. člen Zakona o napotitvi oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije

¹⁸5. člen Zakona o pravniškem državnem izpitu

V letu 2018 je Sodni svet podal:

- mnenje k Letnemu poročilu Vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč v letu 2017 ter oceno stanja v sodstvu v svojem letnem poročilu za leto 2017,
- 1 mnenje o začetku kazenskega postopka zoper sodnika,
- 2 mnenji na zahtevo Ministrstva za pravosodje in predsednika Vrhovnega sodišča,
- 2 mnenji v postopkih izbire kandidatov za sodnike mednarodnih sodišč (razpis za dve mesti sodnikov Splošnega sodišča Evropske unije v Luksemburgu in razpis za tri do pet mest kandidatk in kandidatov za namestnice in namestnike izvoljenega sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu) ter
- se 18 krat opredelil do predlogov zakonskih sprememb in dopolnitev oziroma predlogov novih zakonov.

2.8 Načelna stališča o razmerah v sodstvu in položaju sodnikov

Pri reševanju zadev iz svojih pristojnosti Sodni svet sprejema tudi načelna stališča o razmerah v sodstvu in o položaju sodnikov (prvi odstavek 27. člena ZSSve). V letu 2018 je Sodni svet sprejel 4 načelna stališča.¹⁹

Stališče o naravi službenega razmerja sodnikov

Služba za nadzor organizacije poslovanja sodišč pri Ministrstvu za pravosodje je na Sodni svet podala zaprosilo za oblikovanje mnenja o zakonitosti in etičnosti situacij, ko sodniki proti plačilu predavajo v službenem času. Sodni svet je v zvezi s tem na 116. seji 12. 4. 2018 sprejel obrazloženo stališče, v katerem je opredelil naravo službenega razmerja sodnikov, in podal odgovor na vprašanje o primernosti časovnega merjenja navzočnosti sodnikov na delovnem mestu.²⁰

„Časovno merjenje navzočnosti sodnikov na delovnem mestu nasprotuje tako položaju sodnikov, ki so izvoljeni nosilci dela oblasti, kot visoki odgovornosti njihove funkcije in neodvisnemu položaju ter naravi dela. Če predsednik sodišča v posameznem primeru oceni, da je aktivno sodelovanje sodnika na določenem izobraževanju koristno za sodišče in da hkrati ne more vplivati na kvaliteto in količino sodnikovega dela, pa tudi na ugled sodstva, Sodni svet v službeni odsotnosti za ta čas ne vidi nikakršne neustreznosti in/ali neprimernosti.“

Stališče o trajnosti sodniškega mandata

Na 1. seji nove sestave 5. 7. 2018 se je Sodni svet opredelil do dogajanj v zvezi s poskusi oblikovanja nove vlade in koalicijskimi pogajanjmi ter z njimi povezanimi predlogi o omejevanju sodniškega mandata kot eni od možnih koalicijskih zavez vladajočih strank:

„Sodni svet podpira vsako prizadevanje za izboljšanje položaja ter kakovosti in učinkovitosti

¹⁹ Stališča so objavljena na spletni strani Sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliskaOdlocitve>

²⁰ Obrazložitev stališča je objavljena na spletni strani Sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliskaOdlocitve>

sodstva. Glede na politične razprave o možnosti omejevanja sodniškega mandata pa ponovno opozarja, da pomeni vsakršno zniževanje standarda neodvisnosti sodstva poseg v učinkovito sodno varstvo državljanov in državljanek ter hkrati kršitev mednarodnih demokratičnih standardov. Neodvisnost sodstva, kot enega od ključnih temeljev za zagotavljanje sodnega varstva državljanov, med drugim zagotavlja tudi institut trajnega sodniškega mandata. To pa ne pomeni, da so sodniki in njihovo delo nedotakljivi kategoriji. Po slovenski zakonodaji ob trajnem sodniškem mandatu obstajajo številni mehanizmi za zagotavljanje kakovosti dela sodnikov, ki v določenih (najtežjih) primerih lahko pripeljejo tudi do prenehanja sodniškega mandata.“

Stališče o položaju in ocenjevanju dodeljenih sodnikov

Sodni svet je na 2. seji 6. 9. 2018 opravil širšo razpravo o institutu in položaju dodeljenih sodnikov, v sklopu katere je obravnaval (1) vprašanje primernosti trajanja dodelitve posameznega sodnika; (2) vprašanje ustreznosti zakonske ureditve ocenjevanja dodeljenih sodnikov; in (3) problematiko kadrovskega izpada na sodišču, s katerega je posamezni sodnik dodeljen na drugo sodišče oz. organ.

Sodni svet meni, da je primarna naloga sodnika, da sodi, in da predolga obdobja, ko sodnik zaradi opravljanja drugih nalog, ne sodi, lahko okrnijo njegove sposobnosti za učinkovito in strokovno sojenje. Sodni svet je zato ocenil, da ni bila ustrezna pretekla praksa v zvezi z 71. členom ZSS, ko so se posamezne dodelitve, pri katerih so bili sodniki v celoti oproščeni opravljanja sodniške službe, večkrat sukcesivno podaljševale in posledično trajale več let, tudi desetletja. Posledično je bilo že na 117. seji 10. 5. 2018 sprejeto stališče, ki se z dopolnitvijo, sprejeto na 2. seji 6. 9. 2018, glasi:

„V zvezi z institutom dodeljevanja sodnikov na delo na Ustavno sodišče, Vrhovno sodišče, višje sodišče, v strokovno službo Sodnega sveta, v Center za izobraževanje v pravosodju in za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na Ministrstvu za pravosodje po 71. členu ZSS, Sodni svet zagovarja stališče, da se tovrstne dodelitve praviloma izvedejo le za en (3-letni) mandat. V primeru, ko je dodelitev odobrena zaradi izvedbe določenega projekta v navedenih organih, je možno praviloma enkratno podaljšanje mandata (tj. še za 3-leta).“

Personalni svet Vrhovnega sodišča je Ministrstvu za pravosodje podal predlog za spremembo tretjega odstavka 35. člena ZSS, ki ureja ocenjevanje sodnikov, dodeljenih na delo v drug organ. V predlogu je pojasnil, da se pri ocenjevanju dodeljenih sodnikov srečuje s težavo, ki izvira iz okoliščine, da dodeljeni sodniki ne opravljajo sodniške funkcije in ne rešujejo sodnih zadev, zato ocenjevanje njihovega dela po kriterijih, ki jih določa ZSS v 28. členu, ni ustrezno. Ministrstvo je na Sodni svet naslovilo zaprosilo, da se do navedenega predloga zakonskih sprememb opredeli. Po opravljeni razpravi je Sodni svet ocenil, da razlogov za spremembo aktualne zakonske ureditve ocenjevanja dodeljenih sodnikov ni. Sodnikom je po 4. členu ZSS zagotovljena pravica do napredovanja tudi v času, ko so začasno dodeljeni na delo v drug organ. Sodni svet se je sicer strinjal s personalnim svetom, da ocenjevanje dodeljenih sodnikov po kriterijih 28. člena ZSS ni ustrezno. Vendar ZSS prav iz tega razloga posebej (in drugače) opredeljuje postopek ocenjevanja dodeljenih sodnikov. Aktualna ureditev od predstojnika organa, kateremu je sodnik dodeljen, zahteva da za potrebe ocenjevanja dodeljenih sodnikov skupaj s predlogom za izdelavo ocene poda poročilo in mnenje o sodnikovem delu. Predstojnik mora v poročilu opredeliti, kakšne oz. katere naloge je dodeljeni sodnik v ocenjevanem obdobju opravljal in v kakšnem obsegu, v mnenju pa podati oceno sodnikovega dela ter to tudi utemeljiti.

Sodni svet tudi meni, da ni ustrezno, da se institut dodeljevanja sodnikov v praksi izvaja tako, da se zaradi reševanja težav enega sodišča oziroma reševanja potreb drugega organa povzroči težave pri učinkovitem izvajanju sodne oblasti sodišču, s katerega je sodnik dodeljen. Postopek dodeljevanja sodnikov ima v tem pogledu več pomanjkljivosti, v zvezi s čimer je Sodni svet ministrstvu predlagal (1) da se pred objavo vsakokratnega javnega poziva za dodelitev sodnika na delo na Ustavno sodišče, Vrhovno sodišče, višje sodišče, v strokovno službo Sodnega sveta, v Center za izobraževanje v pravosodju in za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na Ministrstvo za pravosodje pridobi mnenje Sodnega sveta, (2) da se v vsakokratnem javnem pozivu opredeli, za opravljanje katerih nalog in za kakšen čas je posamezna dodelitev sodnika potrebna ter (3) da se v zvezi z vsakokratnim javnim pozivom zagotovijo možnosti začasno bivanje sodnikov v kraju dodelitve (npr. službena stanovanja), s čimer bi se težav s kadrovskim izpadom zaradi dodelitev razbremenila zlasti sodišča ljubljanskega sodnega okrožja, ki so v zvezi s tem najbolj obremenjena, in hkrati zagotovile enake možnosti prijav sodnikom z območja celotne države. Hkrati je sodiščem predlagal, da se že v začetku, ko predstojnik sodišča naslovi na ministrstvo prošnjo za objavo poziva za dodelitev sodnikov, temeljito premisli, ali se težave oziroma potrebe tega sodišča res lahko rešujejo le z dodelitvijo sodnikov po 71. členu ZSS in ali ne bi bilo učinkovito izvrševanje sodne oblasti mogoče zagotoviti z drugimi zakonskimi mehanizmi za izenačevanje obremenitev sodišč.

Stališče o spoštovanju odločb domačih in tujih sodišč

Sodni svet RS je v zvezi s sporočilom za javnost v zadevi Pro Plus z dne 24. 10. 2018, ki je bilo objavljeno na spletni strani Vrhovnega sodišča, na 6. seji 8. 11. 2018 sprejel stališče:

„Sporočilo za javnost v zadevi Pro Plus z dne 24. 10. 2018, ki je bilo prvotno objavljeno na spletni strani Vrhovnega sodišča, ni bilo primerno, in je prav, da je bilo umaknjeno. Sodni svet podpira stališče Vrhovnega sodišča z dne 29. 10. 2018. Pri tem poudarja, da je spoštovanje sodnih odločb eden od temeljev pravne države. Strokovna razprava o posameznih sodnih odločbah pa je seveda dopustna.“

2.9 Sodelovanje z drugimi organi in organizacijami v Republiki Sloveniji

V letu 2018 so predsednik dr. Marko Novak, predsednica dr. Barbara Nerat, podpredsednica mag. Jana Petrič, član mag. Emil Zakonjšek, generalni sekretarki mag. Jonika Marflak Trontelj in Maja Rozman sodelovali na sejah Mandatno volilne komisije Državnega zbora v zvezi z obravnavno predlogov Sodnega sveta za izvolitev in imenovanje kandidatov na prosta sodniška mesta ter predlogi za dovolitev kazenskega pregona zoper sodnike. Sodelovali so tudi na sejah Odbora za pravosodje Državnega zbora v zvezi z obravnavanimi predlogi zakonskih sprememb in dopolnitev s področja pravosodja ter na sejah Odbora za finance Državnega zbora v zvezi z obravnavanim predlogi s finančnega področja za sodstvo in Sodni svet.

Predsednik, generalni sekretarki ter dodeljene sodnice so se udeleževali tudi sej Državnega zbora, na katerih je Državni zbor odločal o predlogih Sodnega sveta za izvolitev in imenovanje sodnikov na sodniška mesta, ter svečanih zapriseg izvoljenih sodnikov pred predsednikom Državnega zbora.

Član Milan Petek je bil v letu 2018 imenovan za člana Statističnega sveta RS. Članica dr. Mateja Končina Peternel je bila članica strokovnega sveta Centra za izobraževanje pri Ministrstvu za pravosodje, po izteku mandata pa jo je nasledila članica dr. Barbara Nerat (njena namestnica je bila članica Maja Praviček). Članica Albina Hrncic Pečnik je sodelovala v delovni skupini za izboljšanje kakovosti sodstva pri Vrhovnem sodišču. Članica dr. Mateja Končina Peternel je sodelovala tudi v projektni skupini za nadgradnjo projekta Poslovno obveščanje pri upravljanju sodišč (PSP) pri Vrhovnem sodišču. Članica Maja Praviček je bila imenovana za izpraševalko v državni komisij za pravniški državni izpit.

2.10 Mednarodno sodelovanje

2.10.1 Sodelovanje v Evropski mreži Sodnih svetov

Sodni svet je bil v obdobju od 1. 6. 2016 do 1. 6. 2018 član izvršnega odbora Evropske mreže sodnih svetov (European Network of Councils for Judiciary – ENCJ). V letu 2018 se je predsednik dr. Marko Novak udeležil enega od dveh srečanj članov izvršilnega odbora, nato pa skupaj s članico mag. Jano Petrič in generalno sekretarko mag. Joniko Marflak Trontelj še generalne skupščine ENCJ.

V obdobju 2017/2018 so bile v okviru ENCJ organizirane tri projektne skupine. Projektna skupina 1 se že več let kontinuirano ukvarja s tematiko Neodvisnosti in odgovornosti sodstva, Projektna skupina 2 proučuje vprašanje zaupanja javnosti v sodstvo in podobe sodstva v javnosti, tematika Projektna skupine 3 pa se nanaša na vprašanje možnosti/primernosti t. i. digitalnega sodstva.

Sodni svet sodeluje pri vseh treh projektih. Pri Projektu 1 sodeluje članica Sodnega sveta mag. Jana Petrič. Srečanje Projektna skupine 2 sta se v letu 2018 udeleževali generalna sekretarka mag. Jonika Marflak Trontelj in dodeljena okrajna sodnica Daša Sikošek. Član Projektna skupine 3 je podpredsednik Sodnega sveta prof. dr. Grega Strban.

Organizirana je bila tudi dvodnevna delavnica na temo Izbire in imenovanja sodnikov, ki se jo je udeležila generalna sekretarka Maja Rozman.

V mesecu februarju je Sodni svet organiziral in izvedel dvodnevno srečanje članov Projektna skupine 2, ki so se ga poleg predstavnikov držav članic ENCJ udeležili tudi predstavniki Vrhovnega sodišča in Slovenskega sodniškega društva (skupaj 38 udeležencev).

Med članicami ENCJ poteka sodelovanje tudi na področju izmenjave podatkov s področja zakonske ureditve in delovanja sodstva ter sodnih svetov. V letu 2018 je Sodni svet na podlagi zaprosil drugih članic ENCJ podal 13 poročil s področja ustavne in zakonske ureditve in delovanja sodstva v Sloveniji ter Sodnega sveta.

2.10.2 Obiski tujih delegacij, organizacije mednarodnih srečanj

V letu 2018 je Sodni svet gostil predstavnike 3 tujih delegacij na študijskem obisku v Ljubljani.

V januarju 2018 je sodeloval pri izvedbi študijskega obiska delegacije National Court Administration iz Litve. Na pobudo Ameriške odvetniške zbornice je v marcu 2018 sodeloval

pri izvedbi študijskega obiska maroške delegacije sodnikov in v decembru pri študijskem obisku delegacije Odbora za politični sistem Črne gore.

2.11 Sodno varstvo

2.11.1 Sodno varstvo zoper odločitve Sodnega sveta in njegovih delovnih teles

V postopkih pred Sodnim svetom se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ZSSve ne določa drugače (31. člen ZSSve). Zoper odločbe in sklepe Sodnega sveta je dovoljen upravni spor, v katerem odloča Vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov (36. člen ZSSve). Tudi zoper odločbe disciplinskega sodišča je dopustno sodno varstvo po 36. členu ZSSve (43. člen ZSSve).

Sodni svet je v letu 2018 s 138 odločbami in sklepi odločil o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov. Pred Vrhovnim sodiščem so bile izpodbijane le 4 odločitve, sprejete v letu 2018, in sicer:

- 1 tožba neizbranega kandidata v izbirnem postopku za sodniško mesto,
- 2 tožbi zoper negativno odločitev Sodnega sveta o predlogih za napredovanje,
- 1 tožba zoper odločitev Sodnega sveta o potrditvi suspenza.

Vse 4 navedene tožbe je sodišče zavrnilo in izpodbijane odločitve Sodnega sveta potrdilo. Do konca leta 2018 je nerešen ostal en upravni spor, v katerem tožnik izpodbija odločbo Sodnega sveta, ki je bila sprejeta v letu 2017.

Prav tako so bili v letu 2018 sproženi 3 upravni spori zoper odločitve oziroma akte delovnih teles Sodnega sveta, in sicer:

- 2 tožbi/pritožbi v volilnem sporu pred Upravnim sodiščem zaradi varstva aktivne in pasivne volilne pravice v postopku volitev novih članov Sodnega sveta aprila 2018,
- 1 tožba zoper odločitev disciplinskega sodišča.

Obe pritožbi v volilnem sporu je Upravno sodišče zavrnilo. Glede tožbe zoper odločitev disciplinskega sodišča pa je Vrhovno sodišče postopek prekinilo in na Ustavno sodišče vložilo zahtevo za presojo ustavnosti določenih določb ZSSve.

Skupno je bilo v letu 2018 izpodbijanih 7 odločitev Sodnega sveta in njegovih delovnih teles, pri čemer je sodišče vse (razen ene, glede katere se postopek v 2018 še ni zaključil) potrdilo.

2.11.2 Tožbe Sodnega sveta

V letu 2017 je Sodni svet vložil tožbo na Upravno sodišče z zahtevkom na razveljavitev odločbe Informacijske pooblaščenke, s katero je bilo Sodnemu svetu naloženo, da prosilcu posreduje podatke o odstotku potrjenih zadev za vse prvostopenjske in višje sodnika za obdobje leta 2014. Postopek pred Upravnimi sodiščem je bil v letu 2018 zaključen. Upravno sodišče je tožbi Sodnega sveta ugodilo in odločbo Informacijskega pooblaščenca odpravilo ter mu vrnilo zadevo v ponovno odločanje. Zadeva tako še ni zaključena.

Tabela 7: Sodno varstvo zoper odločitve Sodnega sveta in njegovih delovnih teles v številkah

	2017	2018	Razlika v %
Tožbe v upravnih sporih	2	7	250,0
Zaključeni upravni spori	5	6	20,0
a. Potrjene odločitve Sodnega sveta	4	6	50,0
b. Odpravljene odločitve Sodnega sveta	1	/	/
Odprti upravni spori	2	2	0,0

2.12 Javnost delovanja in odnosi z javnostmi

2.12.1 Javnost delovanja

Sodni svet deluje po načelu javnosti. S svojim odzivnim in zakonsko skladnim delovanjem v zvezi s podanimi zahtevami po informacijah javnega značaja, korektnimi odnosi z javnostjo in urejeno spletno stranjo dokazuje, da je preglednost delovanja zanj prioriteta. Pomembno pa je, da so zahteve po transparentnosti in posledične rešitve v zvezi z zagotavljanjem preglednega in javnega delovanja posameznega organa skladne z naravo dela organa.

Sodni svet ni predstavniško (zakonodajno) telo, v katerem se usklajujejo različni družbeni interesi. Je organ, katerega poslanstvo je skrb za neodvisnost ter za odgovorno in učinkovito delovanje sodstva. Njegove naloge so zato pretežno strokovne narave. Takšna pa je po Ustavi tudi njegova sestava. Člani Sodnega sveta so priznani strokovnjaki s področja pravosodnega sistema. Narava dela Sodnega sveta na sejah ima zato v pretežnem delu značaj strokovnega posvetovanja in usklajevanja, katerega rezultat so bodisi sprejeta strokovna stališča/mnenja o vprašanih, ki se tičejo sodstva, bodisi odločitve o položaju posameznih sodnikov. Velik del (mnogokrat pretežni del) dela Sodnega sveta na sejah pa se nanaša tudi na osebne podatke posameznikov, ki so predmet Zakona o varstvu osebnih podatkov, pri čemer pa pri tem ne gre vedno za proces odločanja o pravicah in obveznosti teh posameznikov.

Javnost in preglednost se zato zagotavljata prvenstveno skozi prost dostop do dokumentov v okviru ZDIJZ; javnim objavljanim predvidenih sej in dnevnih redov, zapisnikov sej, sprejetih odločitev; novinarskimi konferencami; zahtevi po argumentiranju/obrazložitvi odločitev. Zaradi interesov izvajanja nalog Sodnega sveta ter krepite transparentnosti in pravne države lahko Sodni svet tudi odloči, da sejo ali del seje odpre za javnost (18. člen Poslovnika).

Nadalje se javnost zagotavlja z objavo splošnih aktov ter odločitev o imenovanjih sodnikov in prenehanju sodniške funkcije oziroma službe v Uradnem listu RS. Na spletni strani Sodnega sveta so zainteresirani javnosti na voljo poleg tega tudi splošni podatki o Sodnem svetu (predstavitev, sestava, poslanstvo, naloge, pristojnosti, način delovanj in kontaktni podatki).

2.12.2 Odnosi z javnostmi

V letu 2018 so naloge s področja odnosov Sodnega sveta z javnostmi izvajali vsakokratni predsednik in podpredsednik, dr. Marko Novak, dr. Barbara Nerat, mag. Jana Petrič in prof. dr. Grega Strban, ter vsakokratna generalna sekretarka, mag. Jonika Marflak Trontelj in Maja Rozman. Generalna sekretarka je tudi pooblaščenka za dostop do informacij javnega značaja s področja dela Sodnega sveta.

Sodni svet je v letu 2018 prejel 51 novinarskih vprašanj, povezanih z delom in odločitvami Sodnega sveta, kar je za 13 % več kot v predhodnem poročevalskem obdobju. Na vsa novinarska vprašanja je tekoče (praviloma v dveh delovnih dnevih) odgovoril.

V letu 2018 je prejel 4 zahteve za dostop do informacije javnega značaja:

- v 1 primeru je bilo zahtevi ugodeno,
- v 1 primeru je bilo zahtevi delno ugodeno, saj nekateri podatki, ki so bili zahtevani, niso obstajali,
- v 1 primeru je bila zahteva odstopljena Vrhovnemu sodišču na podlagi 20. ZDIJZ, saj Sodni svet ni razpolagal z zahtevano informacijo,
- v 1 primeru je bilo stranki podano napotilo, kje se informacija, ki je že bila javno objavljena, nahaja (peti odstavek 6. člena ZDIJZ).

V letu 2018 je Sodni svet prejel 1 poslansko vprašanje, na katerega je v danem roku odgovoril.

Podanih je bilo 5 izjav za javnost.

Tabela 8: Odnosi z javnostmi v številkah

	2017	2018	Razlika v %
Novinarska vprašanja	45	51	13,3
Dostop do inf. javnega značaja	1	4	300,0
Poslanska vprašanja	2	1	- 50,0
Izjave za javnost	Ni podatka	5	/

3 KOMISIJA ZA ETIKO IN INTEGRITETO

3.1 Predstavitev

Komisija za etiko in integriteto (v nadaljevanju komisija) je samostojno delovno telo Sodnega sveta (49. člen ZSSve in prvi odstavek 12. člena Poslovnika Sodnega sveta).

Komisijo sestavlja pet sodnikov. Člane imenuje Sodni svet, in sicer štiri izmed kandidatov, ki se na poziv prijavijo sami ali jih predlagajo sodišča ali drugi sodniki, in enega izmed članov Sodnega sveta (50. člen ZSSve).

Komisija je bila ustanovljena na podlagi novele Zakona o sodiščih (novela ZSL-L).²¹ Sodni svet je 11. junija 2015 sprejel Kodeks sodniške etike (v nadaljevanju kodeks), nato pa na sejah 3. septembra 2015 in 19. novembra 2015 imenoval 5 članov komisije za mandatno obdobje 6 let. 15. decembra 2015 je bila izvršena (prva) konstitutivna seja komisije.

V prvem šest letnem mandatu od 19. novembra 2015 do 2. septembra 2021 so člani komisije:

1. mag. Nina Betetto, vrhovna sodnica svetnica in predsednica komisije v obdobju od 15. 12. 2015 do 15. 12. 2017 in od 16. 12. 2017 do 16. 12. 2019,
2. Janja Roblek, okrožna sodnica, predsednica Okrožnega sodišča v Kranju in namestnica predsednice komisije v obdobju od 15. 12. 2015 do 15. 12. 2017 in od 16. 12. 2017 do 16. 12. 2019,
3. Jernej Kovše, okrajni sodnik svetnik, predsednik Okrajnega sodišča v Novi Gorici,
4. mag. Jana Petrič, višja sodnica svetnica in članica Sodnega sveta ter
5. Branko Reisman, višji sodnik svetnik, podpredsednik Višjega sodišča v Mariboru.

3.2 Pristojnosti in naloge

Komisija v okviru svojih pristojnosti prispeva h krepitvi profesionalne etične zavesti sodnikov in ugleda sodstva. Pri izvajanju svojega poslanstva upošteva in opozarja na etična načela kodeksa sodniške etike in druga etična načela, ki omogočajo, spodbujajo in zagotavljajo kakovostno delo sodišč in sodnikov ter ugled sodstva (drugi in tretji odstavek 2. člena Poslovnika Komisije za etiko in integriteto ter prvi in drugi odstavek 12. člena Poslovnika Sodnega sveta).

Kodeks, ki po določilu drugega odstavka 53. člena ZSSve zavezuje vse sodnike pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje, je Sodni svet na podlagi drugega odstavka 65. člena ZSSve sprejel na 98. seji 1. junija 2017 in je objavljen na spletni strani Sodnega sveta.²² Gre za vsebinsko enak dokument, ki ga je Sodni svet na podlagi novele ZS-L sprejel že na 55. seji 11. junija 2015.

Komisija ima na podlagi prvega odstavka 49. člena ZSSve naslednje pristojnosti:

1. sprejema načelna mnenja glede ravnanj sodnikov, ki pomenijo kršitev kodeksa ,
2. izdaja priporočila za spoštovanje pravil sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom,
3. sprejema smernice s področja sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom in
4. v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju sodniške etike in integritete.

3.3 Delo

Kot samostojno delovno telo Sodnega sveta deluje komisija na sedežu Sodnega sveta. Način dela komisije je določen z ZSSve in Poslovnikom Komisije za etiko in integriteto (četrti odstavek

²¹ Uradni list RS, št. 17/2015 z dne 13. 3. 2015

²² <http://www.sodni-svet.si/#/kei/kodeks>

49. člena ZSSve). Poslovnik Komisije za etiko in integriteto (v nadaljevanju Poslovnik komisije) je objavljen na spletni strani Sodnega sveta.²³

Finančna sredstva za delovanje ter strokovno-administrativno podporo komisiji zagotavlja strokovna služba (9. člen Poslovnika Sodnega sveta). Za tekoče izvajanje nalog komisije je v strokovni službi imenovan tajnik komisije, ki je dodeljeni sodnik in ki pripravlja gradiva za sejo; skrbi za tehnično izvedbo sej; pripravlja poročila, osnutke odločitev, mnenj, priporočil, smernic, mnenj in dopisov iz pristojnosti komisije; skrbi za izvajanje poslovnika; skrbi za izvajanje sprejetih sklepov komisije; skrbi za objavo odločitev in stališč komisije ter izvaja druga dela in naloge po navodilih predsednika in v skladu s sklepi komisije.

V letu 2018 je naloge tajnika komisije do 31. 6. 2018 opravljala dodeljena okrožna sodnica Maja Rozman, od 1. 7. 2018 dalje pa dodeljena okrožna sodnica Alenka Klemenčič.

3.3.1 Seje

Komisija dela in sprejema odločitve, mnenja in priporočila o zadevah iz svoje pristojnosti na sejah in dopisnih sejah (13. člen Poslovnika komisije). Sklici sej se skupaj z dnevnim redom objavljajo na spletni strani Sodnega sveta in intranetni strani sodišč (tretji odstavek 16. člena Poslovnika komisije). O sejah komisije se vodi zapisnik, ki se prav tako objavi na spletni strani Sodnega sveta in na intranetni strani sodišč (21. člen Poslovnika komisije).

V letu 2018 je imela komisija 5 rednih sej.

Dnevni redi in zapisniki sej so objavljeni na intranetni strani sodišč in na spletni strani Sodnega sveta.²⁴

3.3.2 Akti in aktivnosti

Komisija ureja splošna vprašanja iz svojih pristojnosti s smernicami in priporočili. Posamična ravnanja sodnikov presoja na podlagi vloženih pobud in zahtev z načelnimi mnenji. V sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju sodniške etike in integritete (49. člen ZSSve in 25. člen Poslovnika komisije).

3.3.3 Pobude in zahteve

Pobudo za obravnavo zadeve iz pristojnosti komisije lahko poda vsaka fizična ali pravna oseba. Komisija o sprejemu pobude v obravnavo odloči glede na to, ali gre za pomembno vprašanje iz pristojnosti komisije. Zahtevo za obravnavo zadeve iz pristojnosti komisije lahko podajo član komisije, član Sodnega sveta, predsednik Vrhovnega sodišča in minister. Komisija je zahtevo dolžna sprejeti v obravnavo (prvi in drugi odstavek 52. člena ZSSve).

²³ <http://www.sodni-svet.si/#/kei/komisija>

²⁴ <http://www.sodni-svet.si/#/kei> (izbira Predlogi dnevnih redov in zapisniki sej)

V treh letih obstoja je komisija skupno izdala 10 načelnih mnenj: v letu 2015 eno, v letu 2016 šest, v letu 2017 tri in v letu 2018 dve načelni mnenji.

V letu 2018 je bilo vloženih 6 zahtev, od katerih je komisija obravnavala 4 zadeve, 2 zadevi pa sta bili obravnavani v januarju 2019. Komisija je 2 zahtevi združila v skupno obravnavanje in v obeh izdala smernice, v 1 zadevi je izdala načelno mnenje, v 1 zadevi pa je postopek ustavila.

V letu 2018 je bilo vloženih tudi 10 pobud, od katerih je komisija 2 sprejela v obravnavo, v 8 primerih pa je vlagatelje o nesprejemu v obravnavo obvestila z obrazloženim dopisom. V 1 zadevi je izdala načelno mnenje, v 1 zadevi pa je sprejela smernice.

Vsa načelna mnenja so v anonimizirani obliki objavljena na spletni strani Sodnega sveta (tretji odstavek 49. člena ZSSve).²⁵

3.3.4 Smernice in priporočila

Takoj po ustanovitvi je komisija pričela s pripravo smernic za etično ravnanje sodnikov. Sodni svet je sprejel Kodeks sodniške etike na 55. seji 11. junija 2015, komisija pa je pripravila in sprejela besedilo komentarja kodeksa na svoji 4. seji 19. aprila 2016. V komentarju je vsako načelo kodeksa pojmovno razdelano. Pri načelu neodvisnosti je glede na njegov pomen in za boljše razumevanje orisana tudi njegova kratka zgodovina. Vsako načelo ima nato kar se da izčrpno podane splošne smernice za sodnikovo vedenje, ki so za določena, najbolj problematizirana področja sodnikovega vedenja (tako pri izvrševanju sodne funkcije kot pri zunaj sodnih aktivnostih), še dodatno razdelana in orisana s predstavitvijo konkretnih primerov. Skozi celotno besedilo komentarja so sodnikom predstavljena tudi sredstva, s katerimi lahko rešujejo etične dileme v zvezi z njihovim vedenjem in ravnanjem (načelo sorazmernosti, objektivni in subjektivni test).

V začetku leta 2017 je bil komentar posodobljen in dopolnjen. Komisija je na 9. seji 29. 11. 2016 sklenila, da bo smernice etičnega vedenja sodnikov dopolnjevala in nadgrajevala naprej, predvsem na podlagi presoje konkretnih ravnanj sodnikov s sprejemanjem načelnih mnenj in nato na podlagi novih spoznanj spletno različico komentarja tudi v prihodnje posodabljala in dopolnjevala. Komentar je bil v letu 2017 tudi lektoriran in preveden v angleški jezik. Obe različici (slovenska in angleška) sta objavljeni na spletni strani Sodnega sveta.²⁶ Na pobudo komisije je Sodni svet v letu 2017 komentar izdal tudi v knjižni obliki z naklado 1.800 izvodov.

Knjižica je izraz zavedanja slovenskega sodstva o vlogi, ki jo ima za slovensko družbo, ter pripravljenosti prizadevati si za spremembe v lastnih vrstah v smeri neodvisnega, kakovostnega in učinkovitega izvrševanja sodne veje oblasti. Poleg praktične vrednosti ima tudi simbolni pomen. Kodeks namreč ni samo vodilo in pomoč sodnikom pri reševanju etičnih dilem, s katerimi se srečujejo v poklicnem in zasebnem življenju. Namenjen je tudi širši (strokovni in laični) javnosti, ker na eni strani pojasnjuje, kaj lahko pričakuje od sodnikov, na drugi strani pa želi z zapisom poklicnih etičnih načel utrjevati zaupanje v sodstvo in ugled tega

²⁵ <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliscaOdlocitve>

²⁶ Slovensko besedilo:

http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_sept_2017.pdf

Angleški prevod:

http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_ang_sept_2017.pdf

poklica.²⁷ Sodni svet je zato na pobudo komisije knjižico izročil ne le vsem sodnikom in sodiščem, ampak tudi ključnim deležnikom državne oblasti in pravosodja, pravnim fakultetam in univerzitetnim knjižnicam ter Narodni in univerzitetni knjižnici v okviru zakonske dolžnosti izročitve obveznega izvoda publikacije.

V novembru 2018 je bila izdana tudi knjižna oblika angleške komentarja kodeksa z naklodo 100 izvodov.

Knjiga ima med drugim simbolni pomen za slovensko sodstvo, zato je lahko primerno darilo ob posebnih priložnostih (obiski tujih delegacij sodišč in drugih organov). V letu 2018 je bila v protokolarne namene izročen en izvod knjig, po en izvod je bil izročen Centralni pravosodni knjižnici in Oddelku za spremljanje sodne prakse na Vrhovnemu sodišču, 16 izvodov pa je bilo izročenih Narodni in univerzitetni knjižnici v okviru zakonske dolžnosti izročitve obveznega izvoda publikacije po Zakonu o obveznem izvodu publikacij (v nadaljevanju ZOIPub).

Komisija je v letu 2018 izdala dvoje smernic za ravnanje sodnikov, in sicer:

- Smernice za ravnanje sodnikov, če se znajdejo v konfliktnih situacijah in posledičnih uradnih postopkih, ter smernice za ravnanje sodnikov, ki so na vodstvenih položajih v sodstvu, če se znajdejo v kazenskem postopku,²⁸ in
- Smernice za ravnanje sodnikov pri javni razglasitvi sodb po opravljeni glavni obravnavi.²⁹

3.3.5 Izobraževanje in usposabljanje sodnikov

V okviru pristojnosti komisije v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju (v nadaljevanju CIP) skrbeti za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju sodniške etike in integritete so člani komisije v letu 2018 bodisi s predavanji bodisi z vodenjem delavnic na temo sodniške etike sodelovali v več izobraževalnih programih CIP.

Na temo etike in integritete sodnika so bile ob vodenju dveh članov komisije na sedežih vseh 4 višjih sodišč skupno 5-krat izvedene enodnevne delavnice.

Predsednica komisije mag. Nina Betetto je sodelovala:

- na treh seminarjih v okviru izobraževanj CIP za kandidate, ki pristopajo na pravniški državni izpit;
- na predavanjih na Odvetniški šoli 2018 (o pogledu sodnice na odvetniško etiko);

Članica komisije mag. Jana Petrič je sodelovala:

- na seminarju Vrhovnega Sodnega sveta kraljevine Maroko v Rabatu;
- na strokovnem usposabljanju za predsednike in direktorje sodišč ter vodje in direktorje državnih tožilstev v organizaciji CIP.

²⁷ Tako je opredelilo poslanstvo kodeksa že Slovensko sodniško društvo ob sprejemu Kodeksa sodniške etike v okviru društva v letu 2001.

²⁸ Objavljene na spletni strani: http://www.sodni-svet.si/doc/kei/KEI_SMR_18_05_konfliktne_situacije.pdf

²⁹ Objavljene na spletni strani:

http://www.sodni-svet.si/doc/kei/KEI_SMR_18_08_ravnanje_pri_razglasitvi_sodb.pdf

S predsednico komisije je bil v letu 2018 v časniku Večer objavljen intervju na temo etike.

3.3.6 Splošni akti

V letu 2017 je komisija na podlagi četrtega odstavka 49. člena ZSSve sprejela svoj poslovnik.

V letu 2018 komisija ni sprejela novih splošnih aktov.

3.4 Javnost delovanja in odnosi z javnostmi

3.4.1 Javnost delovanja

Komisija deluje po načelu javnosti. Javnost njenega dela se zagotavlja zlasti z objavami na spletni strani Sodnega sveta in intranetni strani sodišč, z novinarskimi konferencami, udeležbami na javnih in strokovnih srečanjih, publikacijami ter izdajanjem informacij javnega značaja v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja (36. člen Poslovnika komisije).

Komisija ima na spletni strani Sodnega sveta urejeno svojo stran (Etika in integriteta), kjer so zainteresirani javnosti na voljo podatki o komisiji (predstavitev in sestava; poslanstvo in naloge; način delovanja; kontaktni podatki), sprejeti akti in predstavljeni pomembnejši (domači in tuji) dokumenti s področja sodniške etike, skupaj z ustreznimi povezavami.³⁰

Na spletni strani Sodnega sveta so objavljeni dnevni redi in datumi sej, zapisniki sej, sprejeti akti z obrazložitvami, Kodeks sodniške etike in komentar kodeksa (v slovenski in angleški različici), Poslovnik komisije ter drugi pomembnejši dokumenti in podatki. Dnevni redi in datumi sej ter zapisniki sej se objavljajo tudi na intranetni strani sodišč.

V skladu z nalogo skrbeti za izobraževanje sodnikov s področja etike komisija poleg objavljanja sprejetih aktov na spletnih straneh Sodnega sveta in intranetni strani sodišč o sprejemu načelnih mnenj, smernic in priporočil sodnike periodično (praviloma na vsake tri mesece) obvešča tudi prek elektronskih naslovov uradov sodišč (39. člen Poslovnika komisije). V letu 2018 je komisija obveščala sodišča sodnike o sprejemu načelnih mnenj, smernic in priporočil trikrat (v januarju, juliju in decembru).

3.4.2 Odnosi z javnostmi

V letu 2018 je komisija prejela dve zahtevi po ZDIJZ. Obema zahtevama je bilo ugodeno, pri čemer je bila ena obravnavana v letu 2018, druga pa v januarju 2019.

V letu 2018 je komisija prejela tudi 3 novinarska vprašanja, na katere je tekoče (praviloma v dveh delovnih dneh) odgovorila.

³⁰ <http://www.sodni-svet.si/#/kei/>

Tabela 9: Komisija za etiko in integriteto v številkah

	2017	2018	Razlika v %
Seje	6	5	- 16,7
Vložene zahteve	1	6	500,0
Obravnavane zahteve	1	4	300,0
Vložene pobude	5	10	100,0
Obravnavane pobude	7	2	- 71,4
Načelna mnenja	3	2	- 33,3
Smernice in priporočila	/	2	/
Zahteve po ZDIJZ in Zmed	12	5	- 58,3

4 DISCIPLINSKI ORGANI

Uveljavitev in pričetek uporabe določb ZSSve je konec leta 2017 prinesla bistvene spremembe na področju izvedbe disciplinskih postopkov zoper sodnike. Spremembe se nanašajo tako na imenovanje in razrešitev disciplinskih organov kot na sam disciplinski postopek. Do pričetka uporabe določb ZSSve 20. 11. 2017 je bil disciplinski postopek urejen v določbah ZSS. Pristojnost za vodenje disciplinskih postopkov je bila podeljena sodstvu. ZSSve je sedaj vodilno vlogo pri vodenju disciplinskih postopkov podelil Sodnemu svetu kot neodvisnemu in avtonomnemu organu. S tem je bila dana posebna teža zagotavljanju neodvisnosti disciplinskih postopkov, posledično pa tudi povečanju oz. krepitvi zaupanja v sodstvo. ZSS še vedno vsebuje materialnopravne določbe glede disciplinske odgovornosti sodnikov in disciplinskih sankcij, ki se lahko izrečejo sodnikom.

Od pričetka uporabe določb ZSSve pri Sodnem svetu delujejo disciplinsko sodišče, disciplinski tožilec in njegov namestnik. V mesecu maju 2018 je bila na Sodni svet na mesto tajnika disciplinskih organov dodeljena okrajna sodnica Daša Sikošek. Disciplinski organi imajo sedež pri Sodnem svetu, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo (42. člen ZSSve). Disciplinski postopki zoper sodnike, ki so bili začeti pred začetkom uporabe ZSSve, so se v letu 2018 nadaljevali oz. dokončali po določbah ZSS pred disciplinskim sodiščem prve in druge stopnje pri Vrhovnem sodišču (61. člen ZSSve).

4.1 Predstavitev

Disciplinski organi so disciplinski tožilec in namestnik disciplinskega tožilca ter disciplinsko sodišče (prvi odstavek 38. člena ZSSve). Disciplinski organi so pristojni za izvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike in delujejo po postopku, ki je predpisan z zakonom. Pri svojem delu so neodvisni (14. člen Poslovnika).

4.1.1 Disciplinsko sodišče

Disciplinsko sodišče ima devet članov. Trije člani so imenovani izmed članov Sodnega sveta. Eden izmed njih je predsednik sodišča, preostala dva sta njegova namestnika. Šest članov Disciplinskega sodišča je imenovanih izmed sodnikov, ki jih predlaga občna seja Vrhovnega sodišča. Dva izmed njih sta vrhovna sodnika, dva višja sodnika in dva prvostopenjska sodnika (40. člen ZSSve).

Sodni svet je v letu 2017 za prvi štiriletni mandat (tj. od 20. 11. 2017 do 20. 11. 2021) imenoval naslednje člane disciplinskega sodišča:

- prof. dr. Grego Strbana, člana Sodnega sveta, za predsednika disciplinskega sodišča
- dr. Barbaro Nerat, članico Sodnega sveta, za namestnico predsednika disciplinskega sodišča,
- Majo Praviček, članico Sodnega sveta, za namestnico predsednika disciplinskega sodišča,
- dr. Erika Kerševana, vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču, za člana disciplinskega sodišča,
- Tomaža Pavčnika, vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču, za člana disciplinskega sodišča,
- Majo Baškovič, višjo sodnico na Višjem sodišču v Ljubljani, za članico disciplinskega sodišča,
- Maro Bristow (prej Turk), višjo sodnico svetnico na Višjem sodišču v Kopru, za članico disciplinskega sodišča,
- Mojco Hode, okrožno sodnico na Okrožnem sodišču v Novem mestu, za članico disciplinskega sodišča in
- Janeza Zeilhoferja, višjega sodnika na Okrožnem sodišču v Mariboru, za člana disciplinskega sodišča.

V letu 2018 je v sestavi disciplinskega sodišča prišlo do naslednjih sprememb: zaradi odstopa je funkcija člana disciplinskega sodišča prenehala prof. dr. Gregi Strbanu, dr. Barbari Nerat in dr. Eriku Kerševanu. Predsednica disciplinskega sodišča je postala odvetnica Maja Praviček, njena namestnika pa odvetnik mag. Emil Zakonjšek in notar Andrej Rozman. V funkciji člana disciplinskega sodišča iz vrst vrhovnih sodnikov je dr. Erika Kerševana nadomestila vrhovna sodnica mag. Tatjana Steinman.

Na dan 31. 12. 2018 so bili v mandatu 2017-2021 člani disciplinskega sodišča:

- Maja Praviček, odvetnica in članica Sodnega sveta, predsednica disciplinskega sodišča
- mag. Emil Zakonjšek, odvetnik in član Sodnega sveta, namestnik predsednice disciplinskega sodišča,
- Andrej Rozman, notar in član Sodnega sveta, namestnik predsednice disciplinskega sodišča,
- mag. Tatjana Steinman, vrhovna sodnica na Vrhovnem sodišču, članica disciplinskega sodišča,
- Tomaž Pavčnik, vrhovni sodnik na Vrhovnem sodišču, član disciplinskega sodišča,
- Maja Baškovič, višja sodnica na Višjem sodišču v Ljubljani, članica disciplinskega sodišča,
- Mara Bristow (prej Turk), višja sodnica svetnica na Višjem sodišču v Kopru, članica disciplinskega sodišča,

- Mojca Hode, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Novem mestu, članica disciplinskega sodišča in
- Janez Zeilhofer, višji sodnik na Okrožnem sodišču v Mariboru, član disciplinskega sodišča.

4.1.2 Disciplinski tožilec

Disciplinskega tožilca in njegovega namestnika je na predlog občne seje Vrhovnega sodišča imenoval Sodni svet z dvotretjinsko večino vseh članov Sodnega sveta. Disciplinski tožilec in njegov namestnik sta bila imenovana iz vrst vrhovnih sodnikov (38. in 40. člen ZSSve).

Sodni svet je v letu 2017 za prvi štiriletni mandat (tj. od 20. 11. 2017 do 20. 11. 2021) za disciplinsko tožilko imenoval mag. Kristino Ožbolt, vrhovno sodnico svetnico na Vrhovnem sodišču, in Natašo Smrekar, vrhovno sodnico na Vrhovnem sodišču za njeno namestnico. Zaradi odstopa s funkcije disciplinske tožilke je vrhovni sodnici svetnici mag. Kristini Ožbolt z dnem 25. 1. 2018 prenehal mandat disciplinske tožilke na podlagi 1. točke prvega odstavka 41. člena ZSSve. Z dnem 25. 1. 2018 je Sodni svet na funkcijo disciplinske tožilke imenoval vrhovno sodnico Marjeto Švab Širok. Zaradi odstopa je funkcija prenehala tudi namestnici disciplinske tožilke vrhovni sodnici Nataši Smrekar, ki jo je nadomestil vrhovni sodnik Mitja Kozamernik.

Na dan 31. 12. 2018 sta bila v mandatu 2017-2021:

- disciplinska tožilka Marjeta Švab Širok, vrhovna sodnica na Vrhovnem sodišču, in
- namestnik disciplinske tožilke Mitja Kozamernik, vrhovni sodnik na Vrhovnem sodišču.

4.2 Pristojnosti in naloge

4.2.1 Pristojnosti in naloge disciplinskega tožilca

Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika lahko disciplinskemu tožilcu podajo predsednik sodišča, na katerem sodnik opravlja sodniško funkcijo, predsednik višjega sodišča, predsednik Vrhovnega sodišča, Minister za pravosodje in Sodni svet. Na njeni podlagi lahko disciplinski tožilec zoper sodnika pred disciplinskim sodiščem (1) vloži obrazložen predlog za izrek disciplinske sankcije; (2) sodišču predlaga opravo posameznih preiskovalnih dejanj; (3) presodi in odloči, da zoper sodnika disciplinskega postopka ne bo uvedel, o čemer je dolžan obvestiti pobudnika; ali (4) zavrže prejeto pobudo za uvedbo disciplinskega postopka. Če se disciplinski tožilec z uvedbo disciplinskega postopka ne strinja, lahko pobudnik vztraja pri svoji pobudi. V teh primerih o dokončni uvedbi disciplinskega postopka zoper sodnika odloči senat disciplinskega sodišča.

4.2.2 Pristojnosti in naloge disciplinskega sodišča

Disciplinsko sodišče je pristojno za izvedbo oziroma za odločanje v treh različnih disciplinskih postopkih zoper sodnike. Disciplinski postopek, ki je pred sodiščem najpogostejši, se prične, ko disciplinski tožilec zoper sodnika na disciplinsko sodišče vloži obrazložen predlog za izrek disciplinske sankcije. V tem postopku disciplinsko sodišče odloča v senatu treh sodnikov. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali namestnik predsednika disciplinskega sodišča. Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča in pri tem

upošteva zakonske zahteve glede sestave senata ter letni razpored dela sodnikov disciplinskega sodišča, ki je bil v letu 2018 zaradi sprememb članstva dvakrat spremenjen. S tem se zagotavlja pravica do naravnega sodnika tudi v disciplinskih postopkih, ob enakomerni obremenjenosti disciplinskih sodnikov. V teh postopkih disciplinsko sodišče odloči o disciplinski odgovornosti sodnika in o izreku disciplinske sankcije. Disciplinsko sodišče postopek vodi na podlagi določb ZSSve, ob subsidiarni uporabi določb Zakona o kazenskem postopku. Materialne določbe za odločanje sodišča glede disciplinske odgovornosti, disciplinskih sankcij in zastaranja so podane v ZSS, ob subsidiarni uporabi nekaterih določb Kazenskega zakonika. Tovrsten disciplinski postopek se zaključi bodisi z izrekom disciplinske sankcije, z oprostivijo obtožbe disciplinske kršitve, z zavrnitvijo predloga za izrek disciplinske sankcije ali s sklepom o ustavitvi postopka. Zoper odločitev disciplinskega sodišča je dopustno sodno varstvo v upravnem sporu pred Vrhovnim sodiščem.

Druga vrsta disciplinskih postopkov, ki jih vodi disciplinsko sodišče, so postopki zaradi oprave posameznih preiskovalnih dejanj. Te postopke vodijo disciplinski sodniki posamezniki, ki jih, skladno s sprejetim letnim razporedom dela sodišča, določi predsednik disciplinskega sodišča. Postopki so končani, ko sodišče opravi preiskovalna dejanja, ki jih predlaga disciplinski tožilec.

Tretja vrsta postopkov, ki potekajo pred disciplinskim sodiščem, so postopki zaradi dokončnega odločanja o uvedbi disciplinskega postopka zoper sodnike. Ti postopki se pred sodiščem začnejo na podlagi zahteve vlagatelja pobude za disciplinski postopek, da o uvedbi disciplinskega postopka dokončno odloči sodišče, in sicer v primerih, ko se tožilec s pobudo ne strinja. V teh disciplinskih zadevah odloča tričlanski disciplinski senat.

4.3 Delo

4.3.1 Delo disciplinskega tožilca

Od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 je disciplinski tožilec prejel skupno 11 pobud za uvedbo disciplinskega postopka, in sicer:

- 1 pobudo s strani predsednika sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo,
- 2 pobudi s strani predsednika neposredno višjega sodišča,
- 1 pobudo s strani Sodnega sveta,
- 3 pobude s strani Ministra za pravosodje in
- 4 pobude s strani drugih oseb, ki zakonsko niso legitimirane.

Do konca leta 2018 je disciplinski tožilec:

- 2 pobudi za uvedbo disciplinskega postopka zavrgel, saj ju ni vložila oseba, ki je po zakonu za to legitimirana,
- v 1 primeru se namestnik disciplinskega tožilca ni strinjal s pobudo za uvedbo disciplinskega postopka, o čemer je obvestil pobudnika,
- v 3 primerih je disciplinski tožilec vložil predlog za izrek disciplinske sankcije.

Predlogov za opravo preiskovalnih dejanj ni bilo.

4.3.2 Delo disciplinskega sodišča

V letu 2018 so bili na podlagi obrazloženih predlogov za izrek disciplinske sankcije uvedeni trije novi disciplinski postopki (v enem primeru je bil s strani predsednika Vrhovnega sodišča izrečen suspenz po 45. členu ZSSve), tako, da je disciplinsko sodišče v tem letu skupaj obravnavalo pet predlogov (dva postopka sta bila uvedena že leta 2017). Vsi omenjeni postopki so bili sproženi proti sodnikom prve stopnje. Do konca leta 2018 sta bila zaključena dva disciplinska postopka, v obeh primerih je bila izrečena obsodilna, pri čemer je bil v enem primeru izrečen pisni opomin, v drugem pa premestitev na drugo sodišče nižje stopnje. Pravnomočna je postala le ena odločitev, v drugi zadevi pa je bil sprožen upravni spor, ki ga je Vrhovno sodišče prekinilo in na Ustavno sodišče vložilo zahtevo za presojo ustavnosti določenih določb ZSSve.

V letu 2018 pred disciplinskim sodiščem niso bili uvedeni postopki zaradi oprave preiskovalnih dejanj oziroma disciplinski postopki zaradi dokončne odločitve o uvedbi disciplinskega postopka zoper sodnika.

Tabela 10: Disciplinski organi v številkah³¹

	2017 (od 20. 11. 2017 do 31. 12. 2017)	2018	Razlika v %
Delo disciplinskega tožilca			
Število pobud za uvedbo disciplinskega postopka	3	11	266,6
Nestrinjanje disciplinskega tožilca s pobudo za uvedbo disciplinskega postopka	1	1	0,0
Predlogi za izrek disciplinske sankcije	2	3	50,0
Zavrženje predloga za uvedbo disciplinskega postopka	/	2	/
Predlog za opravo posameznih preiskovalnih dejanj	/	/	/
Delo disciplinskega sodišča			
Postopki na podlagi predloga za izrek disciplinske sankcije	2	5	150,0
Postopki zaradi oprave posameznih preiskovalnih dejanj	/	/	/
Postopki zaradi odločanja o uvedbi disciplinskega postopka	/	/	/
Zaključeni postopki pred disciplinskim sodiščem	/	2	/
Izrečene disciplinske sankcije	/	2	/
a. Pisni opomin	/	1	/
b. Ustavitev napredovanja	/	/	/
c. Znižanje plače	/	/	/

³¹ Ker je bilo leto 2018 prvo leto polnega delovanja disciplinskih organov pri Sodnem svetu, številčna primerjava njihovega dela s predhodnim poročevalskim obdobjem (2017) ni povsem realna.

d. Premestitev na drugo sodišče	/	1	/
e. Prenehanje sodniške funkcije	/	/	/

5 VOLILNA KOMISIJA

Eden od temeljev neodvisnosti sodne veje oblasti je t. i. sodna (samo)uprava, v okviru katere sodstvo samo (brez zunanjih vplivov in/ali pritiskov) skrbi za notranjo organizacijo in delovanje sodstva. Pomemben element sodne samouprave so personalni sveti sodišč, katerih glavne naloge so ocenjevanje sodniškega dela sodnikov,³² odločanje o pritožbah v določenih sporih med predsedniki sodišč in sodniki³³ in izvajanje nadzora nad delom posameznega sodnika.³⁴ Personalni svet sestavljajo po položaju predsednik sodišča in določeno število članov, ki jih izvolijo sodniki izmed sebe (31. člen ZS). Volitve članov personalnega sveta razpiše Sodni svet najmanj tri mesece pred iztekom mandata članov personalnega sveta, ki so voljeni (34. člen ZS). Člani personalnih svetov se volijo za dobo štirih let na način in po postopku, ki ga zakon, ki ureja Sodni svet, določa za volitve članov Sodnega sveta izmed sodnikov. Podrobnejša navodila o načinu volitev sprejme Sodni svet (prvi odstavek 35. člena ZS).

V pravnih sistemih se kot pomemben garant neodvisnosti sodne veje oblasti in hkrati mehanizem za nadzor in uveljavljanje odgovornosti sodne veje oblasti uveljavljajo sodni sveti. Mednarodne smernice zagovarjajo, da imajo sodniki v tovrstnih organih večino oziroma najmanj polovico članov.³⁵ Temu je sledil tudi slovenski ustavodajalec, ki je v 131. členu Ustave določil, da Sodni svet sestavlja enajst članov, od katerih pet članov izvoli na predlog Predsednika republike Državni zbor izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov, šest članov pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo.

Vloga Sodnega sveta v zvezi z volitvami članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov in članov personalnih svetov sodišč je tako naslednja:

- Sodni svet imenuje člane Volilne komisije,
- Volilni komisiji zagotavlja strokovno in administrativno podporo,
- razpiše volitve članov personalnih svetov in
- sprejme navodila za izvedbo volitev članov personalnih svetov.

³²Personalni svet izdelava za sodnike oceni sodniške službe vsaka tri leta, pred tem časom pa na zahtevo sodnega sveta, predsednika sodišča, predsednika sodišča višje stopnje, ministra, pristojnega za pravosodje, ali sodnika samega; za sodnika se v prvih treh letih opravljanja sodniške službe izdelava ocena sodniške službe vsako leto (prvi in drugi odstavek 31. člena ZSS).

³³Personalni sveti odločajo o pritožbah sodnikov zoper odločitve predsednikov sodišč o koriščenju in odobritvi dopusta (59. in 63. člen ZSS).

³⁴Predsednik sodišča je dolžan opraviti službeni nadzor nad delom posameznega sodnika na obrazloženo zahtevo pristojnega personalnega sveta (79b. člen ZSS).

³⁵Budimpeška resolucija, sprejeta na generalni skupščini Evropske mreže sodnih svetov (ENCJ) v Budimpešti 21.-23. maja 2008: <https://www.encj.eu/images/stories/pdf/opinions/budapestresolution.pdf>

Načela, priporočila in smernice ENCJ 2004-2017:

https://www.encj.eu/images/stories/pdf/workinggroups/encj_distillation_report_2004_2017.pdf

Posvetovalni svet evropskih sodnikov (CCJE), mnenje št.10(2007) glede Sodnih svetov:

<https://rm.coe.int/168074779b>

5.1 Predstavitev

Volitve članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov in volitve članov personalnih svetov vodi volilna komisija, ki jo imenuje Sodni svet (prvi odstavek 22. člena ZSSve in prvi odstavek 35. člena ZS). Volilna komisija ima predsednika in štiri člane ter njihove namestnike. Za predsednika in namestnika predsednika volilne komisije se imenuje sodnik Vrhovnega sodišča (drugi odstavek 22. člena ZSSve).

V letu 2018 se je iztekel mandat članom Volilne komisije, ki jo je Sodni svet imenoval za obdobje 2014-2018 na 33. seji 3. 4. 2014. Na 113. seji 1. 3. 2018 je Sodni svet imenoval Volilno komisijo za naslednje mandatno dobo štirih let, tj. za čas od 4. 4. 2018 do 4. 4. 2022.

Sestava Volilne komisije od 1. 1. 2018 do 3. 4. 2018 (mandat 2014-2018):

1. predsednik: Borivoj Rozman, vrhovni sodnik na Vrhovnem sodišču,
2. namestnica predsednika: Marjana Lubinič, vrhovna sodnica svetnica na Vrhovnem sodišču
3. članica: Jelka Zorman Bogunovič, višja sodnica na Višjem delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani,
4. članica: Ladislava Polončič, višja sodnica svetnica na Višjem sodišču v Ljubljani,
5. članica: Jasna Šegan, višja sodnica svetnica na Upravnem sodišču,
6. članica: Dunja Franken, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani,
7. namestnik: Edi Škrabec, višji sodnik svetnik na Višjem delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani,
8. namestnica: mag. Mira Dobravec Jalen, višja sodnica svetnica na Upravnem sodišču,
9. namestnica: Marjutka Paškulin, okrožna sodnica svetnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Volilna komisija je v obdobju od 1. 1. 2018 do 3. 4. 2018 imela le tri namestnike, saj je namestnici Majdi Urh, višji sodnici na Višjem sodišču v Ljubljani, sodniška služba prenehala 30. 6. 2017 zaradi upokojitve.

Sestava Volilne komisije od 4. 4. 2018 do 31. 12. 2018 (mandat 2018-2022):

1. predsednik: Peter Golob, vrhovni sodnik svetnik na Vrhovnem sodišču,
2. namestnica predsednika: mag. Irena Žagar, vrhovna sodnica na Vrhovnem sodišču
3. članica: Jasna Šegan, višja sodnica svetnica na Upravnem sodišču,
4. članica: mag. Miroslava Dobravec Jalen, višja sodnica svetnica na Upravnem sodišču,
5. članica: mag. Špela Koleta, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani,
6. članica: Andreja Simsič, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani,
7. namestnica: Karmen Špringer, okrožna sodnica na Okrajnem sodišču v Ljubljani,
8. namestnik: mag. Aleksander Urankar, višji sodnik na Višjem sodišču v Celju,
9. namestnica: Breda Andolšek, okrožna sodnica na Okrajnem sodišču v Ljubljani, in
10. namestnica: Martina Lepoša Hajtnik, okrožna sodnica na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Na 113. seji 1. marca 2018 je Sodni svet sprejel tudi Navodila za izvedbo volitev članov

personalnih svetov sodišč.³⁶

5.2 Pristojnosti in naloge

Volilna komisija:

- vodi volitve članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov in volitve članov personalnih svetov (prvi odstavek 22. člena ZSSve in prvi odstavek 35. člena ZS),
- imenuje volilne odbore na voliščih (tretji odstavek 22. člena ZSSve),
- določi obrazce za izvedbo volitev ter enotne standarde za volilni material in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil (tretji odstavek 22. člena ZSSve),
- potrdi in objavi kandidatne liste (tretji odstavek 20. člena ZSSve).

5.3 Delo

V letu 2018 se je iztekel 6-letni mandat trem članom Sodnega sveta, ki so bili izvoljeni iz vrst sodnikov (dr. Mateji Končina Peternel, Janezu Vlaju in Milanu Petku). Hkrati se je iztekel mandat članom personalnim svetov večine sodišč po državi, z izjemo personalnega sveta Upravnega sodišča ter personalnih svetov okrožnih sodišč na Ptuj, v Slovenj Gradcu in v Krškem.

Volilna komisija je 19. aprila 2018 izvedla volitve treh novih članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov ter novih članov personalnih svetov Vrhovnega sodišča, višjih sodišč v Celju, Ljubljani, Kopru in Mariboru, Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, okrožnih sodišč v Celju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici in Novem mestu ter Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani in delovnih sodišč v Celju, Kopru in Mariboru.

Poročili o izidu volitev članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov in članov personalnih svetov, ki so bile 19. 4. 2018, sta objavljena na spletni strani Sodnega sveta.³⁷

V zvezi z volitvami članov Sodnega sveta iz vrst sodnikov sta bila sprožena tudi dva volilna spora zaradi varstva volilne pravice, in sicer en s strani sodnika, ki je kandidiral za člana Sodnega sveta, in volivke sodnice ter drug s strani sodnice, ki je kandidirala za članico Sodnega sveta. Upravno sodišče je obe tožbi (pritožbi) zavrnilo (sodba I U 1655/2018 z dne 5. 9. 2018).

³⁶Navodila so objavljena na spletni strani Sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/doc/navodila-za-izvedbo-volitev-clanov-personalnih-svetov-sodisc.pdf>

³⁷http://www.sodni-svet.si/doc/koncno_porocilo_volitve_Sodni-svet_2018.pdf

B. OCENA STANJA V SODSTVU

6 ANALIZA STANJA V LETU 2018

Podatki Letnega poročila Vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2018³⁸ kažejo, da so kazalniki delovanja in razvoja slovenskega sodnega sistema še naprej pozitivni. Na globalni ravni se število prejetih zadev še naprej zmanjšuje; sodstvo kot celota še vedno izkazuje sposobnost obvladovanja pripada novih zadev oziroma je količnik reševanja pripada celo malenkostno višji; nadaljuje se trend zniževanja števila nerešenih zadev; pričakovani in povprečni čas rešitve se še naprej skrajšujeta; skrajšuje se tudi povprečna starost vseh nerešenih zadev.

Sodni svet zato enako kot v predhodnem poročevalskem obdobju ocenjuje, da slovensko sodstvo kot celota napreduje in izkazuje dobre rezultate.

Dobra kondicija sodstva in pravilnost njegovih usmeritev se zlasti potrjuje v podatkih o številu nerešenih zadev. Ti podatki znova potrjujejo tudi pravilnost odločitve Sodnega sveta, da se pri ocenjevanju dela sodnikov v ospredje ne postavlja več kvantitete, temveč tudi (oziroma predvsem) kvaliteto sojenja.³⁹ Ker sodniki niso več obremenjeni z v naprej določenimi normativi glede obsega dela, se lahko posvetijo reševanju starejših zadev. V aktualnem poročevalskem obdobju se je tako zopet pomembno zmanjšalo število najstarejših zadev (starejših od pet let za 20 % in starejših od deset let za 27 %).

Navedeno se odraža tudi v evropskem merilu. Tudi po podatkih EU Justice Scoreboard⁴⁰ Slovenija v zadnjih petih letih (2015-2019) izkazuje vztrajen trend zmanjševanja števila nerešenih zadev v sodstvu kot celoti in je iz 24. mesta⁴¹ prišla na 17. mesto.⁴² In to kljub temu, da je po številu novih nekazenskih zadev na 100 prebivalcev v istem obdobju ves čas pri samem vrhu. V poročevalskih letih 2015 in 2016⁴³ je bila na prvem mestu glede pripada novih zadev, v letu 2017⁴⁴ na drugem mestu, zadnji dve leti pa je na tretjem mestu.⁴⁵

Obenem se v istem obdobju v sam vrh uvršča tudi po času reševanja zadev na prvi stopnji (na 11. mesto v poročevalskem letu 2015 in na 6. mesto v poročevalskem letu 2019)⁴⁶ ter po

³⁸Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2018:

http://www.sodisce.si/mma_bin.php?static_id=2019051513002904

³⁹Merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe: http://www.sodni-svet.si/images/stories/datoteke/Merila%20za%20kakovost%20dela%20sodnikov%20za%20oceno%20sodniske%20sluzbe_nov_2017.pdf

⁴⁰Vsa poročila Evropske komisije EU Justice Scoreboard so objavljena na spletni strani:

https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/effective-justice/eu-justice-scoreboard_en

⁴¹EU Justice Scoreboard 2015, graf 10, stran 12.

⁴²EU Justice Scoreboard 2019, graf 13, stran 16.

⁴³EU Justice Scoreboard 2015, graf 2, stran 7.

EU Justice Scoreboard 2016, graf 2, stran 5.

⁴⁴EU Justice Scoreboard 2017, graf 2, stran 6.

⁴⁵EU Justice Scoreboard 2018, graf 4, stran 9.

EU Justice Scoreboard 2019, graf 2, stran 10.

sposobnosti obvladovanja pripada (na 7. mesto v poročevalskem letu 2015 in na 4. mesto v poročevalskem letu 2019).⁴⁷ Slovenija je še vedno tudi na prvem mestu glede izobraževanja sodnikov s področja prava EU.⁴⁸

Ob tem, da je po številu vloženih tožb Slovenija še vedno na vrhu lestvice držav članic EU, da je število sodnikov v zadnjih nekaj letih že skoraj doseglo ciljno vrednost 42 sodnikov na 100.000 prebivalcev (po zadnjih podatkih je razmerje 43 : 100.000) in da se na drugi strani število podpornega strokovno-administrativnega osebja hkrati ni sorazmerno povečevalo,⁴⁹ je podatek o tem, da sodstvo kot celota pripad ves ta čas obvladuje in se trend zmanjševanja števila nerešenih zadev nadaljuje, znova zelo spodbuden.

Navedeno postavlja v širšo perspektivo tudi podatek, da je Slovenija po obsegu finančnih sredstev, ki jih namenja za sodstvo, v vrhu držav članic EU (na 10. mestu po višini sredstev na prebivalca in na 4. mestu glede na odstotek bruto domačega proizvoda).⁵⁰ Ne samo, da je Slovenija druga po številu sodnikov na prebivalca in da je na tretjem mestu po številu novih zadev, kar že samo po sebi pomembno vpliva na višino potrebnih sredstev za sodstvo. Pri tem pa tudi ni odveč poudariti, da sodstvo v RS z navedenimi finančnimi sredstvi zagotavlja tudi storitve, ki v mnogih drugih državah ne spadajo med naloge sodišč (npr. zemljiška knjiga, izvršilne zadeve ...). Učinkovitost sodstva in s tem kvalitetno delovanje pravne države sta močno odvisna tudi od kvalitete drugih pogojev, v katerih delujeta. Zahodne, uveljavljene demokracije (kot so Luksemburg, Nemčija, Velika Britanija, Irska, Švedska, Avstrija, Nizozemska, Belgija) namenjajo več sredstev na prebivalca za delovanje sodstva in sodišč,⁵¹ pa čeprav imajo daljšo demokratično tradicijo kot Slovenija. To, kar je (bilo) uveljavljenim demokratičnim sodnim sistemom z daljšo tradicijo samoumevno, so morale (morajo) mlade demokracije, najprej nadoknaditi in obenem držati korak z ostalimi pravnimi sistemi v EU pri razvoju sodstva in njegovega upravljanja.

Po podatkih EU Justice Scoreboarda slovenskemu sodstvu to dobro uspeva. Ob že navedenih podatkih je treba izpostaviti tudi podatek, da je Slovenija na vrhu med državami članicami EU glede prizadevanj in rezultatov na področju vzpostavljanja in implementacije mehanizmov za učinkovito upravljanje sodišč in kvaliteto sojenja (sistemi za spremljanje in ocenjevanje dela sodišč; digitalizacija procesov; podprtost delovanja sodišč z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo).⁵²

Slednje je gotovo pripomoglo tudi k boljši odzivnosti in sprejetju ukrepov za izboljšanje položaja v poročevalskem letu 2018 na področjih, ki so po statističnih podatkih za 2017⁵³ izkazovali negativne trende. Če količnik obvladovanja pripada novih zadev za okrajna sodišča

⁴⁶EU Justice Scoreboard 2015, graf 4, stran 8.

EU Justice Scoreboard 2019, graf 5, stran 12.

⁴⁷EU Justice Scoreboard 2015, graf 7, stran 10.

EU Justice Scoreboard 2019, graf 10, stran 15.

⁴⁸EU Justice Scoreboard 2019, graf 36, stran 35.

⁴⁹Po strategiji Evropa 2020 je ciljno razmerje med sodniki in sodnim osebjem 4,3. Trenutno znaša 3,95.

⁵⁰EU Justice Scoreboard 2019, graf 28 in graf 29, stran 30.

⁵¹EU Justice Scoreboard 2019, graf 28, stran 30.

⁵²EU Justice Scoreboard 2019, grafi 39, 40, 41, 42.

⁵³Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2017, stran 31:
http://www.sodisce.si/mma_bin.php?static_id=2018051513241144

v predhodnem poročevalskem obdobju ni bil pozitiven (okrajna sodišča so pripad novih pomembnejših zadev obvladovala le 98 %), je v aktualnem poročevalskem obdobju ta kazalnik 101 %. Okrajna sodišča so kot celota v aktualnem poročevalskem obdobju uspela tudi zmanjšati število nerešenih zadev za 2,3 %, dočim je bil v preteklem poročevalskem obdobju ta kazalnik negativen (število nerešenih zadev se je v 2017 povečalo za 4,3 %). Boljše rezultate v primerjavi z letom 2017 izkazujeta tudi področji, ki sta bili v letu 2018 opredeljeni kot prioriteta. Upravno sodišče je pomembno zvišalo število rešenih zadev (za 21 %); tudi količnik reševanja prejetih zadev se je iz 67 % zvišal na 91 %. Količnik obvladovanja pripada je za okrožna sodišča znašal 105 % za kazenske zadeve (v 2017 95 %) in 106 % za preiskovalne zadeve (v 2017 102 %); število nerešenih pomembnejših zadev pa se je zmanjšalo za 3,8 % za kazenske zadeve (v 2017 je bil ta kazalnik negativen) in za 9 % za preiskovalne zadeve. Reševanje pripada kazenskih zadev se je izboljšalo tudi na okrajnih sodiščih (s 101 % na 103 %); prav tako se je za 3.5 % zmanjšalo število nerešenih zadev.

Sodni svet je upošteval negativni trend, ki so ga v letu 2017 izkazovala okrajna sodišča, letu v letu 2018 posvetil posebno pozornost. Ker je ugotovil, da so razlogi za neobvladovanje pripada novih pomembnejših zadev tudi kadrovske narave, je prednostno obravnaval razpise za prosta sodniška mesta na kadrovske najbolj podhranjenih okrajnih sodiščih.

Stanje na področju kazenskega sodstva (zlasti tudi na področju specializiranih oddelkov) kljub izpostavljenim podatkom o izboljšanju določenih kazalnikov še ni povsem obvladano, česar se sodstvo realistično zaveda in je kazenskopravno področje ponovno vključilo med prioritete v Otvoritvi sodnega leta 2019.⁵⁴ Hkrati se aktivno vključuje v prizadevanja za noveliranje kazenskopravne procesne zakonodaje in je v svojih vrstah organiziralo posebno delovno skupino, ki je stanje preučila in predlagala vrsto ukrepov in priporočil za izboljšanje učinkovitosti.

Navedeno, skupaj s številnimi drugimi projekti in izvedenimi ukrepi za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izvajanja sodne oblasti, kaže na to, da se sodstvo zaveda svoje vloge in odgovornosti ter se trudi (glede na objektivne kazalnike v marsičem tudi zelo uspešno) za dobro delo. Na tem mestu Sodni svet posebej izpostavlja kot dobro prakso tudi projekt „Postopkovna pravičnost“, ki sledi mednarodnim smernicam, da mora biti sodstvo bolj proaktivno pri pojasnjevanju svoje vloge v demokratični družbi v razmerju do drugih dveh vej oblasti in javnosti nasploh. Za svobodno in pluralno demokratično družbo je pomembno, da javnost razume pomen neodvisnosti sodstva, njegov položaj in način delovanja,⁵⁵ kar potrjuje tudi Varuhinja človekovih pravic, ki je pozitiven prispevek tega projekta posebej izpostavila v Letnem poročilu Varuha človekovih pravic za leto 2018.⁵⁶

Iz letnega poročila na drugi strani izhajajo podatki, na katere je Sodni svet opozoril že v predhodnem letnem poročilu. **Storilnost v sodstvu se še naprej globalno niža;**⁵⁷ **prav tako so**

⁵⁴Otvoritev sodnega leta 2019: http://www.sodisce.si/mma_bin.php?static_id=2019021311420603

⁵⁵Tako na primer Pariška deklaracija, sprejeta na generalni skupščini Evropske mreže sodnih svetov 7.-9. junija 2017 v Parizu.

⁵⁶Letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2018, stran 284: http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/LP_2018.pdf

⁵⁷Količnik rešenih zadev na sodnika se je znižal na vseh vrstah in stopnjah sodišč ter je bil na globalni ravni nižji za 4,5 % v primerjavi z l. 2017.

določeni kazalniki pri pomembnejših zadevah še vedno negativni.⁵⁸ Kot je Sodni svet izpostavil že v zadnji oceni stanja v sodstvu, ta dva podatka nista nujno pokazatelja negativnega trenda, ju pa mora sodstvo še naprej spremljati in ugotavljati razloge za njiju. Več razlogov kaže na to, da je mogoče nižanje storilnosti do določene mere pripisati sinergiji več (objektivnih) dejavnikov, ki so bodisi usmerjeni v zagotavljanje hitrejšega in strokovno kvalitetnejšega sodnega varstva bodisi vplivajo na delovne resurse v sodstvu.

Sodstvo v zadnjih letih namenja večjo pozornost na eni strani sojenju v razumnem roku, na kar pozitivno vpliva določitev časovnih standardov (60b. in 60c. člen ZS), na drugi strani pa tudi kvaliteti sojenja. Nekatera sodišča so v okviru reorganizacije poslovnih procesov zagotovila hitrejše reševanje enostavnejših zadev (t. i. triaža), kar vpliva na to, da imajo sodniki v delu pretežno zahtevnejše zadeve.

Sodišča še naprej opozarjajo, da se zahtevnost in kompleksnost sporov tudi sicer vse skozi povečuje. Obenem se je v zadnjih letih število sodnikov zmanjševalo, število podpornega osebja pa na drugi strani ni povečevalo sorazmerno. Še naprej pa se nadaljuje tudi trend zmanjševanja števila sodnikov med 35 in 39 ter 40 in 44 letom, zaradi česar prihaja v starostni strukturi sodnikov do vrzeli ravno v skupinah, ki bi lahko po obsegu delovnih in življenjskih izkušenj na eni strani ter delovnih kapacitetah na drugi strani imele tako kvalitativno kot kvantitativno pomemben prispevek k učinkovitosti in uspešnosti dela sodstva. Sodni svet poudarja, da se generacijske vrzeli, ki jo Vrhovno sodišče že nekaj časa izpostavlja v svojih letnih poročilih, zaveda, na kar kaže podatek, da je povprečna starost kandidatov, ki jih je Sodni svet izbral in predlagal Državnemu zboru v izvolitev v obdobju od aprila 2017 do aprila 2019 znašala 38,8 let.

Sodni svet nadalje opozarja na **področje upravnega sodstva**. Vrhovno sodišče je v otvoritvi leta 2019 ocenilo, da razlogov za prioritarno spremljanje in ukrepanje na tem področju ni več. Glede na to, da sodstvo na upravnem področju že zadnja tri leta ne obvladuje pripada pomembnejših zadev (ta je bil v l. 2016 87 %, 2017 67 % in v 2018 91 %); da se vse od 2015 število nerešenih pomembnejših zadev povečuje in hkrati podaljšuje čas povprečnega trajanja upravnih postopkov;⁵⁹ obenem pa ima to področje opazno najvišji delež razveljavljenih odločb (v 2018 27,3 %),⁶⁰ bo moralo sodstvo, kljub kadrovskim okrepitvam v 2018, navedeno področje še naprej budno spremljati.

Vrhovno sodišče v letnem poročilu na več mestih opozarja, da sistemski pogoji za izenačevanje obremenitev sodišč niso optimalni. Za učinkovitejše izvajanje sodne oblasti bi bilo nujno potrebno optimizirati mrežo sodišč z uveljavitvijo enovitega sodnika na prvi stopnji in sodnega okrožja kot temeljne organizacijske enote. Veliko težavo pa predstavljata tudi okoliščini, da daljših odsotnosti sodnikov ni mogoče nadomeščati z zaposlitvami za določen čas in da so izbirni postopki za nove sodnike dolgotrajni. Vsemu temu lahko Sodni svet le pritrdi. Obenem pa opozarja, da obstoječi mehanizmi za izenačevanje obremenitev sodišč niso optimalno

⁵⁸Pomembnejših zadev je bilo v l. 2018 rešenih za 4 % manj; povišala se je povprečna starost nerešenih pomembnejših zadev za 0,7 meseca in povprečni čas rešitve za 0,3 meseca.

⁵⁹Otvoritev sodnega leta 2019, graf 11 in tabela 2, stran 26.

⁶⁰Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2018, stran 56, tabela 25.

izkoriščeni, zlasti **možnost premeščanja in dodeljevanja sodnikov na druga sodišča po drugem odstavku 66. člena ter 67. in 67a. členu ZSS.**

Delež števila **razveljavljenih sodnih odločb v pomembnejših zadevah** ostaja na približno enaki ravni kot v zadnjih štirih letih. V letu 2015 je znašal 18 %, v letu 2016 19 %, v letu 2017 18 % in v letu 2018 **16,9 %** za sodišča vseh vrst prve in druge stopnje. Sodni svet ponovno opozarja, da razveljavljanje sodb in ponavljanje sodnih postopkov vpliva na pravico do sojenja v razumnem roku (23. člen Ustave), na kar javnost in zakonodajalec, ki je z različnimi zakonodajnimi posegi v procesno zakonodajo obseg tovrstnih situacij že skušal omejiti, sodstvo že dalj časa opozarjata. Sodna praksa mora zato v zvezi s tem vprašanjem zasledovati ustavno skladno razmerje med pravico do sojenja v razumnem roku in pravico do pritožbe (25. člen Ustave).

Hkrati pa bi podatek, da odstotek števila razveljavljenih sodnih odločb že dalj časa ostaja približno enak, moral sprožiti razmislek znotraj sodstva, ali se kakovost sodniškega dela ob zmanjševanju pripada in zmanjševanju količnika reševanja zadev ter večjemu obsegu izobraževalnih aktivnosti v sodstvu izboljšuje.

7 DRUGA PRIPOROČILA SODNEGA SVETA PO POSAMEZNIH PROBLEMSKIH PODROČJIH

Ob analizi letnega poročila v kombinaciji s podatki drugih institucij je Sodni svet zaznal tudi nekatere sistemske probleme, na katere sodstvo samo nima vpliva in odprava katerih bi nedvomno pozitivno vplivala na rezultate dela sodišč. Na večino le-teh je v lanskem letnem poročilu že opozoril (priporočila št. 5-11) in ker so še vedno aktualna, jih izpostavlja ponovno.

7.1 Proračunska problematika

Sodni svet podpira opozorila Vrhovnega sodišča, da se sredstva za delovanje sodišč ne bi smela zmanjševati. Kot rečeno, sta učinkovitost sodstva in s tem kvalitetno delovanje pravne države močno odvisna od kvalitete pogojev, v katerih delujeta. Slovensko sodstvo je v zadnjih letih napredovalo. Še vedno pa ostaja precej prostora za izboljšave, kar brez ustreznih (finančnih in drugih) pogojev ne bo mogoče. Sodni svet na tem mestu zato ponovno opozarja, da zahodne, uveljavljene demokracije (kot so Luksemburg, Nemčija, Velika Britanija, Irska, Švedska, Avstrija, Nizozemska, Belgija) namenjajo več sredstev na prebivalca za delovanje sodstva in sodišč.⁶¹

7.2 Problematika plač sodnikov

Neodvisnost in nepristranskost sodstva/sodnikov sta temeljna pogoja za obstoj demokracije, varstvo človekovih pravic in svobode vsakega posameznika, delovanje vladavine prava in dosego ideala poštenega sojenja ter urejeno delovanje ekonomske podlage družbe.⁶² Pojem neodvisnosti sodstva/sodnikov ima več vidikov, ki se med seboj prepletajo in dopolnjujejo. Eden od teh je tudi t. i. organizacijska neodvisnost, ki zagotavlja, da ima sodnik delovno mesto

⁶¹EU Justice Scoreboard 2019, graf 28, stran 30.

⁶²Komentar kodeksa sodniške etike, stran 14, 1. točka: http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_sept_2017.pdf

in delovne pogoje, ki mu omogočajo, da odloča brez kakršnih koli pritiskov in omejitev. V zvezi s tem pa je pomembno tudi to, da je sodnikom zagotovljeno primerno plačilo za delo.⁶³

Iz poročila Evropske komisije za učinkovitost pravosodja pri Svetu Evrope (CEPEJ) št. 26, izdaja 2018, izhaja, da Slovenija na področju plač sodnikov negativno odstopa od evropskega povprečja. Vrhovno sodišče v Otvoritvi leta 2019 in v obravnavanem letnem poročilu v zvezi s tem utemeljeno izpostavlja, da trenutna višina plač sodnikov, ki je nespremenjena že od leta 2012, predstavlja resno oviro za zaposlovanje najboljših pravnih strokovnjakov na sodniških mestih. Sodni svet namreč že dalj časa ugotavlja, da se na določena, najzahtevnejša sodniška mesta (npr. sodniška mesta na kazenskih oddelkih okrožnih sodišč) ne prijavljajo najbolj izkušeni in strokovno podkovani kandidati. Nenazadnje je v enem od izbirnih postopkov kandidat, ki ga je sodni svet izbral, naknadno umaknil svojo kandidaturo z obrazložitvijo, da mu plača, ki bi jo prejemal kot okrožni sodnik, ne bo omogočala primernega življenjskega standarda.

7.3 Problematika alternativnega reševanja sodnih sporov

Neodvisno, kvalitetno in učinkovito sodstvo je temeljna vrednota vseh modernih demokratičnih sistemov in tudi eden od ključnih ciljev, ki jih zasleduje Evropska unija.⁶⁴ Sodni zaostanki, visoki stroški sodnih postopkov, dolgotrajnost postopkov in podobni problemi, s katerimi se sooča večina pravnih sistemov v Evropi, ogrožajo to vrednoto. V širšem mednarodnem pravnem okolju se zato krepi zavest o družbeni in pravni vrednosti alternativnih načinov reševanja sporov (Alternative dispute resolution, v nadaljevanju ADR).⁶⁵

Ti načini na eni strani spodbujajo zavest posameznikov v družbi, da prevzamejo aktivno vlogo pri reševanju sporov, s katerimi se pri svojem delu in v življenju soočajo, s tem pa tudi odgovornost za lastna ravnanja in odločitve. To daje rešitvam, sprejetim na ta način, večjo veljavo in trdnost, kar posledično vnaša tudi večjo stabilnost in mir v družbeno življenje (ADR kot družbena vrednota). Na drugi strani pa lahko načini ADR predstavljajo pomembno razbremenitev sodišč, skrajšanje trajanja sodnih postopkov in manjše stroške le-teh (ADR kot pravna vrednota).

Tudi na tem področju Slovenija ne zaostaja za ostalimi državami in je v zadnjih 10-ih letih naredila pomembne pozitivne korake. Marca 2008 je bil sprejet Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je začrtal temeljne okvire tovrstnega načina reševanja sporov v družbi. Nato pa novembra 2009 še Zakon o alternativnem načinu reševanja sodnih sporov (v nadaljevanju ZARSS), ki je vsem prvostopenjskim in drugostopenjskim sodiščem splošne pristojnosti in specializiranim sodiščem delovnopravnega in socialnega področja naložil obveznost sprejeti in uveljaviti program alternativnega reševanja sporov. V okviru tega programa morajo sodišča strankam postopkov obvezno omogočiti uporabo mediacije, lahko pa tudi drugih oblik alternativnega reševanja sporov.

⁶³Komentar kodeksa sodniške etike, stran 15 in 17, 7. in 12. točka.

⁶⁴EU Justice Scoreboard 2019, Introduction, stran 1.

⁶⁵Poročilo delovne skupine ENCJ 2016-2017 z minimalnimi standardi in priporočili glede odnosa med ADR in sodstvom, sprejeto na generalni skupščini ENC junija 2017:

https://www.ency.eu/images/stories/pdf/workinggroups/encj_report_adr_2016_2017_adopted_ga_paris.pdf

V zvezi s tem Vrhovno sodišče že več let zaporedoma opozarja, da v proračunu sodstva za ADR po ZARSS ni zagotovljen trajen vir financiranja, glede česar se Sodni svet strinja, da ni ustrezno.

Na drugi strani pa podatki letnih poročil Vrhovnega sodišča kažejo, da so se stroški ADR od leta 2014 do 2018 zmanjšali za skoraj 40 % in da delež zadev, v katerih se stranke odločijo za mediacijo, ne narašča, temveč že vse od 2014 ostaja na isti ravni, in sicer znaša približno četrtno zadev (25 %), v katerih sodišča ponudijo strankam mediacijo. Navedeno bi lahko nakazovalo, da bi morala biti tako sodišča kot Svet za alternativno reševanje sporov pri Ministrstvu za pravosodje bolj proaktivna pri vzpodbujanju in promociji tovrstnega načina reševanja sporov, ki, kot rečeno, ni samo pravna, ampak tudi družbena vrednota.

7.4 Problematika družinskopravnega področja

Sodni svet podpira ugotovitve posebne delovne skupine Vrhovnega sodišča za implementacijo Družinskega zakonika, da finančne posledice tako Družinskega zakonika kot Zakona o nepravdnem postopku niso bile dovolj skrbno ovrednotene v procesu njunega sprejemanja in da bo spričo prenosa pristojnosti za odločanje v vseh t. i. družinskih zadevah s centrov za socialno delo na sodišča z uveljavitvijo Družinskega zakonika pripad na sodiščih na tem področju najverjetneje bistveno večji, kot je bilo ocenjeno.

Pomanjkljivo finančno ovrednotenje posledic Družinskega zakonika in Zakona o nepravdnem postopku se kaže tudi na drugih, že sedaj zelo perečih področjih družinskega sodstva. Sodstvo že nekaj časa opozarja, da na področju družinskih postopkov primanjkuje ustreznih izvedencev, kar nezanemarljivo vpliva na trajanje in kvaliteto sodnih postopkov. Z novimi pristojnostmi se bodo potrebe po tovrstnih strokovnjakih zgolj dodatno povečale. Ob tem pa zdravstveni domovi zaradi pomanjkanja sredstev ne razpisujejo specializacij na področju klinične psihologije in tako strokovnjakov na tem področju že sicer primanjkuje. V državnem proračunu se zato morajo zagotoviti sredstva za povečanje števila ustreznih strokovnjakov na tem področju tudi s tem, da se povečajo sredstva za specializacijo strokovnjakov.

Pomanjkanje tovrstnih strokovnjakov pa praksa že sedaj pogreša tudi na področju t. i. podpornih programov, brez katerih sodni postopki v družinskih zadevah ne bodo mogli tekoče in brez zastojev potekati. Gre za podporne programe, v okviru katerih se npr. diagnosticirajo psihološke in druge težave otrok, o položaju katerih bo po novem Družinskem zakoniku morale odločati sodišče. Pa tudi za svetovalno delo s starši in otroki v primerih rejništva in drugih situacij odvzemov otrok. Večina tovrstnih programov je že sedaj plačljivih, saj se v okviru centrov zagotavlja le manjši del le-teh, kar ni ustrezno. Težave so že sedaj imela sodišča tudi zaradi okoliščine, da centri (kot podporni mehanizem) ne obratujejo v popoldanskem času. To je predstavljalo in še vedno predstavlja precejšnje težave pri ukrepu nadzorovanih stikov. V bodoče pa bo zaradi tega okrnjeno tudi izvajanje drugih ukrepov, npr. ukrepa omejitve starševske skrbi po 171. členu Družinskega zakonika, v okviru katerega bo center za socialno delo po odredbi sodišča dolžan opravljati nadzor nad izvajanjem starševske skrbi.

Sodni svet zato v zvezi s tem opozarja, da je bolj proaktivna vloga države na področju zagotavljanja ustreznega družinskega varstva (tretji odstavek 53. člena Ustave) ključna za zdrav razvoj družbe.

7.5 Prostorska problematika, oprema sodišč in varnost na sodiščih

To, da je nujno sprejeti strategijo celovite ureditve pogojev poslovanja sodišč, tako da bi se zagotovili prostorski pogoji s ciljem poslovanja sodišč na eni lokaciji, zlasti to velja za ljubljansko okrajno in okrožno sodišče, Sodni svet in sodstvo opozarjata izvršilno vejo oblasti že desetletje. Sodiščem je treba zagotoviti primerne prostore, primeren nivo opreme ter vzpostaviti enotne in učinkovite varnostne ukrepe. Dejstvo, da morajo sodišča v Ljubljani poslovati na kar 18 različnih lokacijah, vpliva na učinkovitost poslovanja teh sodišč. Hkrati pa ni zanemarljiv tudi simbolni pomen prostorov, v katerih poslujejo sodišča. Legitimnost pravosodnega sistema, sodstva in sodišč ima namreč več ravni. Med njimi tudi simbolno. Zato ne more biti vseeno, v kakšnih prostorih in s kakšno opremo sodišča poslujejo.

7.6 Mreža sodišč

Tudi to, da je treba pripraviti celovito strategijo optimizacije mreže sodišč, zlasti z vzpostavitvijo sodnega okrožja, kot osnovne organizacijske ravni sodišč, je priporočilo, ki ga tako Sodni svet kot sodstvo predlagata že dalj časa. Sodni svet obžaluje, da dosedanje aktivnosti na Ministrstvu za pravosodje v zvezi s tem še niso dosegle konkretnih sprememb. In ob tem podpira prakso sodišč, ki na podlagi 105a. člena ZS s prenosi zadev z bolj obremenjenih sodišč na manj obremenjene zagotavljajo izenačevanje obremenitev posameznih sodišč. Kot rečeno, pa obenem sodišča opozarja tudi na možnost premeščanja in dodeljevanja sodnikov na druga sodišča po drugem odstavku 66. člena ter 67. in 67a. člena ZSS.

7.7 Kadrovska problematika

7.7.1 Število sodnikov

Sodni svet se pridružuje opozorilu Vrhovnega sodišča, da se s postopnim zniževanjem števila sodnikov v prihodnje ne bo več moglo nadaljevati, če se sodiščem hkrati ne bo zagotovilo ustrezno usposobljene in številčno okrepljene podpore sodnega osebja. Dejstvo, da razmerje med sodniki in podpornim osebjem (3,95) še vedno ni doseglo ciljnega razmerja po Strategiji Evropa 2020 (4,3) in da se pristojnosti sodišč ves čas širijo (npr. s sprejemom Družinskega zakonika), vzbuja utemeljene pomisleke o nadaljnjem zniževanju števila sodnikov. Zlasti, ker je pri podatku EU Justice Scoreboarda, da je Slovenija še vedno na vrhu po številu sodnikov na 100.000 prebivalcev, treba upoštevati tudi to, da nekatera področja (npr. prekrški, izvršilni postopki, zemljiškopravne zadeve), ki se v Sloveniji rešujejo na sodiščih, v določenih državah niso stvar sodne pristojnosti, temveč drugih (npr. upravnih) postopkov. Število sodnikov in njihovo zmanjševanje v Sloveniji je zato neizogibno povezano tudi z upoštevanjem obsega pristojnosti, ki jih imajo sodišča, in pripadom novih zadev, glede česar je Slovenija že nekaj let v samem vrhu med državami članicami EU.

7.7.2 Izbirni postopki za sodniška mesta

V zvezi s problematiko poglobljanja generacijske vrzeli v vrstah sodnikov Sodni svet vztraja, da mora biti temeljni kriterij pri izbiri kandidatov za sodniška mesta strokovnost, pri čemer pa že sedaj upošteva tudi spolno in starostno strukturo na sodiščih pri izbiri kandidatov.

Sodni svet ob tem podpira tudi prizadevanja Ministrstva za pravosodje in pobude Vrhovnega sodišča za prenovo sistema usposabljanja kadrov za pravosodne funkcije.

7.7.3 Imenovanje vrhovnih sodnikov

Kot izhaja iz drugega vmesnega poročila o izpolnjevanju priporočil, sprejetem na 74. plenarnem zasedanju GRECA v Strasbourgu 28. 11. - 2. 12. 2016, sta tako sodstvo kot Sodni svet v zadnjih nekaj letih zadovoljivo obravnavala in izpolnila vsa priporočila, ki so zahtevala določeno aktivnost z njune strani (priporočila št. IV, VI-X), tako da se nadaljnje spremljanje njihove implementacije s strani GRECA ne predvideva več (89. točka poročila). S področja sodstva je tako po ugotovitvah drugega vmesnega poročila v celoti ostalo neizpolnjeno le še priporočilo št. V glede postopka imenovanja sodnikov vrhovnega sodišča. Sodni svet je že večkrat javno izrazil podporo temu priporočilu in to poudarja tudi sedaj. Ureditev, da sodnike vrhovnega sodišča (ponovno) voli Državni zbor, po oceni Sodnega sveta ni ustrezna.

Prav tako Sodni svet znova predlaga, da se iz pristojnosti Državnega zbora izvzame imenovanje predsednika Vrhovnega sodišča in da se razmisli o ustreznosti ureditve, po kateri sodnike voli Državni zbor na predlog Sodnega sveta.

7.8 Zakonodajnopravno področje

Sodni svet pozdravlja poročilo Vrhovnega sodišča v delu, ki navaja, da so bila opozorila iz preteklih let glede tveganj, povezanih s spreminjanjem zakonodaje, ki se tiče poslovanja sodišč, brez predhodne vključitve sodstva v razpravo, pri ostalih vejah oblasti v letu 2018 slišana in je bilo sodstvo vključeno v postopke priprave novih predpisov, večinoma z ustreznimi roki za podajo vsebinskih pripomb.

Pogosto in obsežno spreminjanje zakonodaje brez predhodne vključitve sodstva v razpravo, ko se zakoni neposredno tičejo poslovanja sodišč, je eno največjih tveganj za učinkovito in uspešno delo sodstva. Enako nevarnost predstavlja sprejemanje podzakonskih aktov brez sodelovanja sodstva. Spremembe predpisov morajo biti načrtovane v delovnih skupinah, v katere so vključeni sodniki, strokovnjaki, ki se z obravnavano problematiko ukvarjajo na teoretični ravni, in predstavniki pravosodnih oziroma državnih organov, ki spremljajo izvajanje predpisov v praksi ter njihove učinke.

Obenem Sodni svet ponovno opozarja, da je pri določanju izključnih pristojnosti posameznih sodišč s strani zakonodajalca treba upoštevati princip enakomerne regionalne obremenjenosti sodišč.

7.9 Položaj sodnikov

Sodni svet še naprej vztraja pri svojem priporočilu, podanem že v Letnem poročilu o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2013 in prav tako v Letnem poročilu Sodnega sveta 2017, da bi bilo smiselno poenostaviti sistem rednega napredovanja sodnikov ter pozornost posvetiti le ocenjevanju sodnikov, ki pozitivno ali negativno odstopajo od povprečja.

V zvezi s sistemom napredovanja sodnikov je treba ponovno opozoriti tudi na to, da sodniške plače (zlasti plače prvostopenjskih sodnikov) zaostajajo tako za uradniškimi znotraj sodnega sistema in v primerjavi z državno upravo, kot za plačami drugih pravnih strokovnjakov, kar lahko predstavlja nevarnost za pridobivanje najboljših pravnih strokovnjakov na sodniška mesta ter za neodvisnost in nepristranskost sodnikov in sodišč. V tem trenutku imajo nekateri (starejši) strokovni sodelavci višjo plačo, kot bi jo imeli, če bi bili imenovani za sodnika prve stopnje, kar negativno vpliva na kandidiranje najboljših kandidatov za sodniška mesta. Hkrati je tudi relativno malo kandidatov za sodniška mesta iz vrst odvetništva.

V zvezi s položajem sodnikov bi bilo treba sodnikom omogočiti kroženje in menjavo področij ter obvezno izobraževanje za specializirane sodnike. Sodni svet namreč opaža, da pri nekaterih sodnikih dolgotrajna izpostavljenost stresu, ki je poudarjeno prisoten zlasti na nekaterih pravnih področjih (kazensko in družinsko), vpliva na njihovo delo, četudi gre za sodnike, ki veljajo med kolegi za kvalitetne.

7.10 Prenos pristojnosti za odločanje v zadevah, ki niso sojenje, s sodišč

Sodni svet se strinja z opozorilom Vrhovnega sodišča, da bi bilo koristno sodišča razbremeniti pristojnosti za odločanje v zadevah, ki niso sojenje, kot so zlasti postopki z dodeljevanjem brezplačne pravne pomoči in postopki v zvezi z oprostivijo sodnih taks. Ti postopki so izrazito administrativne narave in dodatno obremenjujejo sodišča ter podaljšujejo postopke.

7.11 Problem sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev

Pomanjkanje sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev na določenih pravnih področjih še naprej ostaja širši problem, ki ni omejen zgolj na eno pravno področje (npr. družinsko področje) in ki bistveno vpliva na trajanje različnih sodnih postopkov. Kljub temu, da je Ministrstvo za pravosodje seznanjeno s tem problemom in ga je že večkrat poskušalo rešiti (z razpisi), ti ukrepi niso bili učinkoviti. Problematika pomanjkanja navedenih strokovnjakov v sodnih postopkih je očitno širša in bo terjala usklajeno delovanje več ministrstev, tako na področju izobraževanja kot v obliki preventivnih ukrepov, da do situacij, ko bi bila vključitev strokovnjakov sploh potrebna, ne bi prihajalo tako pogosto.

8 SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV

CIP	Center za izobraževanje v pravosodju
Državni zbor Republike Slovenije	Državni zbor
ENCJ	European Network of Councils for the Judiciary Evropska mreža sodnih svetov
Generalni sekretar	Generalni sekretar Sodnega sveta Republike Slovenije
Kodeks	Kodeks sodniške etike
Komisija	Komisija za etiko in integriteto
Podpredsednik	Podpredsednik Sodnega sveta Republike Slovenije
Poslovník	Poslovník Sodnega sveta Republike Slovenije
Poslovník komisije	Poslovník Komisije za etiko in integriteto
Predsednik	Predsednik Sodnega sveta Republike Slovenije
Sodni svet	Sodni svet Republike Slovenije
Strokovna služba	Strokovna služba Sodnega sveta Republike Slovenije
Upravno sodišče	Upravno sodišče Republike Slovenije
Ustava	Ustava Republike Slovenije, Ur. L. RS/l, št. 33/91, Ur. L. RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13 in 75/16 - UZ70a)
Ustavno sodišče	Ustavno sodišče Republike Slovenije
Vrhovno sodišče	Vrhovno sodišče Republike Slovenije
ZDIJZ	Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, Ur. L. RS, št. 24/03, 61/05, 96/05 - uradno prečiščeno besedilo, 113/05 - ZInfP, 109/05 - ZDavP-1B, 28/06, 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 72/14 - skl. US, 19/15 - odl. US, 102/15, 32/16 in 7/18)
ZMed	Zakon o medijih, Ur. L. RS, št. 35/01, 54/02 - skl. US, 62/03, 73/03 - odl. US, 113/03 - odl. US, 16/04 - odl. US, 123/04 - odl. US, 96/05 - ZRTVS-1, 60/06, 110/06 - uradno prečiščeno besedilo, 69/06 - ZOIPub, 36/08 - ZPOMK-1, 90/10 - odl. US, 87/11 - ZAVMS, 77/10 - ZSFCJA, 47/12, 47/15 - ZZSDT, 22/16 in 39/16
ZOIPub	Zakon o obveznem izvodu publikacij, Ur. L. RS, št. 69/06 in 86/09
ZS	Zakon o sodiščih, Ur. l. RS, 19/1994, 45/1995, 38/1999, 26/1999 – ZPP, 28/2000, 26/2001 - PZ, 67/2002 - ZSS-D, 110/2002 - ZDT-B, 56/2002 - ZJU, 73/2004, 72/2005, 127/2006, 49/2006 - ZVPSBNO, 67/2007, 45/2008, 96/2009, 86/2010 - ZJNepS, 33/2011, 75/2012, 63/2013, 17/2015, 23/2017 – ZSSve, 22/2018 – ZSICT, 16/2019 - ZNP-1
ZS-L	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih, Ur. l. RS, št. 17/2015 z dne 13. 3. 2015
ZSS	Zakon o sodniški službi, Ur. l. RS, št. 19/1994, 8/1996, 24/1998, 48/2001, 67/2002, 2/2004 – ZPKor, 71/2004, 47/2005 – odl. US, 17/2006, 27/2006 - skl. US, 127/2006, 1/2007 – odl. US, 57/2007, 120/2008 – odl. US, 91/2009, 33/2011, 46/2013, 63/2013, 69/2013 – popr., 95/2014 - ZUPPJS15, 17/2015, 23/2017 – ZSSve
ZSSve	Zakon o sodnem svetu, Ur. L. RS, št. 23/2017

